
STENOGRAFISCHE NOTULEN VAN DE PROVINCIERAAD VAN ANTWERPEN

VERGADERING VAN

---

10 DECEMBER 2020

PROVINCIERAAD VAN ANTWERPEN

VERGADERING VAN 10 DECEMBER 2020

De vergadering wordt geopend te 14.00 uur.

De heer Provinciegriffier is aanwezig.

Tekenden de aanwezigheidslijst:

De heer	ANCIAUX Koen
Mevrouw	BAKELANTS Ann
De heer	BELLENS Peter (*)
De heer	CALUWÉ Ludwig
De heer	CLAESSEN Jan
Mevrouw	COLSON Mireille
Mevrouw	COTTENIE Christ'I (*)
Mevrouw	CUYLAERTS Nathalie (*)
De heer	DE HAES Jan
De heer	DE QUICK Erik
De heer	DE WINTER Stefan
De heer	DILLEN Koen
Mevrouw	FRANÇOIS Catherine (*)
De heer	GEYSEN Kris
De heer	GYS Seppe (*)
Mevrouw	HELSEN Katleen
Mevrouw	JACQUES Ilse (*)
Mevrouw	LAUWERS Linda (*)
De heer	LEMMENS Luk
De heer	PALINCKX Koen (*)
De heer	SCHOOFVS Louis
De heer	SOHIER Rudy
Mevrouw	STEVENS Lili
Mevrouw	TALHAOUI Fauzaya
De heer	VALKENIERS Bruno
De heer	VAN BUEREN Hugo (*)
Mevrouw	VAN DIENDEREN Ilse
Mevrouw	VAN GORP Valery (*)
Mevrouw	VAN HAUTEGHEM Marleen (*)
Mevrouw	VAN OLMEN Mien (*)
De heer	VAN RANSBEECK Brend (*)
De heer	VANDENDRIESSCHE Diederik
Mevrouw	VERHAERT Inga (*)
De heer	VERHAIVEN Eddy (*)
Mevrouw	WECKHUYSEN Wendy

Verontschuldigd: Mevrouw de Gouverneur, de heer Tobias Daneels

(*) Zij waren tijdens de raadsvergadering fysiek niet aanwezig in het provinciehuis, maar namen van thuis uit digitaal deel aan de vergadering (inclusief de stemmingen).

De raad is bijeen in openbare vergadering.

OPENBARE VERGADERING

VOORZITTER.- Goedemiddag allemaal. Allemaal van harte welkom op onze laatste bijeenkomst voor deze provincieraad. Ik heb de verontschuldiging van de heer Daneels.

De heer SCHOOFS.- De heer Daneels is ziek. Wij zullen ook de drie of vier interpellaties terug trekken en op een later moment doen. Dan wint u ook wat tijd. We geven dat wel een andere plek en de heer Vandendriessche zal iets later zijn.

VOORZITTER.- Voor de rest heb ik geen verontschuldigen denk ik. Mag ik wel vragen om de tussenkomsten zo bondig mogelijk te maken? Ik zeg niet dat ze lang moeten zijn, maar zo bondig mogelijk, zodat we toch vandaag een beetje tijd winnen. Anders zal het een late zitting worden. Maar iedereen mag natuurlijk uiteraard zijn ding doen. Ook de antwoorden mogen kort en bondig zijn. Dan vraag ik ook aan iedereen om nu al ABM aan te zetten, want na de tussenkomst van mevrouw Talhaoui starten we al direct met een stemming. Daarbij zijn we begonnen. Mevrouw Talhaoui, ik geef graag aan u het woord.

Europese samenwerking

Mevrouw TALHAOUI.- Dank u wel voorzitter. Ik zal uw woorden ter harte nemen en van hieruit mijn korte vraag op dit moment stellen aan gedeputeerde Helsen. Voorzitter, ondervoorzitter, mijnheer de griffier, collega's, ik had graag een vraag willen stellen over Europese samenwerking met de provincie.

Tijdens de recente Europese top van regeringsleiders over het meerjarenplan en het coronaherstelfonds, spraken Hongarije en Polen hun veto uit omdat de mechanismen daarin werd verwerkt dat landen financieel zou straffen die volgens andere lidstaten de rechtstaat met voeten zouden treden. Ondertussen is er al heel wat ook gebeurd en probeert men naar een compromis te komen, maar ik hoop toch dat onze regeringsleiders een beetje standvastig gaan zijn en onze rechten, normen en waarden toch ook in die Europese context gaan blijven verdedigen. Ik breng nog eens in herinnering dat het APB PSES als belangrijke kerntaak heeft de positie van onze provincie in Europa en de Europese Unie te versterken, maar veel belangrijker is haar taak om de beleids- en financieringsmogelijkheden die daaruit voortvloeien optimaal te benutten en op die manier onze gemeentebesturen en burgers aan de Europese integratie en waarom niet aan de Europese droom te laten participeren.

Enkele vragen naar gedeputeerde Helsen toe.

Zal de blokkering van de goedkeuring van het budget op Europees niveau repercussies kunnen hebben op de werking van onze provincie inzake nieuwe projecten wat betreft het aantal personeelsleden? Wat is eigenlijk de deadline voor de indiening van nieuwe projecten naar volgend jaar toe? Hoe kunnen wij als provincie ook genieten van het Europese coronafonds? Vorig jaar had ik u ook al bevraagd over de voorwaarden voor de

implementatie van de Green New Deal inzake Europese programma's. Die programma's gingen in de richting van innovatie, digitalisering en vergroening van onze economie. Wat betekent dat voor de verschillende beleidsdomeinen in onze provincie? Hoever staat men met de vertaling van de Green Deal in de verschillende domeinen? We hebben gisteren uitvoerig een debat gehad over de SDG's en het koppelen van ons beleid aan die SDG's. Gaan we dat nu ook doen met die Green New Deal en zal een laattijdige goedkeuring of misschien een andere, mindere invulling van het fonds een invloed hebben op ons budget?

Dank u.

VOORZITTER.- Dank u wel mevrouw Talhaoui. Gedeputeerde Helsen heeft het woord.

Mevrouw HELSEN, gedeputeerde.- Dank u wel voorzitter. Ik zal het antwoord vanop mijn plaats geven en ik zal proberen om zo bondig mogelijk te zijn.

Collega, het is inderdaad op dit moment een woelige tijd binnen Europa en de blokkering van de nieuwe meerjarenbegroting kan een vertragend effect hebben op de nieuwe Europese programma's. Maar dat is niet noodzakelijk het geval. We zullen moeten afwachten wat er de volgende dagen binnen Europa nog gebeurt en binnen welke tijdspanne er een akkoord kan bevonden worden. Het is ook vreemd als je kijkt naar wat de betekenis van deze budgetten inhoudt voor de verschillende landen. Voor België gaat het voor de programma's EFRO, ESF en Interreg over 2,7 miljard EUR dat van Europa naar België komt. Maar als we dan kijken naar Polen en Hongarije, gaat dat voor Hongarije over 25 miljard en voor Polen over 86 miljard. Dus ook deze landen hebben er toch wel belang bij dat er zo vlug mogelijk een akkoord wordt bereikt. Als er toch wel een langere blokkering komt, heeft dat inderdaad een impact op de uitvoering van die programma's en dan zal dat leiden tot een vertraging.

We zullen moeten afwachten hoe sterk dat dat is, maar als we dan kijken naar de nieuwe programma's toe, dan kan ik wel stellen dat we daar al een geruime tijd mee bezig zijn om die voor te bereiden, om daar de teksten rond klaar te hebben. We hebben gisterenvoormiddag voor wat het Interreg-programma Vlaanderen-Nederland betreft bijvoorbeeld 95% van de tekst reeds goedgekeurd voor een nieuw programma. Wat betekent dat dat eigenlijk zo goed als klaar is. Het is nu wachten op de budgetten die daar zullen opgeplakt worden en dat is natuurlijk wel nodig om die programma's ook effectief in de uitvoering om te zetten. Maar indien dat Europa de volgende weken daar de knoop rond doorhakt, zijn wij in de mogelijkheid om zonder al te veel vertraging de programma's te realiseren.

Voor ABP PSES heeft dat ook niet noodzakelijk zware consequenties omdat de financiële middelen voorzien zijn in de begroting en dat wij perfect voor het jaar 2021 zonder enig probleem verder kunnen werken. Dus ook dat is allemaal haalbaar.

Voor wat de concrete projectwerking betreft, stelt u ook vragen wanneer dat die uiterste indiendatum is. Dat is op dit moment niet te beantwoorden, omdat wij eerst moeten

wachten over welke budgetten dat het gaat, of dat die programma's kunnen uitgevoerd worden en dan zullen wij pas een volgende stap kunnen zetten. Dus dat is op dit moment nog even wachten. Wat wij wel weten, is dat als wij heel lang moeten wachten dat dat wel een impact zal hebben op verschillende organisaties binnen onze provincie, omdat niet alleen wij als provinciebestuur, maar ook onze kennisinstellingen en ook nog een aantal andere organisaties, lokale besturen, natuurverenigingen, een aantal bedrijven, we zien dat zij toch wel veel gebruik maken van die projectmiddelen van Europa. Dat zal, als het te lang duurt, op hen toch wel een impact hebben, het zal voelbaar zijn. Maar wij hopen dat wij niet in die situatie gaan terechtkomen.

Wat nog veel belangrijker is dan de blokkage van Hongarije en Polen, is natuurlijk de Brexit. Daar hebben wij deze morgen in de deputatie nog beslist dat wij de petitie rond het twee zeeënprogramma toch wel vanuit onze provincie gaan ondertekenen omdat het mogelijks toch wel tot consequentie heeft dat dat programma van Interreg wel wegvalt. Dat gaat voor onze provincie toch wel over een 22 miljoen wat we mogelijks missen. Maar op dit moment worden er vanuit Vlaanderen ook ernstige inspanningen geleverd om met de Europese Commissie te onderhandelen en ervoor te zorgen dat er nog mogelijkheden blijven binnen Interreg om tussen die landen die aan de zee gelegen zijn toch wel projecten op te zetten en dat programma niet helemaal te laten verdwijnen. Maar de Brexit zal een veel grotere impact hebben dan de blokkage van Hongarije en Polen. Dus wij hopen dat dat vlot evolueert.

U hebt ook een vraag gesteld rond het coronafonds, of dat er extra middelen kunnen ingezet worden. Die middelen zijn niet gericht naar de provincies, maar naar de Vlaamse overheid toe en morgen zal de Vlaamse overheid daarrond mogelijks een beslissing nemen in de Vlaamse regering omdat de visieteksten daarrond klaarliggen en ook aangegeven wordt in welke richting dat dat kan gaan.

Om dan op uw vraag over de Green Deal te antwoorden, het is zo dat in de nieuwe programma's de verduurzaming, de groene economische transitie zeker en vast een belangrijk aandachtspunt zal zijn, ook in het relancebeleid is dat een aandachtspunt. Dus de volgende jaren zal dat sowieso mee op de agenda blijven als één van de belangrijke pijlers van Europa en dat geeft ook ons de mogelijkheid als provincie om vanuit de beleidskeuzes die wij zelf vooropstellen rond duurzame mobiliteit, natuurontwikkeling, innovatie in de land- en tuinbouw, energiebeleid, duurzaam bouwen, om dus ook gebruik te kunnen maken van die Europese middelen als provincie en ook hopelijk in het relancebeleid dat wij voeren.

VOORZITTER.- Dank u wel. Mevrouw Talhaoui heeft het woord.

Mevrouw TALHAOUI.- Dank u wel gedeputeerde Helsen. Met mijn vraag heb ik aangetoond toch dat Europa toch ook wel voor de provincie een zeer, zeer belangrijke partner is. We zullen het inderdaad moeten afwachten en we gaan het zeker met u opvolgen vanaf volgend jaar om te zien dat het geld waar we recht op hebben, tussen aanhalingstekens, toch wel naar ons terugvloeit.

Dank u wel.

VOORZITTER.- Dank u wel. Ondertussen zijn er nog enkele mensen bijgekomen. Het ABM zeker opzetten, want direct gaan we verder met de stemming. Maar mijnheer Valkeniers heeft ook het woord gevraagd.

De heer VALKENIERS.- Dank u voorzitter, mevrouw Talhaoui. We zullen het wel niet altijd eens zijn met elkaar, maar sta mij toe om toch te zeggen dat onze fractie enig begrip kan opbrengen voor Hongarije en Polen in hun verzet tegen al te dictatoriale inmenging van de EU die alles aan alles koppelt. Die twee landen hebben ruime ervaring in het leven onder, communistische weliswaar, dictatuur. Maar tenslotte zijn de Poolse en de Hongaarse regering democratisch verkozen met een ruime meerderheid. Dat is meer dan men kan zeggen van heel veel EU-potentaten. De EU die trouwens altijd twee maten en twee gewichten hanteert, ook in deze. Kijk maar naar hun schandalige houding in verband met wat Spanje doet in Catalonië. Dat wou ik toch ook even gezegd hebben, dank u.

2. Platteland, Europa en Flankerend Arbeids- en Onderwijsbeleid

Nr. 2/1 van de agenda

APB Provinciaal Secretariaat Europese Structuurfondsen. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 26 september 2013 de oprichting van het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Secretariaat Europese Structuurfondsen goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2014 operationeel.

Het autonoom provinciebedrijf heeft als kernopdracht:

"De positie van de provincie Antwerpen ten aanzien van Europa, de Europese Unie, en meer bepaald ten aanzien van de beleids- en financieringsmogelijkheden die hieruit voortvloeien, te optimaliseren."

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt de jaarlijks vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2021 is een budgettaire personeelsbehoefte van 14,7 VTE voorzien. Een organogram is digitaal toegevoegd.

De jaarlijkse dotatie, die door het provinciebestuur ten behoeve van het autonoom provinciebedrijf dient voorzien te worden om haar missie en activiteiten te ontwikkelen bedraagt in het meerjarenplan :

- 2021 : 1.206.582,00 EUR
- 2022 : 871.060,00 EUR
- 2023 : 173.882,00 EUR
- 2024 : 1.162.634,00 EUR
- 2025 : 1.305.862,00 EUR

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 12 november 2020.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf werd door de raad van bestuur van het APB vastgesteld op 26 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 225 tot 237 van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 26 september 2013 houdende goedkeuring van de statuten van het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Secretariaat Europese Structuurfondsen;

Gelet op de beheersovereenkomst met het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Secretariaat Europese Structuurfondsen;

Gelet op de vaststelling van het meerjarenplan 2020 -2025 en de kredieten 2021 door de raad van bestuur van het APB PSES in zitting van 26 november 2020;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf PSES.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het autonoom provinciebedrijf PSES voor de realisatie van de doelstellingen in 2021 een dotatie van 1.206.582,00 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- Dank u wel. Als er geen tussenkomsten meer zijn, dan kunnen we overgaan tot onze eerste stemming van de dag, stemming 2/1. De stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.
32 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

23 leden hebben ja gestemd;
9 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 23 stemmen ja, bij 9 onthoudingen.

Wonen

VOORZITTER.- Dan is er een tussenkomst van mijnheer Van Ransbeeck. Mijnheer Van Ransbeeck. U bent thuis, aan u het woord.

De heer VAN RANSBEECK.- Goedenamiddag voorzitter, ondervoorzitter, griffier, gedeputeerde Helsen, geachte collega's.

Mijn allereerste tussenkomst in deze raad gaat over wonen. De huidige woonmarkt zoals gedeputeerde Helsen gisteren aanhaalde is de voorbij decennia, specifiek de laatste 40 jaar, steeds minder betaalbaar geworden. De evolutie van de mediaan in verkoopprijzen in Vlaanderen toont dit aan. Voor open bebouwing steeg de mediaanprijs de voorbije acht jaar met 23.4%, een vierde. Voor gesloten- en halfopen bebouwing betrof de stijging 33.3%, exact een derde dus en voor appartementen 30%.

Ondanks de coronacrisis stijgen de woningprijzen in Vlaanderen gewoon verder. De coronamaatregelen en lockdown hadden, in tegenstelling tot de voorspellingen, geen negatieve impact op de prijzengroei van het residentiële vastgoed. De minder betaalbare gebieden in onze provincie stoten ongewild jonge mensen naar meer betaalbare buurten. Actie hieromtrent is nodig.

Een mogelijke oplossing tegen het probleem van dure woningprijzen is om kleinschalig wonen te stimuleren vanuit de provincie. Kleinschalig wonen betreft, zoals de naam het suggereert, wonen in een kleine woning op een kleine woonoppervlakte, waarbij dat elke vierkante meter efficiënt is opgedeeld en ingericht. Bovendien is de unit makkelijk transporteerbaar.

Geachte collega's, mijn generatie zal niet in kasten van huizen wonen, mijn generatiegenoten verkiezen echter een kleinere woonoppervlakte met een efficiënte inrichting. Soms uit ideologische overwegingen, maar vaak puur uit noodzaak omdat grote woningen noch haalbaar en noch betaalbaar zijn. Bij jongeren, alleenstaanden en mensen met een beperkt budget is de interesse in kleine woningen zeer groot.

Tot op heden beslissen gemeentes autonoom of dat kleinschalige woonprojecten worden toegelaten via het al dan niet verlenen van een vergunning. Kleinschalige woningen zijn bij wet gelijk aan andere huizen, maar er bestaat geen speciale regeling hieromtrent op vlak van kleinschalige woonprojecten. Op Vlaams niveau ontbreekt duidelijke regelgeving hieromtrent. De vrijheid die de beleidsmakers op Vlaams niveau inbouwden, vormt in de praktijk een hoge drempel voor gemeentebesturen. Tijdelijk mobiel wonen zoals de gedeputeerde gisteren aanhaalde, is alvast een prachtig ... voor de provincie maar door een gebrek aan omkadering, komen kleinschalige woonprojecten in onze provincie niet van grond.

Onze Groen-fractie pleit er concreet voor om als provincie de ruimte in die Vlaamse wetgeving op te vullen, om de gemeentebesturen een werkbaar kader of kapstok aan te bieden, dit binnen de grenzen van flankerend woonbeleid uiteraard. Bovendien vragen wij om hiervoor een voldoende groot budget te voorzien. Graag haal ik de provincie Vlaams-Brabant als voorbeeld aan, aangezien zij hier vorige legislatuur met een Groen bestuur hiervan werk gemaakt hebben.

Zo werkte zij een kader uit, zoals wij de vraag hier stellen, voor gemeentebesturen met informatie omtrent de wetgeving en de mogelijkheden om kleinschalige woonprojecten te realiseren.

In een later stadium werd een inspiratiegids voor burgers opgesteld, met een catalogus van een 25tal ontwerpen van kleine woningen die voldoen aan de Vlaamse eisen inzake kwaliteit en energiezuinigheid. Deze publicatie werd gedrukt en op grote schaal verspreid onder de inwoners.

Tot slot, in dertien gemeenten in de provincie zijn speciale zones gecreëerd waar kleinschalige woonprojecten welkom zijn. Een enorm succes en werk loont.

De tiny houses of de kleinschalige woningen zijn geschikt voor allerlei gezinstypes, dus niet enkel voor alleenstaanden, met een aankoopprijs die steevast onder de 100.000 EUR blijft. Verschillende kleinschalige woningen kunnen binnen al dan niet tijdelijke projecten of afgebakende zones geplaatst worden, conform goede ruimtelijke ordening inclusief beschikbare gedeelde ruimtes en openbaar groen, wat strikt noodzakelijk is om de leefbaarheid te behouden. Idealiter ligt het project dan ook dicht bij voorzieningen en openbaar vervoer.

Collega's, samen kunnen we ervoor zorgen dat dus niet alleen het probleem van de dure woningprijzen wordt aangepakt, maar ook dat wonen in de toekomst een beperktere impact heeft op het milieu en dat we een goede ruimtelijke ordening in de hand werken. Dat zijn drie vliegen in één klap. Als we daarbovenop een bijdrage kunnen leveren aan onze jongeren, alleenstaanden en inwoners met een beperkt budget dan is onze provincie heel goed bezig.

Ik dank u alvast, gedeputeerde Helsen voor uw bondig antwoord.

VOORZITTER.- Dank u wel mijnheer Van Ransbeeck. Gedeputeerde Helsen heeft het woord.

Mevrouw HELSEN, gedeputeerde.- Dank u wel voorzitter. Het is uitzonderlijk dat een vraagsteller vraagt dat er bondig geantwoord wordt op de vragen, maar ik zal dat proberen te doen. Proficiat ook met uw eerste vraag in de provincieraad.

Ik ben het met u eens dat wij op Vlaams niveau eigenlijk een kader missen. Dat is ook de vaststelling die wij gedaan hebben en hebben neergeschreven in de beleidsnota wonen die

we nog niet zo lang geleden hier zelf ter goedkeuring hebben voorgelegd en waar dat we zelf ook hebben in opgenomen dat wij vanuit de provincie toch meer onderbouwd, en zelfs nog meer onderbouwd dan dat vanuit Vlaams-Brabant er initiatieven zijn genomen, willen bekijken op welke manier dat wij kunnen inspelen op de uitdagingen waar wij voor staan. Wij willen zeker werk maken van één van de items die u zelf voorstelt, namelijk die betaalbaarheid van wonen. Dat is een van de vier basisprincipes die wij ook hebben opgenomen in onze woonvisie, betaalbaarheid van wonen, beschikbaarheid van voldoende woningen. Vandaar dat wij ook elk jaar 700 000 EUR als provincie vrijmaken om van onderuit projecten te laten groeien als goede voorbeelden. Wij zullen met velen in onze provincie in dialoog gaan, hen ook begeleiden, wij zullen leren de netwerken opzetten om dus met verschillende partners in onze provincie, maar ook inwoners die daar initiatief in willen nemen, om daar stappen in vooruit te zetten en om die goede voorbeelden uit te dragen naar anderen. We hebben de ervaring als provincie dat het belangrijk is om concrete dingen te kunnen laten zien aan mensen om hen te stimuleren om ook dergelijke acties te ondernemen en stappen vooruit te zetten.

Dus wij zullen dat zeker doen. Dat staat in ons actieplan opgenomen, dat staat in onze woonvisie opgenomen. Wij hebben, ik heb dat gisteren ook voorgesteld, nu als diversiteit aan wonen het doortrekkersterrein in Lille dat wij gaan finaliseren, maar ook het project mobiel zorgwonen wat wij gaan ondersteunen. We hebben ook het initiatief van Het Pandschap, wat zeker en nog sterker dan het tijdelijk mobiel zorgwonen tegemoetkomt aan de problematiek van de betaalbaarheid in bepaalde delen van onze provincie. En voor de meest kwetsbare doelgroepen is eigenlijk gans onze provincie een problematiek als het gaat over betaalbaar wonen. Dus wij gaan daar in de praktijk de eerste stappen ook toe zetten.

Ik wil toch ook nog wel even tussenkomen op een element dat u aanreikt in uw vraagstelling. Dat is het voorbeeld van de tiny houses. Ik ben blij met de tussenkomst die u vandaag doet, waarin dat u zelf ook verwijst naar een goede ruimtelijke ordening. Als wij kijken naar de beleidsplannen en mijn collega Lemmens kan daar nog veel uitgebreider over vertellen hoe dat wij vanuit ruimtelijke ordening kijken naar wonen, is een heel belangrijk aspect. We zijn er als provincie een voorstander van dat mensen wonen in de dorpskernen en niet te midden van de natuur. Als we kijken waar dat vandaag de tiny houses vooral een plek krijgen, dan is dat te midden van de natuur. Wij vinden het belangrijk als provincie dat de natuur vooral gevrijwaard blijft van bebouwing en van constructies en dat eigenlijk die open ruimte versterkt wordt. Vandaar dat we toch zeer goed moeten kijken hoe dat we met tiny houses verder aan de slag gaan. Wat niet wil zeggen dat we samen met u geen voorstander zijn van alternatieve woonvormen en kleinschaliger wonen in de kern. Maar dat is voor ons toch een belangrijk element om mee te nemen, dat het inpasbaar is en dat ook de materialen die gebruikt worden dadelijk matchen met de omgeving waarin dat constructies tot stand gebracht worden. Daar willen wij vanuit het woonbeleid ons volledig scharen achter de visie die ook ontwikkeld is vanuit onze diensten ruimtelijke ordening, om te bekijken dat die zaken niet tegenstrijdig zijn. Dus daar toch wel met enige voorzichtigheid als het gaat over de plaats waar die constructies zullen neergezet worden, omdat de inpasbaarheid in de omgeving ook wel een heel belangrijk element is wat we willen meenemen. Maar volledig akkoord met de doelstelling die wij in ons woonbeleid moeten

vooropstellen, aandacht voor betaalbaar wonen in onze provincie, aandacht voor verschillende woonvormen die een plek moeten krijgen. Daar zou ik heel graag de volgende jaren met verschillende modellen experimenteren. We zullen dat vanuit de provincie ook stimuleren, we zullen inspireren bij de bevolking en bij belangrijke actoren op het terrein en we zullen dat ook begeleiden.

VOORZITTER.- Mijnheer Van Ransbeeck heeft het woord.

De heer VAN RANSBEECK.- Dank u wel gedeputeerde voor het positieve antwoord. Het is inderdaad zo dat een goede ruimtelijk ordening nodig is. Het was ook niet de bedoeling dat die tiny houses in de natuur zouden terecht komen, maar dat dorpskernen wel verder verdicht worden. Een mogelijke piste hiervoor is wanneer dat er een grond braak ligt, komende jaren niet zal gebruikt worden, dat de gemeentebesturen ook handvaten krijgen vanuit de provincie via een werkbaar kader om daar voor enkele jaren tijd zo'n woonunits neer te zetten en nadat er op die grond plannen zijn gemaakt om die units dan gewoon terug weg te halen. Dus dat zou bijvoorbeeld ook een mogelijke invulling kunnen zijn van die tiny houses. Het is niet de bedoeling om daar een unit neer te zetten op een volledige bouwgrond want dan ga je gewoon de versnippering verder zetten en dat is niet de bedoeling. Dus inderdaad goede ruimtelijke ordening moet in de hand gehouden worden, maar ook hoop ik dat de provincie dan inzet op een kader voor gemeentebesturen want zij vinden de drempel nu te hoog om kleinschalige woonprojecten te realiseren, in te plannen. Het is goed dat er wordt ingezet op die units maar ze moeten ook ingebed zijn in volledige projecten ruimere context met een bredere visie en dat is wat ik voorlopig nog mis en ik hoop ook dat dat de komende jaren een werkpunt zal zijn van de provincie.

Dank u wel alvast voor uw antwoord.

VOORZITTER.- Dank u wel. Mijnheer Schoofs heeft het woord.

De heer SCHOOFS.- Kleine aanvulling, ik weet dat het woord niet altijd zo klinkt, betonstop, maar ik denk met het ontwerp in de Vlaamse regering dat allicht zal gestemd worden, denk ik, zullen er ook wel nieuwe mogelijkheden komen rond het benutten van de open ruimte en de dorpskernen. Dus ik denk dat er op een bepaald moment ook daarnaar kan gekeken worden hoe dat de nieuwe mogelijke wetgeving impact heeft op het provinciale beleid.

VOORZITTER.- Gedeputeerde Lemmens heeft het woord.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Collega als ik even mag, u weet dat we nu toch al een aantal jaren aan het werken zijn aan de nota ruimte, het beleidsplan provincie Antwerpen. Ik denk dat dat een enorm belangrijk gegeven zal zijn.

We zijn vorige week nog in overleg geweest met tal van gemeenten om verder te concretiseren. Het is enorm belangrijk daarbij op te merken natuurlijk, wat collega Helsen ook al heel duidelijk heeft gezegd, dat wij als één van de principes hebben naar voor gebracht dat open ruimte moet gevrijwaard worden. Dat het natuurlijk als gevolg daarvan zal zijn dat in bepaalde gevallen wij ook hoger zullen moeten bouwen. De Vlaamse stadsbouwmeester, de vorige, althans de Vlaams bouwmeester heeft dit ook al een aantal keren duidelijk naar voor gebracht. Het is een andere manier van denken. We moeten daar natuurlijk zeker in kleinere gemeenten, in kleinere locaties ook doen ingang vinden. Dat is geen evidentie, maar ik denk dat dat alleen maar de mogelijkheden zullen vergroten om als je hoger bouwt, dat je ook meer ruimte kunt vrijwaren. Dat is iets waar we zeker en vast moeten naartoe gaan. Bijkomend nog, u verwijst naar de artikels die nu in de kranten staan, de zogezegde betonstop, wat ik een totaal foutief woord vind, maar goed, het is wat het is.

We gaan nog kijken hoe dat in de regering zal bepaald worden hoe de uitvoeringsbesluiten daarvan zullen zijn en dergelijke meer om dan te bekijken hoe we ermee kunnen omgaan. Maar in alle geval, als er ons een bepaalde visie kan aangereikt worden, zullen wij dit zeker volgen en zullen wij dat ook in onze omgevingsvergunningen moeten gaan toepassen en daar zullen alle gemeenten mee moeten omgaan.

VOORZITTER.- Gedeputeerde Helsen heeft het woord.

Mevrouw HELSEN, gedeputeerde.- Dank u wel voorzitter. Misschien nog één elementje dat ik nog niet heb ingebracht, maar wat we in het beleid toch wel ook wel willen vooropstellen en waar we de eerste stappen ook al rond aan het zetten zijn. Naast de visie rond ruimtegebruik wordt er ook heel sterk vanuit de lokale besturen de vraag gesteld om vanuit architecturale inzichten te kijken naar die omgeving en om toch ook wel die expertise die we hebben in Vlaanderen ook in te zetten als wij alternatieven willen ontwikkelen in die dorpskernen. Dan gaat dat ook over kleinschalig wonen, de units.

We hebben nu vooral vanuit de kleinere gemeenten en de dorpen de vraag rond de verappartementisering, waarmee dat de inwoners het gevoel hebben dat de identiteit van het dorp gaat verloren, we moeten daar oog voor hebben, we moeten oog hebben voor die nieuwe architectuur zodanig dat dat eigenlijk matcht met de context waarin dat we bezig zijn. Dat geldt ook voor dat kleinschalig wonen. Ook daar vind ik, ik wil dat nu meegeven omdat dat voor ons wel een principe is dat we zullen vooropstellen ook in de initiatieven die we nemen, dat het moet passen in die omgeving en dat het architecturale aspect ook wel een element is dat we moeten vooropstellen.

VOORZITTER.- Mijnheer Van Ransbeeck heeft het woord.

De heer VAN RANSBEECK.- Dank u wel. Nog heel kort. Het klopt inderdaad dat gemeentebesturen die vraag stellen naar de architecturale elementen. Ik denk dat er op dit moment al heel veel private partners zijn die bezig zijn met kleinschalige woningen te ontwerpen. Onze eigen Kamp C werkt samen met Vlaams Brabant om heel concreet die

woningen in te vullen, CO₂ neutraal te maken zelfs, dus ik denk dat gemeentes niet alleen nood hebben aan die architecturale kant waar dat heel veel expertise rond is opgebouwd reeds, maar ook dat ze zelf een kader krijgen inderdaad om kleinschalige woonprojecten te kunnen realiseren. Want het heeft, denk ik, weinig zin om de architecturale kant te benadrukken wanneer dat er geen bredere visie is, geen bredere context is, waar dat die in kunnen geplaatst worden. Die ruimtelijke ordening, zoals gedeputeerde Lemmens aanhaalde, die is ontzettend belangrijk. Zeker aangezien dat dat thema ruimtelijke ordening nu ontzettend actueel is, dat zal de komende jaren niet anders zijn maar ik denk dat we ook nood hebben aan die bredere visie en dat is hetgeen dat is miste en wilde aankarten dat de provincie daar op moet inzetten. De architecturale kant is iets waar dat er al ongelooflijk veel expertise rond is opgebouwd en ik verwacht dan ook dat de nodige stappen zullen genomen worden.

Ook van onze eigen Kamp C om die ontwerpen duidelijk aan de burgers en aan de gemeentebesturen te communiceren en voor te leggen.

VOORZITTER.- Dank je. Gedeputeerde Helsen heeft het woord.

Mevrouw HELSEN, gedeputeerde.- Ik wil gewoon kort meegeven dat Kamp C op dit moment de lokale besturen en inwoners, ook individueel, daarin begeleidt. Dus dat gebeurt vandaag al.

VOORZITTER.- Mevrouw Van Gorp heeft het woord.

Mevrouw VAN GORP.- Juist een korte repliek, dank u voorzitter.

In verband met de tiny houses, dat geeft natuurlijk een financiële vrijheid. Men kan flink besparen op de huur en hypotheek maar dat zijn natuurlijk wel zeer kleine ruimtes, samenwonen wordt daarbij toch wel een grote uitdaging. Mensen met huisdieren in de winter, verminderde elektriciteit gezien zonnepanelen, daar komen toch wel redelijk wat zaken aan te pas. Dat heeft toch redelijk invloed op de aspecten van uw leven en dat is toch niet echt te onderschatten. We spreken daar toch wel over een zeer kleine leefruimte. Al snap ik wel inderdaad richting milieu en zaken dat dat een interessante zaak is maar dat standpunt wou ik toch nog eventjes meegeven.

Dank u.

VOORZITTER.- Dank u wel.

Kamp C

Nr. 2/2 van de agenda

APB Kamp C. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.
Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 26 september 2013 de oprichting van het autonoom provinciebedrijf Kamp C goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2014 operationeel.

Het autonoom provinciebedrijf heeft als kernopdracht:

"Kamp C is de partner voor burgers, bouwprofessionelen en lokale overheden voor de ondersteuning van de transitie naar een duurzame samenleving. Bij Europese projecten op het vlak van duurzaamheid en innovatie moet Kamp C zich aanbieden als partner zodat geen opportuniteiten verloren gaan. Kamp C zet zich in om genoemde doelgroepen te activeren en hen hierin verder te begeleiden.

Kamp C plant acties om alle (technische) leerkrachten en hun leerlingen te bewegen een bezoek te brengen aan het domein. Het bedrijf werkt verder aan de bewustwording van de burger met betrekking tot duurzaamheid en stimuleert de lokale overheden tot het definiëren en uitvoeren van ambitieuze klimaatplannen. Daarnaast behoort het in stand houden van een geactualiseerde tentoonstelling tot de vaste acties. Als educatief centrum zal Kamp C bijdragen dat bouwprofessionelen, van metsers tot architect, een goed en actueel onderwijs genieten en zich bewust worden van de noodzaak tot duurzaam bouwen.

Kamp C brengt internationale innovatie binnen de bouw naar de Vlaamse bouwsector en ondersteunt de bedrijven in hun transitie. Verder ondersteunt Kamp C de lokale overheden, intercommunales en energiehuizen met de uitvoering van hun ambities op het gebied van Energie en Klimaat.

Kamp C zet verder in op het bereiken van een hogere graad van bezetting op het gebied van zaal- en kantoorverhuur, alsook op de verdere uitstraling van het domein en zijn gebouwen. Een slimme specialisatiestrategie veronderstelt een positionering van de provincie om te komen tot een kritische massa om internationaal competitief te zijn. Om deze kritische massa te realiseren, is ook internationale en grensoverschrijdende samenwerking noodzakelijk. De provincie Antwerpen wil een breed gedragen samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen bewerkstelligen. De provincie kan hierin (afwisselend) initiator, facilitator of regisseur zijn. De kernfocus blijft het creëren van een kader waarin de provinciale economische structuur zich kan ontplooiën en het creëren van een arbeidsmarkt met kansen voor iedereen.

De reikwijdte en de slagkracht van Kamp C trachten te vergroten door samenwerkingen en participaties aan te gaan, waardoor de snelheid van de transitie naar een duurzame samenleving kunnen beïnvloeden."

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt de jaarlijks vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2021 is een budgettaire personeelsbehoefte van 28,4 VTE voorzien. Een organogram is digitaal toegevoegd.

De jaarlijkse dotatie, die door het provinciebestuur ten behoeve van het autonoom provinciebedrijf dient voorzien te worden om haar missie en activiteiten te ontwikkelen bedraagt in het meerjarenplan :

- 2021 : 1.340.786,00 EUR
- 2022 : 1.367.592,00 EUR
- 2023 : 1.394.766,00 EUR
- 2024 : 1.422.618,00 EUR
- 2025 : 1.450.956,00 EUR

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 12 november 2020.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf werd door de raad van bestuur van het APB vastgesteld op 26 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 225 tot 237 van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 26 september 2013 houdende goedkeuring van de statuten van het autonoom provinciebedrijf Kamp C;

Gelet op de beheersovereenkomst met het autonoom provinciebedrijf Kamp C;

Gelet op de vaststelling van het meerjarenplan 2020 -2025 en de kredieten 2021 door de raad van bestuur van het APB Kamp C in zitting van 26 november 2020;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf Kamp C.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het autonoom provinciebedrijf Kamp C voor de realisatie van de doelstellingen in 2021 een dotatie van 1.340.786,00 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- Als er geen tussenkomsten meer zijn, dan kunnen we overgaan tot een aantal stemmingen. Stemming 2/2 van de agenda. Stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

31 leden hebben deelgenomen aan de stemming;
23 leden hebben ja gestemd;
8 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 23 stemmen ja, bij 8 onthoudingen.

Documentatiecentrum Atlas

Nr. 2/3 van de agenda

APB Provinciaal Documentatiecentrum Atlas. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 28 november 2013 de oprichting van het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Documentatiecentrum Atlas goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2014 operationeel.

Het autonoom provinciebedrijf heeft als kernopdracht:

De provincie biedt met het Provinciaal Documentatiecentrum Atlas een provinciebreed instrument om alle actoren, actief in onderwijs, de arbeidsmarkt en voorschoolse context te ondersteunen in de omgang met diversiteit en het bevorderen van de participatie van ieder in de diverse en dynamische samenleving van vandaag. DocAtlas doet dit door als gids te fungeren. Het doet dit via leeractiviteiten, adviesverlening en een kwalitatief en relevant materiaal aanbod. Met deze tools wordt de deskundigheid van voornoemde actoren bevorderd, zowel intern met provinciale partners als extern met professionelen en netwerken in het veld.

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt de jaarlijks vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2021 is een budgettaire personeelsbehoefte van 8,4 VTE voorzien. Het organogram wordt als bijlage toegevoegd.

De jaarlijkse dotatie, die door het provinciebestuur ten behoeve van het autonoom provinciebedrijf dient voorzien te worden om haar missie en activiteiten te ontwikkelen bedraagt in het meerjarenplan :

- 2021 : 687.024 EUR

- 2022 : 700.738 EUR

- 2023 : 714.724 EUR

- 2024 : 728.990 EUR

- 2025 : 743.542 EUR

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 12 november 2020.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf werd door de raad van bestuur van het APB vastgesteld op 26 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 225 tot 237 van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 28 november 2013 houdende goedkeuring van de statuten van het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Documentatiecentrum Atlas;

Gelet op de beheersovereenkomst met het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Documentatiecentrum Atlas;

Gelet op de vaststelling van het meerjarenplan 2020 -2025 en de kredieten 2021 door de raad van bestuur van het APB PDA in zitting van 26 november 2020;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf PDA.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het autonoom provinciebedrijf PDA voor de realisatie van de doelstellingen in 2021 een dotatie van 687.024 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- *Geen vragen?* Punt 2/3 van de agenda. De stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

32 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

24 leden hebben ja gestemd;

6 leden hebben nee gestemd;

3 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 24 stemmen ja, bij 6 stemmen nee en 3 onthoudingen.

Gouverneur Kinsbergencentrum

Nr. 2/4 van de agenda

APB Gouverneur Kinsbergencentrum. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 23 november 2017 de oprichting van het autonoom provinciebedrijf Gouverneur Kinsbergencentrum goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2018 operationeel.

Het autonoom provinciebedrijf heeft als kernopdracht:

"Het APB GKC heeft tot doel om de beleidsuitvoerende taken van het provinciaal beleid zorg economie, -innovatie en -arbeidsmarkt mede in te vullen. APB GKC is het centrum voor anders leren, anders werken en innoveren in de zorg met als prioritaire focus (thuis)zorg, voor de huidige en toekomstige professionals van de private en publieke sector. Het centrum wordt uitgebouwd in nauwe samenwerking met diverse partners."

Projecten, activiteiten en dienstverlening, al dan niet in samenwerking met partners, opstarten, faciliteren en beheren in zoverre die inspelen op huidige en toekomstige noden met betrekking tot de arbeidsmarkt in de zorgsector, behoort tot de corebusiness."

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt de jaarlijks vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2021 is een budgettaire personeelsbehoefte van 6,9 VTE voorzien. Het organogram wordt als bijlage toegevoegd.

De jaarlijkse dotatie, die door het provinciebestuur ten behoeve van het autonoom provinciebedrijf dient voorzien te worden om haar missie en activiteiten te ontwikkelen bedraagt in het meerjarenplan :

- 2021 : 183.074,00 EUR
- 2022 : 186.720,00 EUR
- 2023 : 190.438,00 EUR
- 2024 : 194.232,00 EUR
- 2025 : 198.100,00 EUR

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 12 november 2020.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf werd door de raad van bestuur van het APB vastgesteld op 26 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 225 tot 237 van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 23 november 2017 houdende goedkeuring van de statuten van het autonoom provinciebedrijf Gouverneur Kinsbergencentrum;

Gelet op de beheersovereenkomst met het autonoom provinciebedrijf Gouverneur Kinsbergencentrum;

Gelet op de vaststelling van het meerjarenplan 2020 -2025 en de kredieten 2021 door de raad van bestuur van het APB GKC in zitting van 26 november 2020;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf GKC.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het autonoom provinciebedrijf GKC voor de realisatie van de doelstellingen in 2021 een dotatie van 183.074,00 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- *Geen vragen? Punt 2/4 van de agenda. De stemming kan starten.*

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

34 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

25 leden hebben ja gestemd;

9 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 25 stemmen ja, bij 9 onthoudingen.

Cultuurhuis De Warande

Nr. 2/5 van de agenda

APB Warande. Meerjarenplan 2020-2025 en kredieten 2021. Goedkeuring.
Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 26 maart 2009 oprichting van het autonoom provinciebedrijf goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 juli 2009 operationeel.

Het autonoom provinciebedrijf heeft als kernopdracht: Het uitbouwen van een open en dynamisch cultuurklimaat, door jonge of regionale kunstenaars aan te moedigen en door de kunstliefhebber uit te dagen met experiment en vernieuwing. Het uitdragen, samen met onze structurele partners, van een breed toegankelijk en

kwalitatief hoogstaand aanbod voor de Kempen en ver daarbuiten, zodat alle mensen de kans hebben tot ontmoeting en cultuurdeelname.

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt de jaarlijks vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

Tevens bevatten de kredieten 2021 de nodige middelen voor onder meer de tentoonstelling van de artiest Peter Morrens en het jaarlijks openingsfeest dat een traditie is geworden in Turnhout en vele bezoekers trekt.

De jaarlijkse dotatie, die door het provinciebestuur ten behoeve van het autonoom provinciebedrijf dient voorzien te worden om haar missie en activiteiten te ontwikkelen bedraagt in het meerjarenplan :

- 2021 : 3.661.828 EUR
- 2022 : 3.734.869 EUR
- 2023 : 3.809.424 EUR
- 2024 : 3.885.442 EUR
- 2025 : 3.962.980 EUR

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 12 november 2020.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf werd door de raad van bestuur van het APB vastgesteld op 21 oktober 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 225 tot 237 van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 26 maart 2009 houdende goedkeuring van de statuten van het autonoom provinciebedrijf De Warande;

Gelet op de beheersovereenkomst met het autonoom provinciebedrijf De Warande;

Gelet op de vaststelling van het meerjarenplan 2021-2025 en de kredieten 2021 door de raad van bestuur van het APB De Warande in zitting van 21/10/2020;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf De Warande.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het autonoom provinciebedrijf De Warande voor de realisatie van de doelstellingen in 2021 een dotatie van 3.661.828 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- Mevrouw Talhaoui heeft het woord.

Mevrouw TALHAOUI.- Voorzitter, dank u voor het woord te krijgen en mevrouw de gedeputeerde, ik zou graag een onthouding in naam van onze fractie hier willen doen, omdat we ons een beetje zorgen maken over de Warande en over de financiële situatie van de Warande. Mevrouw gedeputeerde, u weet net als ik dat de mensen die ons zijn voorgegaan, mijnheer Ludo Helsen en mijnheer Geuens enorm veel moeite hebben gedaan om die cultuurtempel daar in de Kempen in te planten en ze hebben hemel en aarde bewogen opdat die goed zou kunnen functioneren. Ik vraag met deze onthouding dat we ons best zouden doen om geld te gaan zoeken voor de Warande zodat de Warande de functie waarvoor ze gebouwd is geweest, dat ze die naar behoren kan uitoefenen.

VOORZITTER.- Mijnheer Vandendriessche heeft het woord.

De heer VANDENDRIESSCHE.- Dank u wel voorzitter. We gaan ons ook onthouden, want we zitten nu toch wel in een situatie waar we eigenlijk dubbel onze rol moeten opnemen, onze verantwoordelijkheid moeten opnemen als provincie. We hebben dit geschenk, tussen aanhalingstekens, de vorige legislatuur nog altijd op onze boterham hier liggen. Nu kunnen we in volle coronatijden er nog eens voor opdraaien voor het feit dat andere overheden hun verantwoordelijkheid niet nemen. Dus Warande is toch wel een belangrijk dossier, denk ik, in deze coronatijden, om ook extra inzet te vragen van alle mensen bij de Warande ook om hun rol op te nemen in dit tijdperk waarin cultuur ook een heel belangrijke uitdaging is om daar ook voor die sector nog extra diensten te voorzien. Dus wij moeten bijstutten, ondersteunen om dergelijke instellingen allemaal in stand te houden. Dan mogen we een tandje extra laten bijsteken door het management van de Warande, stellen we voor.

Rumoer in de zaal.

VOORZITTER.- Mijnheer De Quick heeft het woord.

De heer DE QUICK.- Dank u wel voorzitter. Ik wil er toch wel even op inpikken. Onze fractie zal dit wel goedkeuren, wetende dat wij voorstander zijn van de overheveling van de Warande gezien het een cultuuronderdeel is naar het Vlaams gewest, Vlaamse gemeenschap, maar we gaan dat toch goedkeuren omdat wij ook weten dat het beheer momenteel, vooral het financieel beheer, beter loopt dan in het verleden. En dat er een bijpassing gebeurd is in verband met de coronamoeilijkheden. Dus ik denk niet dat wij eigenlijk een echte grond hebben om dit af te keuren.

Dat wou ik maar even zeggen, dank u wel.

VOORZITTER.- Gedeputeerde Helsen heeft het woord.

Mevrouw HELSEN, gedeputeerde.- Dank u wel voorzitter. Collega's, ik kijk toch liefst zelf ook wel met een heel positieve bril naar de Warande. Eén, ik vind dat het een prachtig huis is waar geëngageerde mensen aan de slag zijn die hun uiterste best doen, maar het klopt dat we daar wel voor gigantische uitdagingen staan. Maar ik vind dat we daar als provincie geen schrik moeten van hebben. En dat we gewoon de problematiek die zich stelt, moeten vastpakken en wij kunnen als provincie tonen dat wij inderdaad het juiste bestuursniveau zijn om dergelijke dingen te doen. Ik denk dat collega Lemmens gelijk heeft, Turnhout stad is heel blij dat de provincie die verantwoordelijkheid op zich neemt, maar ook alle andere mensen die verbonden zijn aan de Warande zijn toch wel heel tevreden met de keuze die de provincie gemaakt heeft om daar initiatieven te ontwikkelen en om dit ook te blijven doen en daar middelen voor te blijven vrijmaken. Dus ik denk dat we op een positieve manier moeten kijken naar de opdracht die we daar te vervullen hebben. Ik denk dat we daar als provincie een rol kunnen spelen, we moeten dat goed doen, maar het klopt dat we daar op verschillende vlakken voor uitdagingen staan.

VOORZITTER.- Geen vragen? Punt 2/5 van de agenda. De stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

34 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

27 leden hebben ja gestemd;

7 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 27 stemmen ja, bij 7 onthoudingen.

Nr. 2/6 van de agenda

Provinciale initiatieven. Het GielsBos vzw. Jaarverslag 2019. Kennisname.
Verslag van de deputatie

Volgens de onderrichtingen dient het financieel en werkingsverslag van vzw's, die volgens de omzendbrief van minister Kelchtermans niet als een para-provinciale vzw moeten worden beschouwd, maar waar wel provinciale mandatarissen aan het beleid deelnemen, en die een provinciale ondersteuning van minimum 100.000 frank genieten, ter kennisneming aan de provincieraad worden medegedeeld.

In uitvoering hiervan wordt bijgevoegd jaar- en financieel verslag 2019 van Het GielsBos vzw ter kennisname aan uw raad voorgelegd.

Het jaarverslag 2019 van Het GielsBos vzw biedt o.a. een overzicht van :

1. De belangrijkste gebeurtenissen van 2019 in een chronologisch overzicht.
2. GielsBos in cijfers.

Uw raad wordt gevraagd kennis te nemen van bijgevoegd jaar- en financieel verslag 2019 van Het GielsBos vzw.

Dit verslag werd goedgekeurd door de deputatie in zitting van 12 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op het verslag van de deputatie;

Gelet op het provinciedecreet van 30 november 2005;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Enig artikel:

De provincieraad neemt kennis van het jaar- en financieel verslag van 2019 van Het GielsBos vzw.

VOORZITTER.- Dit is een kennisname. Zijn daar tussenkomsten over? *Geen.*

Kennis wordt genomen.

VOORZITTER.- Dan gaan we het woord geven aan gedeputeerde De Haes voor de uiteenzetting. Gedeputeerde De Haes, aan u het woord.

Tijdens de tussenkomst van de gedeputeerde worden begeleidende slides getoond.

De heer DE HAES, gedeputeerde.- In afwachting van de PowerPoint kan ik zeggen dat ik het ga hebben over natuur, water, over de mens. Want voor alle drie was 2020 wel een heel speciaal jaar. Corona bracht natuur en de mens veel dichterbij elkaar. Wat water betreft, was het een heel droog jaar, wat de mensen betreft ook. Wat de natuur betreft was het een warm jaar en gelukkig hebben we kunnen ontdekken dat ook de mens heel veel warmte heeft getoond in 2020.

Dat betekent dat ik bij aanvang van de toelichting, mijn minuten lopen toch nog niet, want mijn PowerPoint is er nog niet? Dat ik bij aanvang van deze presentatie toch zeker een dank wil uitbrengen aan alle mensen die in onze organisatie zich geamuseerd hebben of bezig waren of werkten aan de groen- en de recreatiedomeinen, aan milieu, aan natuur, aan water, maar ook onze personeelsdiensten en onze communicatiediensten waar ik het zal over hebben, want ze hebben zeker niet stilgezeten. Veel dank, ik denk ook namens de deputatie, misschien ook wel namens deze raad, namens de natuur en zeker namens de gebruikers van al onze domeinen.

Ik ga beginnen met het departement leefmilieu, waar ik vorig jaar begonnen was met een liedje te zingen, maar dat ga ik niet doen. Ik wil het wel hebben over onze groene vingers. Onze groene vingers zijn de regionale landschappen en de bosgroepen die letterlijk namens ons in de natuur bezig zijn en werken. Wat betreft de regionale landschappen hebben we een aanzet gegeven, we hebben dat vorig jaar toegelicht, om echt te zorgen dat die gebiedsdekkend kunnen werken. Over heel de legislatuur hadden we daar extra 1,6 miljoen voor voorzien. Wel, op dit moment zijn er al een eerste tien extra leden die zullen

toetreden. Dat is telkens 20 000 per lid dat toetreedt, 8 uit de Zuidrand en Hoogstraten en Putte. We versterken ook de bosgroepen. Bosuitbreiding is complex en heel tijdrovend. We staan de eigenaars bij met onze expertise, eerst in het beheer van hun bos, maar ook in het aanplanten en tegenwoordig ook veel meer gemeentebesturen die naar ons kijken en in het kader van de bosuitbreidingsplannen, de Vlaamse bosuitbreidingsplannen zijn onze bosgroepen ook het eerste aanspreekpunt voor de lokale besturen. Bossen zijn uiteindelijk het wapen tegen klimaatverandering en de biodiversiteit.

We versterken ze niet alleen, maar we verscherpen ook de focus op de lange termijn ambities. Dat eerste element dat erin zit, is dat wij ambitienota's aanmaken, zodanig dat al wat de bosgroepen en de regionale landschappen doen, dat dat zo goed mogelijk aanleunt bij de provinciale ambities. Die focus wordt nu uitgewerkt. Ze zijn daar hard aan het werken. Bovendien proberen we ook de efficiëntie en de effectiviteit van de bosgroepen te versterken. Bijvoorbeeld zo is er een fusie aan de gang tussen Bosgroep Antwerpen Noord en Bosgroep Antwerpen Zuid. Ze zouden, als ik mij goed nog herinner, de Bosgroep Antwerpse Gordel gaan heten.

We hebben natuurlijk ook heel veel in ons beleid, daar wij kijken naar Ruimte voor Water. De prioriteiten die daar inzitten, zal ik heel kort toelichten. Het gaat natuurlijk altijd over ruimte voor water, ruimte voor mens en ruimte voor natuur. We weten dat we zullen geconfronteerd worden met intensieve natte periodes en met extreme droge periodes die elkaar afwisselen, 2020 was ook daar een voorbeeld van, samen met '18 en '19.

Het eerste kort toelichten, dat is het herstel, het ecologisch herstel van de beekvalleien en dat heeft te maken met het herstellen van een robuust watersysteem in alle beken en riviervalleien, terugh ruimte geven die ze verdienen. Dat leidt ook tot het robuuster maken en terzelfdertijd ook meer leuke, hemelse plekje voor de mens. We doen dat aan de Grote Caliebeek in Kasterlee en de Rode Loop in ... Dat is niet Kasterlee, de Rode Loop.

De pompen en de infrastructuurwerken, daar hebben we een aanzet gegeven en die wordt afgerond in 2021 tot een grote inventaris. Je kan het natuurlijk over waterbeheersing hebben, maar dan moet uw infrastructuur wel functioneren. Die groot actieplan wordt opgesteld in 2021, maar ondertussen plannen we al twee acute herstellingswerken van twee sifons, de Hanswijkbeek in Mechelen en de sifon van de Zwarte Nete onder de collateur in Retie.

En dan, het is al veel in het nieuws geweest, dat is eigenlijk ons hemelwater en droogtecoördinatie. Ons droogteplan wordt opgeleverd tegen de zomer 21. Maar we draaien helemaal om van een eerder reactieve aanpak naar een proactieve aanpak. Je hebt het in het nieuws kunnen zien dat wij nu oefenen met demo's, maar dat wordt uitgebreid naar uitrollen, bijvoorbeeld met het plaatsen van stuwtjes, van peilgestuurde drainage, maar ook het circulair watergebruik en we blijven daarin ook het aanspreekpunt voor de gemeenten.

De overstromingsgebieden, ook hier vindt mens en natuur, mens en water elkaar. Een overstromingsgebied heeft meerdere functies. Het heeft ten eerste een

veiligheidsfunctie om stroomafwaarts overstromingsschade te voorkomen. Maar bovendien zorgt het ervoor dat het water langer kan vastgehouden worden en terzelfdertijd zijn het heel mooie stukjes natuur geworden die we dan ook telkens toegankelijk maken voor de burger. Dit jaar gaat er heel wat centen naar een al een eerste drie overstromingsgebieden. We breiden daar de totale buffercapaciteit uit met 110 duizend kuub water tot meer dan een half miljoen kuub in onze provincie.

Met betrekking tot klimaat, nu moet ik het natuurlijk kort hebben over ons klimaatplan. Enerzijds het klimaatplan, maar het komt straks in de vragen nog uitgebreider aan bod misschien, ons klimaatplan voor onze eigen organisatie, waarbij wij de uitstoot van onze eigen organisatie tegen 2030 willen verminderen met 40%. Maar bovendien en dat is niet onbelangrijk, begeleiden we de gemeenten bij de opmaak van hun klimaatplan die zij afsluiten in het kader van het burgemeestersconvenant. We gaan zo voor 62 gemeenten alvast de CO₂-inventaris hebben, we gaan een risico- en kwetsbaarheidsanalyse hebben uitgevoerd, adaptatieworkshops organiseren en uiteindelijk het klimaatactieplan in samenwerking met de streekintercommunales.

Het departement vrij tijd. Ik weet het, we hebben heel wat domeinen, parken, bossen en 2020 heeft alleen maar bewezen hoe belangrijk het is om die bossen te behouden, te beschermen, maar vooral om ze te ontsluiten en ze toegankelijk te maken. Dat gaan we ook na corona blijven doen, want uiteindelijk is zowel vrije tijd als toerisme niet een luxe, maar is volgens ons een basisrecht. Dat betekent ook dat wij kijken naar het aanbieden van de vrijetijdsbeleving in de domeinen op een duurzame manier en daar zetten we de natuurbeleving centraal, maar het gaat er soms om om de dingen in de parken, maar naast de beleving van de natuur ook een aantal activiteiten uit te rollen. Dat heeft een publiekswerking en heeft ook een educatieve werking, bijvoorbeeld voor de leerlingen kijken we toch nog naar een toename van het aantal leerlingen die in onze domeinen kennismaken met de natuur. Maar ook onze parken en groendomeinen op zich gaan voor kwaliteitslabels. Dat houdt natuurlijk in dat er ook een aantal investeringen moeten gedaan worden. In het Vrieselhof beginnen we aan de nieuwe parking. De evenementenweide in het Rivierenhof, de Averegeten, de boerderij wordt verbouwd, de parking wordt aangelegd, buitenzone in Herberg wordt gestart, in Broek de Naeyer de nieuwe paden, in het Vrijbroek wordt de vijverzone hernieuwd en gaat er een nieuwe parking aan het concessiegebouw vernieuwd worden. Kortom, ook daar zitten we niet stil.

Maar zoals ik daarnet zei, we hebben enerzijds het stille genieten of het rustige genieten. In onze domeinen kan je niet alleen van alles doen, maar ook lekker niets doen. Dan hebben we natuurlijk ook onze recreatiedomeinen die zorgen voor een actief aanbod, dat soms eerder uitdagend inspirerend of zelfs heel uniek is, maar waarbij we altijd kiezen voor toegankelijkheid en laagdrempeligheid. Dat vertaalt zich in de infrastructuur, zeker ook in de prijzen en in het aanbod. De uitschieter voor dit jaar is natuurlijk de Lilse Bergen worden een provinciaal domein.

We hebben natuurlijk ook het ontsluiten van het waardevol patrimonium. Ik kijk daarbij eerst even naar kasteel d'Ursel. Het meeste onderhoud en renovatie in kasteel d'Ursel is gedaan. Voor dit jaar staat er nog het investeringsbudget klaar voor de parking en de

dienstingang te vernieuwen. In Arboretum Kalmthout, dat hebt u kunnen vernemen, de afgelopen tijd hebben we een opportuniteit moeten grijpen, namelijk een perceel van 1 hectare in de buurt dat te koop kwam. We hebben daar een actie opgezet om dat ook nog verder te kunnen ontwikkelen, word meter of peter van een vierkante meter. Zo betrekken we ook de bezoekers en het publiek bij de ontwikkeling van dat nieuw stuk park. Kempens Landschap blijft zijn werk doen, het verandert wel van de vzw naar een stichting openbaar nut. Ook dit vindt nu zijn uitrol. Vanaf '21 wordt het dus een stichting openbaar nut en we blijven daar eigenlijk onze rol opnemen, zowel inzake onroerend erfgoed als het herstel van monumenten, architecturale gehelen en zeker ook, wat de naam zegt, het landschap.

Niet onbelangrijk, het verhogen van de vrijetijdsparticipatie en als eerste kijk ik dan naar het drempelvrij toerisme. We hebben een belangrijke aandacht voor het verhogen van de toegankelijkheid en dat betekent dus het wegwerken van de drempels, gelijk welke drempel. Zowel in onze groen- en recreatiedomeinen, maar ook met betrekking tot het toerisme. Vanaf '21 komt er een extra werklijn, zoals we dat noemen, boven op de stappen die we al zetten, maar er komt een extra werklijn met betrekking tot drempelvrije fietsvakanties. In het verleden hebben we heel hard gewerkt aan fietsvakanties enerzijds en vakantiefietsen anderzijds. Daar komt nu nog extra aandacht voor drempelvrije fietsvakanties.

Toerisme Provincie Antwerpen blijft natuurlijk de streekmotor en de reisbestemmingsorganisatie, zowel voor de Kempen als Scheldeland, maar ook de promotor van Vlaanderen Vakantieland. Dat heeft te maken met het aanbieden. Dat is zowel welvaartcreatie als zeker ook welzijn voor onze inwoners en voor de bezoekers. U ziet daar al staan dat er een extra budgetje is uitgerold voor een Relance actie, die worden op dit moment uitgewerkt met de zwaar getroffen toeristische sector. Het gaat dan over hefboomen naar omsluiting en kwaliteitsupgrading. Dit is een eerste start in de relance van die zwaar getroffen sector.

Wat u zeker in het straatbeeld zal zien verschijnen en hopelijk ook waaraan u zal deelnemen, dat is de toeristische recreatieve routes. U kent allemaal ons fietsknooppuntennetwerk waarvoor we 300 000 EUR per jaar aan onderhoud spenderen. Dit jaar komen daar de Vlaamse iconroutes bovenop. Dat zijn er acht in Vlaanderen, waarvan drie in onze provincie. De Kempenroute, de Schelderoute en ook de Kunststedenroute passeert hier. Die routes liggen allemaal op het fietsknooppuntennetwerk en daar is bijzondere aandacht voor goede bereikbaarheid via openbaar vervoer van de start- en de eindpunten. Dat gaan we natuurlijk ook in de markt zetten met promotie en productontwikkeling en aanpakken op alle andere ingrediënten van ons toerismebeleid.

Wat betreft personeel en communicatie, het hoeft geen betoog om te zeggen dat 2020 een bijzonder eigenaardig jaar was, waar heel snel reactief, maar ook heel snel proactief en vooral creatief is moeten gehandeld worden. Maar dat houden we er ook in. We gaan in 2021 verder inzetten op de ontwikkeling van onze medewerkers met het learning managementsysteem en de e-learning wordt daarbij belangrijk. Maar, en dat komt straks nog wel in de vragen aan bod, ook onze interne mobiliteit en het welbevinden blijft

belangrijk, we blijven als provincie immers een aantrekkelijke werkgever. Bijzondere aandacht in 2021 wellicht, de hervorming van de rechtspositieregeling die er zit aan te komen, maar daarvoor is het wachten op de insteek vanuit de Vlaamse overheid.

De pensioenen, wat we daar doen is genoegzaam bekend. We hebben dit jaar het OVV, onze reservepot met betrekking tot de pensioenlast van de statutairen omgevormd tot een OFP-S, dus een formeel fonds voor pensioenen voor statutairen, maar dat zullen we in de raadscommissie nog ten volle en vaak moeten toelichten.

Wat communicatie betreft, we blijven inzetten op de B2B-communicatie. Dat betekent vooral de nauwere band met de gemeentebesturen en de website die daarvoor in ontwikkeling is, zal in voorjaar 2021 uitgerold worden.

Wat betreft Campus Vesta, u kent Campus Vesta wellicht al, dat is de school van veiligheidsopleiding die we hebben, zowel brandweer, politie, als medische opleiding, maar ook rampenmanagement. Het hoeft geen uitleg, dat was ook in 2020 echt niet gemakkelijk. Beeld u in, een opleiding politieman waar je gevechtstechnieken moet oefenen zonder fysiek contact, dat is niet evident. Ook daar is dus enige vertraging in de opleiding, maar we hebben al wat kon digitaal geregeld worden, is digitaal georganiseerd en we gaan daar zeker de inhaalbeweging moeten inplannen. Daarnaast blijven we natuurlijk een partner in de bijzondere opleidingen. Een van de dingen en dat is misschien wel spectaculair, bij gelegenheid moet u zeker eens komen kijken, we hebben in onze provincie heel wat Seveso-bedrijven, we gaan op Campus Vesta de tweede oefenplaat afwerken die te maken heeft met zware industriële brandbestrijding. Moest corona het toelaten, dan denk ik dat we ten gepaste tijde ook met de Commissie daar eens bezoek moeten brengen, liefst op een dag dat er actie is, want dat is wel de moeite om eens gezien te hebben.

Ben ik nog binnen de tijd?

VOORZITTER.- Ja. Maar dat mocht.

De heer DE HAES, gedeputeerde.- Ik had nog wat strafminuten van vorig jaar zeker? Dank u.

Milieu en natuur

VOORZITTER.- Dank u wel gedeputeerde De Haes. Mevrouw Colson heeft het woord.

Mevrouw COLSON.- Goedemiddag geachte leden van de deputatie, voorzitter, collega's. Geen mens die het nog zal ontkennen, na de afgelopen maanden van lockdown, bossen en natuur dicht in je buurt waren en zijn nog steeds van cruciaal belang in deze tijden. Voor ontspanning, voor mentaal welzijn, maar vooral ook bijvoorbeeld als speelterrein voor onze kinderen.

Bosuitbreiding is dan ook een belangrijke beleidsuitdaging binnen ons provinciaal en het Vlaamse bestuursakkoord. Minister Demir heeft 121 miljoen EUR vrijgemaakt voor 4000 hectare nieuw bos tegen 2024. Maar, de voorbije jaren hebben geleerd dat budget

alleen niet voldoende is. Bosuitbreiding in Vlaanderen is heel complex en tijdrovend. De oproep vanuit Vlaanderen klinkt dan ook zeer luid om hier massaal aan mee te werken. Alle bestuursniveaus zullen moeten samenwerken om dit te kunnen realiseren. Het provinciebestuur heeft deze legislatuur de ambitie gesteld om bijvoorbeeld ook tegen 2024 alle gemeenten te ondersteunen via de regionale landschappen. Hiervoor werden middelen vrijgemaakt met een bijhorende planning. Voor elke gemeente die toetreedt tot een regionaal landschap, zal de provincie 20 000 EUR extra werkingsmiddelen geven.

Niet voor niets, want het doel is toch om die regionale landschappen gebiedsdekkend te maken. Momenteel zien we nog heel wat blinde vlekken op die kaart. Deze beleidskeuze is wel duidelijk in heel goede aarde gevallen bij onze gemeenten. Verschillende onder hen hebben aangegeven zo snel mogelijk te willen toetreden, waaronder ook Herselt. We zijn dan ook in Herselt een hele groene gemeente met 27% ofwel 1400 hectare bos op ons grondgebied. Het is niet voor niets dat we als bestuur ervoor hebben gekozen om aanzienlijk wat middelen in te schrijven in onze meerjarenplanning, voor behoud en zelfs uitbreiding van onze bossen en natuur. Een klein aantal voorbeelden, we hebben een subsidiebudget klaarstaan voor het aanplanten en onderhouden van kleine landschapselementen, zoals houtkanten, budget van 100 000 EUR per jaar voor het openmaken en onderhouden van trage wegen, budgetten voor ondersteuning van onze natuurvereniging voor de aankoop van gronden, 20 000 EUR voor de 1001 Bomen actie en uiteraard voorzagen we al toelages voor de toetreding tot de regionale landschappen en de bosgroepen. Kortom, Herselt is er helemaal klaar voor om er samen met de regionale landschappen en bosgroepen in te vliegen.

Net regionale landschappen zijn een hele belangrijke schakel in de ondersteuning van onze gemeente en voor het uitvoeren van al deze plannen. Zoals ik hoor, zijn wij niet de enigen die staan te trappelen. Wat ons betreft is het de hoogste tijd om ook hier een versnelling hoger te schakelen.

Daarom volgende vragen, één, hoe wil u de complexiteit en het proces van bosuitbreiding mee helpen stroomlijnen en twee, wat zijn de mogelijkheden om de gemotiveerde gemeentes vroeger te laten toetreden tot een regionaal landschap?

Dank u wel.

VOORZITTER.- Dank u wel mevrouw Colson. Mevrouw Van Dienderen heeft het woord. Ondertussen mag iedereen al 3/8 nemen in ABM om straks de stemming te laten verlopen.

Mevrouw VAN DIENDEREN.- Goedemiddag collega's. Mijn tussenkomst behandelt het klimaatplan.

Ik begin met een terugblik en ik hoop van de gedeputeerden wat meer info te krijgen over de vooruitblik. Dus de terugblik gaat dan over het vorige klimaatplan van de provincie. Dat had de doelstellingen tegen 2020 te realiseren. De ambitie van de provincie was bijzonder hoog, men streefde een klimaatneutraliteit na als provinciebestuur.

Wat leert ons de evaluatie van het vorige plan? Dat komt uit de emissie-inventaris van deze provincie. Daaruit kunnen we afleiden dat de provincie op dit moment 10 000 ton CO₂ uitstoot. Daarvan wordt ongeveer 5200 gecompenseerd door de bossen, de domeinen en 4800, heb ik begrepen, zou dan moeten gecompenseerd worden in het Zuiden via bebossingsprojecten. Dus die 10 000 ton, dat is nog altijd onze robuuste uitstoot als organisatie, provincie. Dan ben ik eens verder gaan duiken in die emissie-inventaris om eens te gaan kijken waar die koolstofbronnen juist zitten en dan blijkt dat vooral de stookinstallaties hier het grootste aandeel voor hun rekening nemen, 60% van die uitstoot is van stookinstallaties.

We zitten nu wel in dit nieuwe provinciehuis, dat zal al een slok op de borrel minder zijn, dus dat is nog niet mee in rekening gebracht in 2018, dus nu gaan de cijfers op dat vlak zeker beter zijn, maar nog niet in de buurt van klimaatneutraliteit of koolstofneutraliteit. Verder zit daar nog uitstoot bij ten gevolge van gebruikte elektriciteit, een 14%. 11% ten gevolge van landbouwactiviteiten van deze provincie. Dat komt straks nog aan bod via de proeftuincentra enzovoort. Woonwerkverkeer van de medewerkers zit daar ook nog voor 6% tussen. Dienstverplaatsingen voor 5% en dan machines en koelinstallaties voor 3,3%. Over de periode van het vorige klimaatplan heeft de provincie dus een aanzienlijke reductie gerealiseerd van een 46%.

Dus allemaal goed en wel, maar de echte klimaatneutraliteit is wel nog niet behaald. Niettemin kijk ik dan uit naar een nieuw klimaatplan. Wat heeft dat nieuwe klimaatplan voor ons in petto? Vorige week heeft de stad Antwerpen met veel trots aangekondigd dat zij in 2030, 50 tot 55% reductie wil bereiken. De federale regering doet niet onder en zegt ook tegen 2030, -55% te willen duiken. Die twee getallen zijn volledig in lijn met de European Green Deal.

Dus mijn vraag is wat gaat deze provincie doen? Ik heb daarnet in de slideshow van de gedeputeerde gezien dat het -40 wordt, dus dat is toch nog een verschil met de -55. Vandaar ook deze vraagstelling, wat is juist de ambitie van het nieuwe klimaatplan? Ik vroeg mij ook af hoe dat dat klimaatplan zal opgevolgd worden om dan in 2030 toch die doelstelling te kunnen halen. Klimaatbegroting is een mogelijk instrument, zal dat mee gehanteerd worden? Hebt u een participatietraject voorzien gekoppeld aan dat klimaatplan? En hoe zal u de gemeentebesturen ondersteunen om die klimaatplannen op te maken?

Dank u.

VOORZITTER.- Dank u wel mevrouw Van Dienderen. Mevrouw Verhaert heeft het woord.

Mevrouw VERHAERT.- Goedemiddag collega's.

Ik heb eerder dit jaar een schriftelijke vraag gesteld over wat de provincie gaat doen om landbouw mee aan boord te krijgen wanneer het gaat over het aanplanten van kleine

landschapselementen en ik heb daar een uitvoerig antwoord op gekregen, waarvoor dank. Maar het was ook een klein beetje naast de kwestie, dus ik probeer het nu nog eens.

Er zijn inderdaad, en dat is mij ook bevestigd, ook in de commissie, gelukkig al meer projecten dan vroeger die kleinschalige landschapselementen promoten. Met de erosie van gronden, zeker hier bij ons in de Noorderkempen, is daar grote nood aan, maar de aanvragen, de initiatieven die komen altijd van de usual suspects. Dat komt van landschapsparken, van natuurland, van individuele burgers, lokale besturen enz.... De grote afwezige, dat is de landbouw. De subsidies zijn duidelijk niet van aard om mensen uit de landbouwsector te overtuigen. Erfbeplantingsplannen van de Hooibeekhoeve die zijn heel goed, die zijn mooi maar die zijn eigenlijk ook erg minimalistisch. Het gaat bijvoorbeeld over kleine sierwilgjes, terwijl waar wij naar refereren dat zijn houtkanten, dat zijn heggen, dat zijn hagen waarvan men in Wallonië in het regeerakkoord heeft staan dat ze er bijkomend 4000 km van willen gaan aanplanten.

Collega's, in de middeleeuwen stond heel of half Europa vol met van die hagen. Een haag omzooide wat een landbouwer op één dag tijd kon bewerken. Door de schaalvergroting van de landbouw zijn die hagen stukje bij beetje verdwenen met heel veel erosie tot gevolg en vernietigende effecten voor het landschap tout court. Kijk naar Wuustwezel bijvoorbeeld, een landelijke gemeente met ongeveer 21.000 inwoners tegenover, we hadden het er gisteren over, bijna 2.000.000 kippen en 180.000 varkens en die mega stallen die staan daar dus als fabrieken in het overigens vlakke, bijna kale landschap. Als wij onze Gouverneur horen pleiten voor maatregelen tegen droogte, maatregelen om water te bufferen, maatregelen om de kwaliteit van de bodem te versterken en te bewaken, dan kijk ik wel eens rond en dan zie ik eigenlijk ieder van ons ja-knikken. We zijn het er dan roerend over eens, zowel mensen in de steden als in landelijk gebied en er is één bestuur dat beide overziet en goed verstaat. Een bestuur met precies de juiste schaal, dat is de provincie.

Mijn vraag is eigenlijk dus ook ingegeven door ons instemmend gedrag bij redes van de Gouverneur, is een verzoek net zoveel als een logische gevolgtrekking. Laat de provincie hier nu eens echt een trekkersrol opnemen in Vlaanderen en dan niet via kleinschalige sympathieke projectjes via het regionaal landschap, die leveren nogmaals heel goed werk maar we moeten de landbouw hier echt politiek aanspreken om iets te gaan doen. Daar gaat meer voor nodig zijn dan wat sensibilisering en kleine subsidies.

Collega's, in het bestuursakkoord staat te lezen, de provincie Antwerpen sensibiliseert de medegebruikers van het agrarisch gebied, immers de land- en tuinbouw heeft niet alleen een economisch belang maar is ook drager van het landschap en beheerder van de open ruimte. De landbouw heeft hier dus overduidelijk ook een verantwoordelijkheid en als het de provincie menens is, dat meende ik gisteren toch begrepen te hebben, met zorg, niet alleen voor ondernemers en industriële landbouw, dan ligt hier een uitgelezen kans om dat te bewijzen.

Wat gaat u dus doen?

Dank u.

VOORZITTER.- Dank u wel. Gedeputeerde De Haes heeft het woord.

De heer DE HAES, gedeputeerde.- Dank u wel collega's voor de vragen. De eerste vraag van Mireille Colson. Het klopt dus inderdaad dat bosuitbreiding heel complex en tijdrovend is en dat je naast budget ook tijd en kennis moet inbrengen. We hebben dus enerzijds inderdaad de basisfinanciering aan het begin van de legislatuur al opgetrokken met 135 000 EUR per jaar. Zo krijgen we overal, in elke bosgroep een sterk basisteam. Maar de vraag vanuit de gemeentebesturen die neemt toe. We bekijken daarom, en dat is een oefening die we dit jaar gaan maken, of we inderdaad naar het voorbeeld van onze droogtecoördinatoren of het zinvol zou zijn om een provinciaal bosuitbreidingscoördinator aan te stellen. Want investeringen die zorgen voor herstel en bescherming van de natuur, hebben natuurlijk ook een duidelijk economische en sociale return en scheppen ook werkgelegenheid. Zo een bosuitbreidingscoördinator zou bosgroepen kunnen begeleiden bij het ruimtelijk werk, maar vooral ook gebiedsprogramma's ondersteunen en zeker dat in de zoektocht naar juiste percelen. Hij kan dan ook het interne, maar ook het externe aanspreekpunt worden voor alles wat bosuitbreiding betreft. We zijn in samenspraak met de Vlaamse bosintendant onze bosgroepen tot het aanspreekpunt voor de lokale besturen gemaakt, om bosuitbreiding in onze provincie te realiseren. We hebben bijvoorbeeld en dat is al achter de rug, een infografiek overhandigd aan alle lokale besturen, zowel naar de politici als naar de ambtenaren, om hen eigenlijk wegwijs te maken in de verschillende stappen die je moet ondernemen in een bosuitbreidingsoefening. Wie, wat, wanneer, hoe moet doen.

Natuurlijk onze beleidsdoelstelling om de landschappelijke kwaliteit van onze provincie te verhogen door onder andere gebiedsdekkende werking van onze regionale landschappen, heeft heel wat bijval gevonden bij de lokale besturen, niet in het minst bij het bestuur waarnaar u verwees, Herselt. Maar ook Laakdal, Rijkevorsel, die willen ook versneld toetreden. We hadden een tijdsschema uitgetekend waarbij we inderdaad ook de haalbaarheid en de betaalbaarheid ondersteunen. Maar ik denk dat het aan ons is om gemotiveerde gemeenten te kunnen ondersteunen, eigenlijk met open armen te ontvangen, om eigenlijk die landschapskwaliteit in gans onze provincie te verbeteren. Dan zijn daar verschillende scenario's tot versnelde toetreding. Ik engageer mij om te kijken hoe dat we dat het beste kunnen maken.

Wat betreft de vraag van Ilse Van Dienderen met betrekking tot het klimaatplan. Ik vind het wat raar, u suggereert zo alsof wij een klimaatneutrale organisatie 2020 niet gehaald hebben. Wij hebben dat wel gehaald, te meer omdat u zich baseert op de cijfers 2018. Maar het provinciebestuur heeft het engagement genomen om de uitstoot zoveel mogelijk terug te dringen en vanaf 2020 onze resterende uitstoot volledig te compenseren, zodat er altijd een evenwicht is tussen de hoeveel CO₂ die uitgestoten wordt en degene die de natuur uit de atmosfeer haalt.

We doen dat ook lokaal door de aanplant van nieuwe bossen, maar ook het herstel van Veenbodems in samenwerking met ANB en dergelijke. En internationaal en dat klopt, door

onze samenwerking met BOS+. Maar in deze zou ik durven zeggen dat onze donut nu eenmaal iets groter is dan de provincie, zeker groter dan een regio. Wij kijken met onze CO₂-donut over de grenzen en wij compenseren dus die resttuitstoot door enerzijds 60 000 hectare tropisch woud te beschermen en het herstel van reeds ontboste stukken met 180 000 nieuwe bomen. Maar, en dat is niet onbelangrijk, het in opmaak zijnde klimaatplan 2030 gaat verder dan enkel onze eigen organisatie. Het is enerzijds een klimaatplan met acties op het volledige grondgebied en het geeft uitwerking aan dezelfde drie doelen als het burgemeestersconvenant voor klimaat en energie. 66 van de 69 gemeenten hebben het burgemeestersconvenant ondertekend om maximaal te kunnen ondersteunen en die gaan we maximaal ondersteunen met betrekking tot 40% reductie ten opzichte van 2011, het vergroten van de klimaatbestendigheid en de toegang tot betaalbare, duurzame en veilige energie voor alle inwoners. Wij gaan het plan ook uitschrijven, niet zomaar ergens in een kamertje, in een achterkamertje, maar met een multidisciplinair team met vertegenwoordiging vanuit al onze provinciale diensten en departementen. Zo kunnen we op die manier ook lokale besturen maximaal ondersteunen.

De opvolging van het klimaatplan, dat voorzien we binnen onze ISO 14001 managementsysteem wat betreft onze eigen organisatie. Wat betreft het grondgebied zijn we inderdaad op zoek, in het kader van de SDG's overigens, naar relevante meetbare en betrouwbare indicatoren. De stuurgroep, als ik mij niet vergis, die daarover gaat, is onlangs, vorige maandag, nog bij elkaar gekomen. Maar de juiste indicatoren, want u kan van alles op plan zetten, collega Luk Lemmens heeft er ook naar verwezen gisteren, naar de indicatoren die moeten gebracht worden, maar het moet meetbaar en het moet betrouwbaar zijn en relevant. Daartoe brengen we de emissies eerst per sector of uitstootbron in kaart en dat zowel wat de eigen organisatie als het grondgebied betreft.

Dus wat communicatie en participatie betreft, daar gaan we op meerder sporen werken. Het klimaatplan wordt dus intern multidisciplinair opgemaakt. Maar we verhogen ook de draagkracht door het organiseren van onze jaarlijkse ISO-milieutrefdag die dit jaar in het kader van dat klimaatplan is. En we starten en intern communicatietraject over het klimaatplan om dat op een bevattelijke, creatieve en heldere manier te vertalen naar iedereen binnen onze organisatie en binnen onze provincie. Wat betreft de ondersteuning van de gemeenten, je weet dat onze rode draad van onze werking is B2B. Dat was dus ook een randvoorwaarde bij de opmaak van het klimaatplan 2030. We hebben inderdaad al, dat is al gebeurd, met de drie streekintercommunales een samenwerkingsakkoord afgesloten voor de gezamenlijke opmaak van de gemeentelijke klimaatplannen. Voor maar liefst 62 Antwerpse gemeentes zullen we een individueel klimaatplan opmaken en dat loopt dan natuurlijk nog verder na '21 tot in '22. Dat biedt ons als B2B-overheid de kans om met alle provinciale diensten een ondersteuningsaanbod op maat van de gemeente uit te werken. Bijvoorbeeld door ervoor te zorgen zoveel mogelijk gemeenten aan te sluiten bij het regionale landschap zodanig dat we dat ook gebiedsdekkend kunnen doen. Klimaatadaptatie is een belangrijk onderdeel van het plan, dat doen we met heel onze provinciale leefmilieufamilie, dienst Milieu en Natuur, dienst Integraal Waterbeleid, Bosgroepen, Regionale Landschappen. Met hen helpen we de gemeenten met het realiseren van de acties op het terrein. Voorbeelden daarvan zijn onder andere het vergroenen van speelplaatsen, aanplant en beheer, maar ook een opmaak van groenvisie en bermbeheer.

Ik wil toch eindigen met te zeggen, de natuur is eigenlijk onze belangrijkste compagnon de route als het gaat over het wapenen van onze samenleving voor de gevolgen van de klimaatverandering. Ecosysteemherstel is dus de rode draad door ons ganse leefmilieubeleid en dat zal ons helpen om om te gaan met deze gevolgen. Ik wil daar toch nog een ding bij aanplakken bij dat burgemeestersconvenant, want er was gisteren toch wel wat verwarring rondom de rol van IGEAN, IGEMO en IOK daarin, zij zijn ook territoriaal coördinator daarin, net zoals de provincie. En wij hebben een afspraak dat in het ganse opmaakttraject van klimaatplannen de provincie de sjablonen voorziet, steekt die sjablonen vol met informatie en data, daar gaat IGEAN mee aan de slag naar de gemeentes toe en de gemeentes moeten de acties uitvoeren. Wanneer bijvoorbeeld gisteren hier verklaard werd dat wij IGEAN gaan subsidiëren of betalen met 15 000 EUR voor een participatietraject, is dat eigenlijk een beetje verkeerd. Wij subsidiëren dat, maar, en dat is de link naar de uitleg van gisteren, wij krijgen dat integraal terug vanuit het streekfonds. Dus die subsidie die we gisteren zogezegd als betalend aan IGEAN zouden gegeven hebben, krijgen wij terug uit het streekfonds. We betalen niet IGEAN voor wat zij doen in het kader van de rolverdeling en over hoe zij met de gemeenten gaan werken naar de burgers toe, maar we ondersteunen wel de gemeenten in het kader van het klimaatplan.

Wat betreft de vraag over het stimuleren van de kleine landschapselementen, het is natuurlijk niet leuk om op basis van 1, 2, 3, 4, 5 woorden een vraag te moeten beantwoorden waar je niet weet waar ze echt zal over gaan.

Ik moet dus ook terug verwijzen naar het schriftelijke antwoord van 26 november, maar ik wil toch van de gelegenheid gebruik maken om heel korte update te geven over de kleine landschappelijke elementen en onze aanpak.

Inderdaad, houtkanten, hagen, poelen, struwelen, bermen, holle wegen, houtwallen, allemaal waren het landschapselementen die veelvuldig aanwezig waren in het platteland en die we jammer genoeg ook verloren hebben. Want ze zijn eigenlijk gewoon verdrongen door de alternatieven, prikkeldraad en dergelijke. Ik vind het wel wat raar dat er zo meewarig gedaan wordt over die kleinschaligheid en dat de inspanningen van onze regionale landschappen ter zake op die manier worden geminimaliseerd. Ik vind dat eigenlijk bijna een schande, want uiteindelijk gaat het over een aanplant van een aantal hoogstamfruitbomen die ze doen, 38 000 bomen in 2019 en maar liefst 1329 kilometer aan hagen, houtkampen en dreven hersteld. Wallonië beroept zich op 4000, dat is niet zoveel meer, terwijl men daar toch wel iets meer groen heeft en plaats om dat te doen.

Naast aanplanting is beheer en dat is nog veel belangrijker, een absolute noodzaak om deze cruciale elementen in het ecosysteem te behouden. Dat is hetgeen waar we eigenlijk voornamelijk mee bezig zijn. We maken echt wel overeenkomsten met de eigenaars, maar we zorgen vooral, met het Loket Onderhoud Buitengebied, dat we kunnen ondersteunen, zowel eigenaars als gemeente, over het onderhoud. Voor een gemeente is het dikwijls een uitdaging om de noodzakelijke onderhouden tijdig en correct uit te voeren. Vanuit de regionale landschappen en nogmaals, die doen hun werk wel correct en fantastisch en voldoende. Vanuit die regionale landschappen hebben wij, met het Loket Onderhoud

Buitengebied, een project in gang gestoken waar nu net dat onderhoud er in de juiste manier wordt beschreven, wanneer het moet gebeuren, door wie het kan gebeuren en wie het doet kan er ook in aanbrengen dat dat gebeurt, zodat er niets te veel gebeurt, dat er efficiëntie ontstaat in het onderhoud, dat niet de linkerkant van een dreef door de ene aannemer en de rechterkant door een andere aannemer moet gedaan worden. Daar gaat de efficiëntie over het onderhoud van de KLE's over. Genoeg, niet te veel, juist en efficiënt, de juiste dingen doen en we steken daar extra 100 000 EUR per jaar in gedurende 3 jaar voor de uitrol van dat Loket Onderhoud Buitengebied.

Maar de inventarisatie en de opvolging gebeurt in ons digitaal systeem, DIPLA, het Digitaal Platform voor Landschapsbeheer, waarvan wij als provincie nog altijd de licentiekost betalen. We doen daar wel ons best in, dat gaat over 600 000 EUR voor een periode van 8 jaar. Wij houden die licentiekost en wij houden onze hand daarin, dus wij nemen onze trekkersrol daar wel degelijk in en zoals u ziet, wij dragen kleine landschapselementen een heel warm hart toe en wij zorgen niet alleen in het landbouwgebied, maar in heel het buitengebied.

Dank u.

VOORZITTER.- Dank u wel gedeputeerde De Haes. Mevrouw Verhaert heeft het woord.

Mevrouw VERHAERT.- Dank u wel, twee korte reacties.

Eerst terug refereren naar wat gisteren werd gezegd over, ik noemde het streekbeleid maar het ging inderdaad hierover en u mis begrijpt mijn punt. Mijn punt was daar vooral dat wij zelf expertise in huis hebben, bijvoorbeeld ook voor het begeleiden van participatieve trajecten. Het was veel minder hoe de geldstromen lopen maar gewoon een gemiste kans dat we dat zelf niet in handen nemen omdat we daar net tonnen en tonnen van ervaring in hebben. Dat is de eerste reactie.

Tweede. Ik doe helemaal niet meewarig over wat er vandaag gebeurd, integendeel ik heb in mijn tussenkomst net gezegd dat dat prima werk is, dat ze dat zeer goed doen. Mijn punt is, er is één actor die systematisch de dans lijkt te ontspringen en mijn vraag ging daarover. Wat er nog mogelijk is om ook de landbouwsector mee in de tango te krijgen, want u en ik, wij verstaan mekaar zeer goed als het aankomt op de noodzaak van die kleine landschapselementen, die zouden er veel meer moeten komen. Ik ben heel blij dat de provincie dat doet en ik weet dat u daar ook een groen hart in hebt, alleen denk ik dat het nog beter zou zijn als eenieder daar ook verantwoordelijkheid in zou nemen, mijn vraag ging dus over van wat kunnen wij doen om ook de landbouwsector mee aan boord te trekken.

Dank u wel.

VOORZITTER.- Mevrouw Van Dienderen heeft het woord.

Mevrouw VAN DIENDEREN.- Dank u wel gedeputeerde om mij uitleg te geven over het klimaatplan dat op stapel staat. Ik vind deze budgetbesprekingen altijd superleuk, omdat dat het enige moment is in het jaar waarbij wij toegelaten zijn om te vragen naar intenties, want als wij dat nog maar vragen in onze interpellaties, wordt die vraag stevast geschrapt. Dus bij deze ben ik heel blij dat u uw intenties uit de doeken hebt gedaan. Ik ben aangenaam verrast, ik kijk uit naar het klimaatplan, dat klinkt allemaal heel goed. Ik vroeg mij ook of dat wij dan volgend jaar daar een soort van themacommissie of zoiets of een verenigde raadscommissie over zouden kunnen doen over dat klimaatplan? Of dat u op een of andere manier toch de raad kan betrekken in dat klimaatplan. Ik kijk er alvast naar uit, dank u.

VOORZITTER.- Dank u wel. Mevrouw Talhaoui, had u ook het woord gevraagd? Nee, oké, sorry, excuseer. Dan geef ik het woord aan gedeputeerde De Haes.

De heer DE HAES, gedeputeerde.- Collega Verhaert, ik ben waarschijnlijk gestruikeld over het woord dat u zei, minimalistisch. We hebben wel inderdaad wat participatieve trajecten met Rurant in het kader van wonen, maar in het kader van het uitrollen van het klimaatplan zijn wij in die laatste fase niet betrokken, niet rechtstreeks. Wij doen de voorfase van sjablonen, dan komt IGEAN, die vragen zelfs geld aan de gemeenten om dat verder te doen, dat is een kostendekkend verhaal, maar de gemeenten en IGEAN, die gaan naar de burger. Wij gaan zelf niet naar de burgers wat betreft het klimaatplan. Als IGEAN aanvoelt dat zij een tekort hebben aan ervaring of knowhow met betrekking tot participatie of tekort aan capaciteit, want daar gaat het hier ook om. Niet alleen expertise, maar ook capaciteit. Dan vind ik dat een gereede aanpak dat zij daar zich in laten begeleiden. Ik vind dat zelfs goed, want ik zou heel graag hebben dat die klimaatplannen on the field ook wel lukken.

Mevrouw Van Dienderen, u deed niet meewarig over de regionale landschappen, ik ben daar gestruikeld. Maar we begrijpen elkaar dan, ik zal het overmaken aan de mensen van de regionale landschappen dat u hen ook in uw hart draagt.

Wat betreft de intenties met betrekking tot ons klimaatplan, graag wil ik daarover rapporteren. Dat is iets wat ons allen aangaat en waar we mijns inziens ook hard en goed mee bezig zijn, maar waar we natuurlijk, vraag mij dat niet in januari. Give me a break. Dan zullen we daar inderdaad weleens rond converseren.

3. Vrije Tijd, Leefmilieu en Personeel

Nr. 3/8 van de agenda

APB Provinciaal Instituut voor Hygiëne. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 26 september 2013 de oprichting van het autonoom provinciebedrijf "Provinciaal Instituut voor Hygiëne" goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2014 operationeel.

Het autonoom provinciebedrijf heeft als kernopdracht: "Het bevorderen van de volksgezondheid en een kwalitatieve leefomgeving op een duurzame wijze, via de onderbouwing van het provinciaal beleid, de ondersteuning van het gemeentelijk beleid en de samenwerking met gewestelijke instanties".

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt de jaarlijks vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2021 is een budgettaire personeelsbehoefte van 101,2 VTE voorzien. Het organogram wordt als bijlage toegevoegd.

Tevens bevatten de kredieten 2021 de nodige middelen voor roerende investeringen, waarvoor structureel 335.000 EUR voorzien wordt. Het gaat daarbij bv. om vervanging van verouderde laboapparatuur, versnelde vernieuwing van het wagenpark n.a.v. LEZ.

De jaarlijkse dotatie, die door het provinciebestuur ten behoeve van het autonoom provinciebedrijf dient voorzien te worden om haar missie en activiteiten te ontwikkelen bedraagt in het meerjarenplan :

- 2021 : 5.574.822,00 EUR
- 2022 : 5.688.956,00 EUR
- 2023 : 5.805.372,00 EUR
- 2024 : 5.924.118,00 EUR
- 2025 : 6.045.238,00 EUR

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 12 november 2020.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025 van het autonoom provinciebedrijf werd door de raad van bestuur van het APB vastgesteld op 26 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 225 tot 237 van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 26 september 2013 houdende goedkeuring van de statuten van het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Instituut voor Hygiëne;

Gelet op de beheersovereenkomst met het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Instituut voor Hygiëne;

Gelet op de vaststelling van het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 door de raad van bestuur van het APB Provinciaal Instituut voor Hygiëne in zitting van 26 november 2020;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Instituut voor Hygiëne.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Instituut voor Hygiëne voor de realisatie van de doelstellingen in 2021 een dotatie van 5.574.822,00 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- Dank u wel gedeputeerde De Haes. Als er geen vragen of tussenkomsten meer zijn, gaan we over naar de stemming van punt 3/8. De stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

34 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

25 leden hebben ja gestemd;

9 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 25 stemmen ja, bij 9 onthoudingen.

Waterbeleid

VOORZITTER.- Dan gaan we verder met het programma van vandaag. Dat was van gisteren welke dat we nu hebben gedaan. Dus dat is eventjes de inspelings. Nog 29 tussenkomsten te goed. Mijnheer Dillen, u bent de eerste daarvan.

De heer DILLEN.- Dank u wel voorzitter. Voorzitter, ondervoorzitter, griffier, gedeputeerden en raadsleden, de laatste jaren horen we steeds meer van volwassenen die het normale arbeidsritme niet meer aankunnen.

Te veel stress, te snel werken, werk misschien onvoldoende aangepast aan mensen met lichamelijke en psychische kwalen. Meestal zijn het dus werknemers met een labiele psychische gezondheid of met belangrijke lichamelijke letsels. Zij worden dan veelvuldig en soms langdurig werk onbekwaam, hetgeen de psychische stabiliteit niet bevordert. Na

lange tijd worden zij dan meestal opgeroepen door de VDAB om een alternatief arbeidstraject te bespreken. De laatste tijd zijn er steeds meer van deze mensen waarvoor ik in onze huisartsenpraktijk een medisch attest moet schrijven, een uitvoerig verslag moet maken voor de VDAB waarin dan de diagnose en de beperkingen moeten vermeld worden.

Ze krijgen dan een toestemming om een job te zoeken in dit niet-reguliere arbeidscircuit, maar een belangrijk aantal van deze mensen vinden echter geen werk.

Mijn eerste vraag: is er een taak weggelegd voor het provinciebestuur om jobs te creëren die deze mensen zonder extra stress kunnen uitoefenen in een gezonde omgeving?

Gedeputeerde, ik weet dat regionale landschappen zich als belangrijk lid van de provinciale familie inzetten voor het behoud en de verbetering van het groen, onze gezonde en biodiverse leefomgeving. Daarenboven zorgen zij ook voor een duurzame tewerkstelling van personen met beperkte kansen op de arbeidsmarkt. Ze doen dit door deze mensen in te schakelen voor het aanplanten van houtkanten, in kaart brengen van trage wegen, aanplant van voedselbossen enzovoort. Groenjobs vormen op die manier een sterke link tussen een beter leefmilieu en sociale tewerkstelling.

Mijn tweede en derde vraag aan u, Vlaanderen heeft een duurzaam relanceplan na COVID, geld voorzien voor enkele honderden jobs in maatwerkbedrijven, dus voor mensen met een arbeidsbeperking. Bestaat er geen mogelijkheid dat naast deze regionale landschappen andere provinciale leefmilieudiensten ook groenjobs aanbieden? Kan het provinciebestuur via dit beleid het aantal groenjobs verhogen in de toekomst, zodat men duurzaamheid creëert, mensen uit de werkloosheid haalt en ook een betere lichamelijke en psychische gezondheid schenkt?

Nog een tweede aspect van mijn tussenkomst, de COVID-pandemie zorgt niet alleen voor enorm veel lichamelijk leed in onze samenleving, maar ook een belangrijke toename van de psychische problemen. Het aantal mensen met angst is enorm toegenomen door de aanwezigheid van het virus. Angst om zelf besmet te geraken, maar ook angst om anderen te besmetten. Een rechtstreeks gevolg van deze angststoornissen is de toename van de slaapproblemen en het gevolg daarvan ook een toename van het aantal depressies, zowel bij jongeren als bij ouderen. Velen zijn hierdoor werk onbekwaam geworden door psychische problemen.

Er zijn goede medicamenten om de toestand te keren. Psychologen en psychiaters hebben de handen vol. Deze morgen heb ik het nog vernomen, de wachtlijsten bij de psychologen en de psychiaters. Maar een zeer belangrijke behandeling, zowel curatief als preventief, is het tijdig ontspannen. Wandelen en fietsen zijn ideale manieren om de boog te ontspannen. We merken sinds de start van de tweede lockdown dat onze provinciale domeinen, bossen en andere natuurgebieden overspoeld worden door bezoekers. Dit heeft enerzijds te maken met het historisch beperkt aanbod van natuur en bos in Vlaanderen, maar toont ook de sterke noodzaak voor ontspanning en rust in deze moeilijke tijden.

Mijn laatste vragen, is er ruimte binnen het provinciale duurzame relancebeleid om naar meer toegankelijke bossen en natuurdomeinen te gaan, kunnen er afspraken gemaakt worden met privé-eigenaars van bossen en hebben de Antwerpse bosgroepen en regionale landschappen een taak in dit verhaal? Ik dank u.

VOORZITTER.- Dank u wel. Ik had hier als titel over het waterbeleid dat u ging voeren, maar blijkbaar is daar iets fout gegaan.

De heer DILLEN.- Ja, eigenlijk meer over de sociale economie.

VOORZITTER.- Dat is ongeveer hetzelfde als waterbeleid. Maar goed.

De heer DILLEN.- Als lid van de commissie sociale economie heb ik mijn vragen gesteld.

VOORZITTER.- Ik geef dan nu graag het woord aan mevrouw Lauwers en ondertussen mag u u ook al klaarmaken voor punt 3/3 voor de stemming. Dus voor punt 3/3 voor de stemming.

De heer DE HAES, gedeputeerde.- Voorzitter, ik denk dat de tussenkomt van Linda Lauwers gaat over toerisme. Mag ik eerst hierop antwoorden misschien?

VOORZITTER.- Ja, goed. Excuseer ik was fout.

De heer DE HAES, gedeputeerde.- U wil snel gaan, ik begrijp dat, maar ...

VOORZITTER.- Nee, er was eventjes een vergissing, een verwarring, totaal verward. Goed.

De heer DE HAES, gedeputeerde.- Ja, mijn antwoord gaat dan, u bent verward, maar mijn antwoord gaat natuurlijk ook over mentale veerkracht. Alle gekheid op een stokje, maar in deze is dat wel één van onze grootste bezorgdheden geweest de laatste tijd en we hebben gezien hoe corona de mens en natuur bij elkaar gebracht heeft op een heel speciale manier en hoe dat de natuur helend geweest is.

Maar misschien eerst het antwoord op het eerste deel, namelijk de sociale tewerkstelling die op zich ook al een belangrijke sociale opdracht heeft. De regionale landschappen zorgen inderdaad voor heel wat sociale tewerkstelling. Het gaat over ruim 6000 uren, maar ook andere provinciale diensten gebruiken de duurzame sociale tewerkstelling. Ik geef een paar voorbeelden, met de dienst duurzaam milieu en natuurbeleid hebben we de bestrijding van de eikenprocessierups, we hebben daar een duizendtal nestkastjes laten maken met PEFC-gelabeld hout, maar door een sociaal geëngageerd bedrijf. Wat betreft de vervolgrit van de eikenprocessie hebben we ook een lijst samengesteld met producenten die dat ook kunnen doen met sociale tewerkstelling en duurzaam materiaal. Wat betreft dienst integraal waterbeleid, daar doen we heel veel beroep op sociale tewerkstelling, specifiek voor het onderhoud van de provinciale waterlopen en van onze overstromingsgebieden en van de exotenbestrijding in de waterlopen. Dat gaat ook over een jaarlijks bedrag van

340.000 EUR. De bosgroepen zetten ongeveer 4400 manuren aan groenjobs in per jaar. Ook onze dienst vrij tijd, bijvoorbeeld het volledige onderhoud van ons recreatief fiets- en wandelknooppuntennetwerk gaat met sociale tewerkstelling. Sommige domeinen van het Kempens Landschap doen ook beroep op de groenjobs voor de landschapsdokters. Dat is één deel.

De COVID-pandemie heeft natuurlijk echt wel aangetoond dat een gezond ecosysteem ook zorgt voor gezondere mensen. Binnen onze budgetten hebben we die keuze duidelijk gemaakt voor natuurlijk herstel van het watersysteem, de aanplant van nieuwe bossen, uitbreiding van de regionale landschappen. Allemaal om al wat men dan noemt de nature based solutions in dure termen, om die eigenlijk uit te voeren. We gaan ons steeds meer richten op groene infrastructuur, maar die infrastructuur die bezorgt ons meervoudige oplossingen, waar we eigenlijk voor de driedubbele winst gaan, ik had het daarstraks halvelings laten vallen, dat is ruimte voor water, ruimte voor natuur en ruimte voor de mens. Fysieke ruimte, maar ook psychische ruimte, sociale ruimte. Dit doen we door in 2021 bijvoorbeeld heel sterk te investeren in die nieuwe overstromingsgebieden, ik heb het gezegd. Dus het heeft wel te maken met water, omdat het altijd de link legt, dat is onlosmakelijk verbonden, in die overstromingsgebieden komen wandelpaden, bankjes, rustplekken. We maken meer toegankelijk groen in onze provincie met de bosgroepen en de regionale landschappen, maar telkens is daar een toegankelijkheidsreglement aan gebonden. Wijzelf als eigenaar gaan op zoek naar uitbreiding van onze groendomeinen en parken, ten eerste om onze eigen bosuitbreidingsdoelstellingen te kunnen realiseren. Grenzend aan de gebieden die we hebben, maar eigenlijk ook altijd om toegankelijkheid te maken.

U herinnert zich misschien nog, collega Dillen, één van de eerste dingen die we geprobeerd hebben, we hebben heel snel en creatief moeten schakelen, we hebben bijvoorbeeld onze mensen van dienst vrije tijd en dienst milieu en natuur samen gezet met de dienst IT. Niet dat die nooit niet samen zitten, maar heel specifiek tot het ontwikkelen van de groenzoeker.be, waar wij niet alleen onze bekende gebieden, maar waar wij eigenlijk op een website alles samenbrengen wat er in de nabije natuur is. Dat had een praktische doelstelling, namelijk ervoor zorgen dat we de massa, de drukte een beetje konden spreiden in tijd en in ruimte, maar ook dat we konden aanbieden van kijk, het hoeft niet zover te zijn, heb je nood aan een beetje buitengaan, dan kan dat ook dicht bij huis.

Ik wil daar nog twee dingen bijzeggen, we kijken ook om dat wetenschappelijk te onderbouwen en elk jaar investeren we mee in de afstemming tussen de eerstelijns gezondheidszorg en de natuurlijke leefomgeving door de leerstoel die wij financieren, de zorg en natuurlijke leefomgeving bij de UA. Zo werd er eigenlijk onlangs nog een eerste lesdag aan huisartsen in opleiding gegeven over het effect van de natuurlijke omgeving op de gezondheid en van hun patiënten. Soms zit dat ook in kleine dingen. U herinnert zich misschien nog wel dat wij onlangs in het kader van COVID en de relance en het rechthouden van verenigingen hebben wij ook heel specifiek, we hadden al onze subsidie aan de VOC verdubbeld, maar wij hebben daar voor 2020 nog hetzelfde bedrag bovenop gelegd. Een van de onderliggende argumenten is omdat wij weten dat die opvangcentra echt wel bezig zijn met ook mensen te laten binnenkomen die om een of andere reden echt wel nood hebben om in alle rust te kunnen werken met dieren in de natuur. Dat werkt. Maar dat

is geen sociale tewerkstelling, dat is echt mentale rust geven aan een aantal mensen. Ze dreigden op een bepaald moment op droog zaad te vallen, die opvangcentra. We hebben daar een kleine injectie kunnen aan geven, zodanig dat die ook door de coronaperiode kunnen overleven. Ook daar zit het in.

Wat de relance betreft, we hebben nog geen acuut plan, als ik het zo mag zeggen, maar we zijn aan het kijken in welke mate dat we de gespreide aanpak over de legislatuur een beetje kunnen naar het heden dichtertrekken om inderdaad ook ervoor te zorgen dat we bijvoorbeeld sociale tewerkstelling, want we vrezen dat er ook nog een aantal mensen hier en daar en bijna overal uit de boot gaan vallen, dat we daar toch, dingen die we toch van plan zijn, het ritme wat kunnen versnellen en de werking korter bij trekken. Dan slaan we twee vliegen in één klap, we creëren tewerkstelling en we zorgen voor meer groen en meer ontsluiting van dat groen. Tot zover het antwoord.

VOORZITTER.- Dank u wel. Mijnheer Dillen heeft het woord.

De heer DILLEN.- Even nog opmerken dat ik het positief vind dat er inderdaad een duurzaamheid in gebouwd is. Dat het na dit jaar niet zal stoppen.

Toerisme

VOORZITTER.- Dan zijn we gekomen aan de tussenkomst van toerisme. Mevrouw Lauwers, aan u het woord.

Mevrouw LAUWERS.- Goedemiddag allemaal, dank u wel voorzitter. Goedemiddag voorzitter, ondervoorzitter, geachte leden van de deputatie, beste collega's.

Ik wil met mijn tussenkomst toch wel mijn bezorgdheid uitdrukken over de toeristische sector in onze provincie. Zoals de gedeputeerde daarnet al aanhaalde, dat is een basisrecht. Toerisme brengt mensen samen, laat ze genieten, laat ze elkaar ontmoeten en dat is nu net iets waar we denk ik vandaag allemaal meer dan ooit naar uitkijken.

Maar het toerisme is door de coronacrisis één van de zwaarst getroffen sectoren binnen onze Vlaamse economie. In het relanceplan 'Vlaamse veerkracht' van de Vlaamse regering, een relanceplan van 4,3 miljard wordt dan ook 150 miljoen EUR voorzien voor specifieke investeringen in de toeristische sector.

Tijdens de eerste lockdown dit voorjaar hebben onze 'Vakantiemakers', want zo worden ze genoemd door het team Provincie Antwerpen Toerisme, zich voorbereid en gereorganiseerd eigenlijk om optimaal gebruik te maken van de opportuniteiten die vakantie in eigen land hen bood. Een beetje zoals collega Valkeniers zei, Johan Cruijff, die mensen bleven niet bij de pakken zitten, die dachten dit is een kans om meer mensen van eigen bodem te bereiken en als we dat goed doen is dat voor herhaling vatbaar, zullen die de komende jaren ook wel terugkomen. Ze gingen dus proactief aan de slag en dankzij zware inspanningen, maar vaak ook gingen die gepaard met grote investeringen, waren ze klaar om hun gasten op een veilige manier te ontvangen.

Via Vlaanderen Vakantieland, inderdaad dat werd daarstraks al aangehaald, werden heel wat inwoners warm gemaakt voor een vakantie in eigen land. U herinnert zich ongetwijfeld ook die campagnes nog op de televisie, het provinciebestuur steunde ook de #tuurlijkda imagocampagne die erop gericht was om Antwerpen, vooral onze provincie, aan te prijzen als toeristische bestemming.

Tot daar de optimistische voorbereiding. Dan werd het natuurlijk zomer en het werd geen zomer zoals wij die ons hadden voorgesteld. De snelle verspreiding van het virus in Antwerpen in de maand juli en de strenge maatregelen die in de hele provincie getroffen werden om dit in te dijken, hebben uiteraard vele bezoekers doen afhaken. In het najaar en tijdens de herfstvakantie volgde dan nog de wijdverspreide tweede golf.

Waar ik toe wil komen, is dat in onze provincie de toeristische sector tweemaal, dus eigenlijk dubbel zo hard getroffen is. Denk maar aan het wegblijven van zaken toerisme, buitenlandse bezoekers waaronder natuurlijk onze noorderburen, jongeren reizen, school- en groepsbezoeken. Als gevolg hiervan dreigen een aantal waardevolle toeristische ondernemers kopje onder te gaan.

Mijn vraag is dan ook, wat voorziet ons provinciebestuur in 2021 om de toeristische sector extra en bijkomend eigenlijk is dan de vraag, te ondersteunen en welke acties gaat u ondernemen om ervoor te zorgen dat de noden van onze toeristische ondernemers luid en duidelijk worden overgebracht aan de Vlaamse regering?

Ik dank u alvast.

VOORZITTER.- Dank u wel. En dan geef ik graag het woord aan mijnheer De Quick, toch nog over water iets.

De heer DE QUICK.- Mijnheer de voorzitter, als u er niets op tegen heeft, zal ik gelet op de avondklok en wat tijd te winnen, mijn tussenkomsten vandaag vanop mijn plaats houden en niet vanop het spreekgestoelte.

Geachte heer gedeputeerde, u geeft in uw beleidsrapport vrije tijd een definitie van een Blauwe Halte. Ik citeer: een blauwe halte is een multimodale plek aan het water waarbij mobiliteitsmodi over land gecombineerd wordt met mobiliteitsmodi over het water. In het hele rapport vind ik echter niets terug over waterrecreatie door het gebruik van waterwegen in combinatie met wandelwegen of fietspaden. Nochtans zou er in overleg met de Vlaamse Waterweg heel wat mogelijk zijn aangezien deze Vlaamse instelling momenteel openstaat en zoekt naar initiatieven die de waterwegen aantrekkelijker maken.

Waarom wordt deze optie niet onderzocht door de provincie? Waarom worden niet meer inspanningen geleverd om onze waterwegen in te bedden in toeristische projecten? En waarom worden niet meer inspanningen geleverd om het watertoerisme en de waterrecreatie te bevorderen?

Dank u.

VOORZITTER.- Dank u wel. Gedeputeerde De Haes heeft het woord.

De heer DE HAES, gedeputeerde.- Als ik goed begrijp komt de vraag van Tobias later.

Collega Lauwers, dank u, het is inderdaad zo dat wij wat toerisme betreft op een heel bijzondere manier en heel dikwijls flink hebben moeten schakelen. Wat wij vandaag dachten dat morgen ging goed zijn, hebben we morgen moeten herzien tegen overmorgen. Dus het is niet gemakkelijk geweest. Meteen na de eerste lockdown in april zijn we gaan nadenken over relance. We hebben niet gewacht tot dat alles weer open mocht. Snel na de uitbraak wisten we dat het voor de toeristische sector een bijzonder zwaar seizoen zou worden.

Zoals u terecht opmerkte, hebben we daar direct op ingegrepen. We hadden met het APB Toerisme Provincie Antwerpen eerst een tienpuntenprogramma om de vakantiemakers te ondersteunen. Eén daarvan was inderdaad het aanhaken aan de uitgebreide campagne van Vlaanderen Vakantieland. Dat is eigenlijk een samenwerking tussen de provincies, de kunststeden die zeker nu meegedaan hebben en Toerisme Vlaanderen. Dat was een heel essentieel onderdeel. Dat heeft ook gewerkt, we hebben zelf daar 100.000 EUR ingezet. Dat was een afspraak, in totaal is die campagne 1,7 miljoen EUR geweest, maar die loopt nog door tot maart 21. Het heeft ook gewerkt, want als we de cijfers konden zien van zowel het Zilvermeer als Lilse Bergen bijvoorbeeld, zij het dan in juli, niet in het voorjaar, maar in juli was daar alles volgeboekt. Dat heeft helaas niet echt lang geduurd.

Tijdens de zogenaamde Antwerpse lockdown kregen onze vakantiemakers het opnieuw extra hard te verduren en we hebben dan inderdaad met de provincie de campagne #tuurlijkda opgestart en dat was een campagne die enerzijds gericht was naar de consument, maar die zeker als hoofdbedoeling had om de ondernemers een perspectief te geven en eigenlijk een hart onder de riem te steken en vooral moed te geven.

Inderdaad, we zijn er nog niet. We zijn opnieuw in lockdown. Heel veel toeristische ondernemers hebben het bijzonder, bijzonder moeilijk. Daarom dat we ook onlangs bij wijze van voorafname op het relancebudget een 300.000 EUR hebben opzijgezet. We zijn volop aan het actieplan aan het werken met de sectoren, ik kom daar direct op terug, om vanaf begin '21 dit al uit te rollen. Samen met de vakantiemakers en met de steun van het Vlaamse relanceplan wordt er dan gebouwd aan de toekomst van de vakantiesector Antwerpen, Mechelen, Kempen, Scheldeland om die ook veerkrachtiger te maken.

Ons 'kleine' relanceplan gaat uit van vijf grote productlijnen. Als je het hebt over toeristische beleving, zijn er altijd drie belangrijke ingrediënten. U kent mijn dada ter zake, je moet een goede locatie hebben, een uniek locatie, een plek, er moet wat te doen zijn, een activiteit, je moet een plan kunnen hebben om daar iets te gaan doen en je moet nog iets mee naar huis nemen, er moet iets blijven plakken. Een plek, plan en plak. Daar

draait het altijd om en dat zit in de vijf grote projectlijnen die we aan het uitschrijven, uitdenken zijn en die we zo snel mogelijk en dat gaat heel snel gaan, met de sector willen uitrollen. Het gaat eerst en vooral over fiets- en wandelvakanties. U zal zeggen dat is niks nieuw, maar ook daar doen we extra inspanning om zowel de kwaliteit als de omsluiting te verhogen. We ontwikkelen kant-en-klare fiets- en wandelroutes, maar we gaan ook zorgen dat die toeristische bestemming en die producten ook gekoppeld worden in meerdaagse fiets- en wandelvakanties. Dus dat moet allemaal klaarliggen tegen het seizoen.

Ik had daarstraks al gezegd dat de iconroutes worden uitgerold, bijvoorbeeld de Schelderoute. Daar denken we aan om op die Kempenroute en op de Schelderoute en de Kunststedenroute de beleving te vergroten, dus de activiteit en het verhaal dat je mee naar huis neemt, het plan en de plak, om die te vergroten met pop-up belevenissen. Dat zullen geen café pop-ups zijn, maar wij kijken daar naar de eventsector, we kijken naar de cultuursector om daar ingrediënten aan te zetten, we hebben nu nog geen plan, maar dat zijn de ideeën die er leven, om op hen die het ook moeilijk hebben, toch in te schakelen om te zorgen dat de beleving van het fietsen langs die iconfietsroute belevenisvoller maakt en dat we daar meer mensen kunnen op uitnodigen.

We kijken ook naar onze logies. We gaan bezoekersanalyses doen. We gaan eigenlijk een systeem uitwerken waar de bezoeker zelf als mystery visitor kan spelen. We creëren verhoogd bezoek, maar we koppelen daar een mechaniek aan om kwaliteit, upgrading en rentabiliteitverbetering te organiseren. Ook naar de kampeersector kijken we. Zowel naar het campertoerisme waar we onze provincie al ... Daar waren we al bezig met het campervriendelijk klimaat, maar we gaan daar suggestielussen uitwerken via de campergasten en via de campings. En tot slot kijken we ook naar het online boeken beter te maken voor die kampeervakanties en overnachtingen in de kleinschalige logies, zodanig dat we de klanten snel kunnen binnentrekken, kunnen vasthouden en dat we hen goed kunnen informeren en binden.

Dat is hetgeen we nu al aan het uitwerken zijn, maar vanuit de Vlaamse regering, je hebt ernaar verwezen, is er inderdaad een 'groot' relanceplan waar ook 150 miljoen EUR voor de toeristische sector van gereserveerd is. Al wat we gaan doen, willen we daar ook aanhaken. We gaan geen groot feest organiseren en dan 's anderendaags de centjes op. We gaan zoeken naar dingen die duurzaam en infrastructuur of technologie die blijft, zodanig dat we van die relance ook lang kunnen meegenieten.

Ten slotte en dat is niet onbelangrijk, is er ook sprake om binnen Vlaanderen een specifieke levenslijn te organiseren. Hoe moet ik dat uitleggen? Het is eigenlijk om die toeristische ondernemers die geen of te weinig beroep kunnen doen op de algemene steunmaatregelen, die in heel specifieke situaties zitten, om daar eigenlijk een levenslijn te kunnen naar uitgooien, zodanig dat die de kritieke periode kunnen overleven om daarna sterk zonder te veel rugzaklast of ... Nee, ten eerste zien dat ze de herstart of de doorstart kunnen halen en te zorgen dat ze die kunnen overleven. Dat is geen leuke boodschap, maar wel een bijzonder engagement en ambitie die we hebben om daar van de nood een deugd te maken.

Wat de tussenkomst van mijnheer De Quick betreft, ik ben blij dat u die stelt, maar ik zag mijnheer Anciaux al eens wiebelen op zijn stoel als het ging over blauwe halte, maar het gaat over water. Nu, ik moet daar wel bijzeggen dat zowel de provincie, het departement Vrije Tijd, we hebben in onze strategische plannen heel veel aandacht aan het thema water en watertoerisme. Wat de waterrecreatie betreft, is er misschien minder aandacht, maar dan gaat het over recreatie op de waterwegen. Die recreatie zit meer in de sportieve sfeer en zoals u weet, zijn we daar niet echt voor bevoegd.

U verwijst naar de mogelijke toeristische samenwerking met de Vlaamse Waterweg. De Vlaamse Waterweg is dan weer bezig met vervoer over het water, het functioneel vervoer. Maar dat wil niet zeggen dat we daar niet mee babbelen en dat we daar niet mee afspreken, want we zoeken daar ook systematisch samenwerking.

Ik ga proberen een heel kort overzicht te geven. Bijvoorbeeld in het strategisch plan voor de Kempen wordt niet alleen uitdrukkelijk belang gehecht aan een avontuurlijke waterbeleving, maar worden ook gebieden gezocht waar we activiteiten en toeristische productontwikkeling kunnen doen rond water. De Kleine Nete, de Grote Nete, maar zeker ook de Kempense meren, water alom. Wat de regio Scheldeland betreft, is het belang van water en waterbeleving natuurlijk nog zeker even groot of nog groter misschien, want daar spreken we letterlijk van water als smart grid. De rivieren die daar liggen en we verbinden dat effectief wel met wandelen en fietsen. Op onze knooppuntenkaarten bijvoorbeeld worden de blauwe locaties, dat zijn de veren en de haltes van de waterbus ook aangegeven en bewegwijzering langs het water in het Antwerpse Scheldeland zorgt voor de geleiding van de bezoekers. Daar kijken we zowel langs het water als over het water. Die knooppunten gaan over het water ook.

Over de grenzen van regio's en provincies heen wordt ook verder werk gemaakt van die Vlaamse iconroutes, ik heb ze al vermeld, de Schelderoute die natuurlijk zeker langs het water gaat. In de Scheldevallei loopt dan ook nog het hefboomproject Van Steen tot Steen langs de Schelde. Van Antwerpen tot Gent. Toerisme Provincie Antwerpen steunt ook heel vaak projecten in samenwerking met andere toeristische actoren. En met partners inzake productontwikkeling. We denken dan bijvoorbeeld aan subsidies die we gegeven hebben aan de gemeente Mol over water beleving en wandelen langs de put van Rauw, een unieke put, maar ik vermoed dat u die wel kent.

In een aantal bovenlokale projecten is er ook aandacht voor water. Het hernieuwd onthaalplan voor de Rupelstreek heeft drie waterhaltes als overstappunt genomen. Er is daar heel veel overleg geweest van Toerisme Scheldeland met de gemeente Boom om bijvoorbeeld de kaai van Boom in te zetten voor riviertoeerisme. Want de riviercruises kunnen niet meer aanmeren in Hemiksem en Schelle omdat daar de waterbus stopt. Die moet natuurlijk kunnen stoppen wanneer ze daar is. Als daar een boot ligt gaat dat niet. Maar de kaai van Boom kan gezien de lengte dit hiaat opvullen. Een aparte kaai leggen aan het inrijpunt waar de blauwe halte van de Schorre is, dat bleek niet evident qua kost of qua techniek vooral. En wij hebben bijvoorbeeld aan de andere kant van de provincie is zowel dienst Vrije Tijd als Toerisme Provincie Antwerpen en hebben we een adviserende rol in de ruimtelijke studie over het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten, waar we de beleving

in de vorige legislatuur al eens opgekrikt hadden via het kunstenprogramma VaART. Ze zijn ook betrokken bij het strategisch project ORIOM, rondom Mechelen. Open Ruimte In en Om Mechelen, ORIOM, dat is geen ruimtevaartprogramma, waarbij waterrecreatie ook is opgenomen. In Havenland zitten we in het stakeholdersoverleg. We creëren mee de onthaalvisie voor het strategisch project nr. 2 rond de Kleine Netevallei, waarbij natuurlijk wandelen en fietsen heel belangrijk is. Het Grote Netewoud, samen met ANB en Natuurpunt. Maar en dat zit er ook aan te komen, het vernieuwde Sigmaplan, zowel aan de Scheldekant waar we er hard rond werken, maar bijvoorbeeld aan de kant van de Grote Nete proberen we ook een gebiedsgericht project te ontwikkelen om eigenlijk ervoor te zorgen waar nu de recreatie daar wandelen en fietsen over de dijk is, binnenkort zijn die dijken ontgraven, gaan er overstromingsgebieden zijn, dan moeten we heel die toeristisch recreatieve beleving hertekenen. Maar we gaan dat dan ook optillen en ik denk dat dat een bijzondere uitdaging is.

Tot slot, om eigenlijk op de hoogte te blijven van alle nieuwe trends en van nieuwe projecten, is dienst Vrije Tijd ook lid geworden van de internationale organisatie Network Inland Waterways Europe, eigenlijk alles wat te maken heeft met binnenwateren. Maar daar kunnen we zien wat er zich afspeelt en niet onbelangrijk, daar leren we ook welke subsidiereglementen daar allemaal mogelijk zijn om onze projecten mee te ondersteunen.

Tot slot, we zijn dus wel degelijk met water bezig en met recreatie op en rond het water.

VOORZITTER.- Dank u wel. Mijnheer De Quick heeft het woord.

De heer De QUICK.- Dank u wel gedeputeerde De Haes voor het uitgebreid en duidelijk antwoord.

Maar toch meen ik te mogen stellen dat interesse van de provincie vooral gaat naar wandelwegen, fietspaden en dan vrijwel het enige contact dat de provincie dan heeft met die waterwegen, zijn dan de veren, oversteekplaatsen en hier en daar eens een waterbus.

De bedoeling van mijn vraag was eerder om te zien in hoeverre dat de provincie kan ingrijpen op de echte waterrecreatie, op de waterwegen. Ik ga u een concreet voorbeeld geven, op het kanaal Dessel-Schoten is slechts één trailerhelling tussen Turnhout en Dessel en dat is in Dessel, dat is eigenlijk op een ander kanaal. Dat betekent dat als je waterrecreatie wilt doen, als je op een camping zit of je doet aan toerisme, lokaal, in de Kempen, dat je eigenlijk naar Dessel uw klein kajakje in het water moet gaan laten of uw klein roeiboortje, weet ik veel, en langs de andere kant zit je overal met bruggen en sluizen. Ik denk dat daar de provincie nog wel een taak kan volbrengen in onderhandelingen of in samenwerking met waterweg, in samenwerking met andere instanties om ervoor te zorgen dat ook die waterweg meer toegankelijk wordt voor de water recreatievelingen op de waterweg. Er zijn oversteekplaatsen in de Kempen ook, daar is bijvoorbeeld in Oud-Turnhout een klein sas met een veerpontje, dat geeft dan aansluiting op de staatsbossen in Ravels, iets verder van de jachthaven. Maar ik bedoel het mag niet alleen stoppen bij kruispunten, crosspoints zoals u ze zelf noemt in uw beleidsplan, bij kruispunten creëren

tussen wandelwegen, fietspaden en waterwegen, maar ook proberen de waterrecreatie an sich te bevorderen.

De heer DE HAES, gedeputeerde.- Het is niet dat we daar helemaal afzijdig blijven. Ik herinner mij het debat over de zondagopening van de sluizen, de automatisering van de sluizen, dat al zeker voor de pleziervaart een belangrijk ingrediënt is. Maar heel specifiek over het kanaal Dessel-Schoten zitten wij er als toerisme bij om, ik kijk naar mijn collega, heel de kwestie rond het kanaal, ook toeristisch te ontsluiten en recreatief.

De heer Lemmens, gedeputeerde.- Mag ik collega De Quick? Wij zijn met de provincie, onze dienst Ruimtelijke Ordening, onze dienst Gebiedsgericht Beleid dan het initiatief genomen op vraag van alle gemeenten en dat zijn er heel wat die langs het kanaal Dessel-Schoten liggen om dit helemaal te gaan bekijken op het gebied, niet alleen van ruimtelijk ordening, maar ook op al wat dat daar mogelijk is op het gebied van toerisme, ook op het gebied van wat kan daar economisch? Kunnen wij dat kanaal terug meer gaan gebruiken naar bevaarbaarheid toe en dergelijke meer? De bedrijven die daar liggen, kunnen we die ook via het water beter gaan bereiken, enzovoort, enzovoort.

Dat zit binnen een stuurgroep die enkele maanden geleden is opgestart. We zijn nu ambtelijk met al die gemeentebesturen aan het bekijken wat elk voor hen hun bekommernissen zijn binnen dat gebied. Dat gaat ook over mobiliteit, maar dat gaat ook, zoals collega De Haes zegt, over toerisme. Dus op dat gebied zijn we wel degelijk ook bezig met de waterlopen en het kanaal Dessel-Schoten is niet onbelangrijk. Daar gaan we nadenken wat we daar kunnen doen en ook hopelijk met een aantal ingrepen in de praktijk dit meer bekend te maken ook op toeristisch vlak.

VOORZITTER.- Mijnheer De Quick geeft het woord.

De heer De QUICK.- Dank u wel voor het antwoord.

Nr. 3/3 van de agenda

**APB Toerisme Provincie Antwerpen. Meerjarenplan 2020-2025 en
Kredieten 2021. Goedkeuring.**
Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 26 november 2015 de oprichting van het autonoom provinciebedrijf Toerisme Provincie Antwerpen goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2016 operationeel.

Het autonoom provinciebedrijf heeft als kernopdracht: De promotie van de regio's Kempen en Scheldeland op de binnenlandse markt.

Samen met andere vakantiemakers (gemeenten, verenigingen en ondernemers) ontwikkelen we de Kempen en Scheldeland verder als attractieve toeristische bestemmingen.

We helpen de rendabiliteit van de toeristische ondernemers in de provincie Antwerpen te verhogen.

We ondersteunen ook initiatieven van andere merken - zoals Vlaanderen of provincie Antwerpen - als die draaien rond vrije tijd en/of onze andere kerntaken kracht bijzetten; de focus ligt daarbij vooral op logies, fietsen of bier.

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt de jaarlijks vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2021 is een budgettaire personeelsbehoefte van 13,8 VTE voorzien. Een organogram is digitaal bijgevoegd.

De jaarlijkse dotatie, die het provinciebestuur aan het autonoom provinciebedrijf uitkeert om haar kernopdrachten te ontwikkelen, vindt uw raad terug in het budget van de provincie. Deze dotatie bedraagt in voorliggend meerjarenplan :

- 2021 : 1.544.742 EUR
- 2022 : 1.673.590 EUR
- 2023 : 1.703.012 EUR
- 2024 : 1.733.026 EUR
- 2025 : 1.763.638 EUR

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 12 november 2020.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf werd door de raad van bestuur van het APB vastgesteld op 2 december 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 225 tot 237 van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 26 november 2015 houdende goedkeuring van de statuten van het autonoom provinciebedrijf Toerisme Provincie Antwerpen;

Gelet op de beheersovereenkomst met het autonoom provinciebedrijf Toerisme Provincie Antwerpen;

Gelet op de vaststelling van het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 door de raad van bestuur van het APB Toerisme Provincie Antwerpen in zitting van 2 december 2020;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf Toerisme Provincie Antwerpen.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het autonoom provinciebedrijf Toerisme Provincie Antwerpen voor de realisatie van de doelstellingen in 2021 een dotatie van 1.544.742,00 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- Als er geen tussenkomsten meer zijn, dan kunnen we overgaan tot de stemming van punt 3/3 van de agenda. De stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

34 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

33 leden hebben ja gestemd;

1 lid heeft zich onthouden.

Goedgekeurd met 33 stemmen ja, bij 1 onthouding.

Nr. 3/6 van de agenda

**Meerjarenplan 2020 - 2025 en kredieten. vzw Kempens Landschap.
Inschrijving dotatie bij start EVAP Kempens Landschap SON dd 1/1/2021.
Goedkeuring.**

Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 24 oktober 2019 de oprichting van het extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm "Stichting Kempens Landschap SON", afgekort EVAP SKL SON. Dit agentschap wordt met ingang van 1 januari 2021 operationeel.

Het extern verzelfstandigd agentschap zal als kernopdracht hebben: de verwerving, de bescherming, de valorisatie en het gebeurlijk herstel van het leefmilieu, het landschap, natuur- en cultuurpatrimonium in de provincie Antwerpen; inzonderheid de instandhouding, het herstel en beheer, de ontsluiting van beschermde goederen in haar bezit of in haar beheer, waardoor een voorbeeldrol op vlak van onroerenderfgoedzorg wordt opgenomen en bijdragen aan het verhogen van het draagvlak.

In zitting van 6 december 2019 werd door de provincieraad het meerjarenplan 2020-2025 en de subsidie aan EVAp Stichting Kempens Landschap SON goedgekeurd.

De ingeschreven jaarlijkse subsidie zal vanaf de effectieve oprichting van EVAp Stichting Kempens Landschap SON op 1 januari 2021 ingeschreven worden als een dotatie die het provinciebestuur aan het extern verzelfstandigd agentschap uitkeert om haar kernopdrachten te ontwikkelen. Deze dotatie bedraagt in voorliggend meerjarenplan :

- 2021 : 2.188.166 EUR
- 2022 : 2.231.930 EUR
- 2023 : 2.276.568 EUR
- 2024 : 2.322.099 EUR

- 2025 : 2.368.541 EUR

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 12 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 238 tot 240bis van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 24 oktober 2019 houdende goedkeuring van de statuten van extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm Stichting Kempens Landschap SON;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 6 december 2019 m.b.t. de goedkeuring van het meerjarenplan 2020-2025 en de nominatieve toelage 2020 aan Kempens Landschap vzw;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 van het extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm Stichting Kempens Landschap SON.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm Stichting Kempens Landschap SON voor de realisatie van de doelstellingen in 2021 een dotatie van 2.188.166 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- De stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

33 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

29 leden hebben ja gestemd;

4 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 29 stemmen ja, bij 4 onthoudingen.

VOORZITTER.- Dan zou ik heel kort een pauze willen inlassen voor hier in de zaal. Ik zou toch nog eens willen oproepen om de tussenkomsten zo beperkt mogelijk te houden, want anders gaan we nog enkele uren hier door moeten gaan, ook uiteraard de antwoorden op de tussenkomsten, dank u wel.

We gaan vijf minuten pauzeren.

De VOORZITTER schorst de vergadering om 16.04 uur.

De VOORZITTER heropent de vergadering om 16.10 uur.

Recreatie- en groendomeinen

VOORZITTER.- Dan starten we terug. Goed, dan kunnen we verdergaan met onze provincieraad. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Cuylaerts. Mevrouw Cuylaerts, aan u het woord.

Mevrouw CUYLAERTS.- Goedemiddag allemaal.

Goed nieuws want vanaf 1 januari 2021 is onze provincie een recreatiedomein rijker. De Lilse Bergen vult ons mooie lijstje van recreatiedomeinen aan. We denken hier aan De Schorre in Boom, wereldwijd bekend vanwege het festival Tomorrowland of het Zilvermeer in Mol, waar je bij warm weer verkoeling kan gaan zoeken in het grote zwemmeer of waar je zelfs een dichtbij vakantie kan doorbrengen. De Nekker in Mechelen past ook mooi in het lijstje want je kan hier zowel in de zomer buiten in de zwemvijver als in de winter in het zwembad binnen een duik nemen en je kan ook gebruik maken van de sportinfrastructuur. De Lilse Bergen zelf, is een prachtig domein gelegen in de mooie Kempen. Het bestaat vooral uit zandheuvels en centraal in het domein ligt een prachtige zwemvijver. De ligging van het domein is ook een pluspunt want je bent zo van de snelweg op het domein. Tijdens het zomerseizoen kan je hier verkoeling komen zoeken of je komen uitleven op de speeltuin in de dagrecreatie maar je kan hier ook van je vakantie komen genieten op de bijhorende camping. Dit kan met je eigen camper, caravan of tent maar er is ook de mogelijkheid om gebruik te maken van één van de huur accommodaties. Zelfs je caravan een volledig jaar op de camping laten staan zodat je kan komen wanneer het je past of je even weg wil van de drukte thuis, behoort hier tot de mogelijkheden. Als je honger hebt of dorst kan je genieten van iets lekkers in de taverne of gewoon een frietje halen in de frituur, beide uitgebaat door concessiehouders.

Kortom, je gaat je hier hoe dan ook niet vervelen en het loont zeker de moeite om ook eens een dagje of een weekendje te gaan genieten en uit te rusten op dit domein. Maar het domein heeft al een zekere leeftijd en een modernisering en misschien ook wel een reorganisatie is wel aan de orde hier. In de begroting van 2020 was er een investeringssubsidie van 463.000 EUR voorzien en in 2021 is er een investeringssubsidie van 87.000 EUR. Daarbij is er ook nog eens een jaarlijkse dotatie voorzien van 400.000 EUR.

Mijn vraag, wat zijn de grote uitdagingen binnen de werking van dit nieuw provinciaal domein en waar gaan jullie de voorziene middelen concreet in investeren?

VOORZITTER.- Dank u wel mevrouw Cuylaerts. Mijnheer De Quick. En ondertussen kan iedereen zijn ABM weer klaarzetten op punt 3/1 voor straks de stemming. Mijnheer De Quick, aan u het woord.

De heer DE QUICK.- Dank u wel voorzitter. Mijnheer de gedeputeerde, op bladzijde 22 van uw beleidsrapport Vrije Tijd stelt u dat en ik citeer: om tegemoet te komen aan de

nood aan ruimte voor vrijetijdsbeleving en toegankelijk groen, heeft de provincie een ruim aanbod aan provinciale groen- en recreatiedomeinen verspreid over de provincie. We streven hierbij naar een recreatief aanbod voor elke inwoner nabij de eigen leefomgeving, voor hoogdynamische recreatie gaan we uit van een verplaatsingsbereidheid van 30 kilometer vanuit de eigen woonplaats. Hierbij stellen we vast dat de eigen provinciale recreatiedomeinen allen gelegen zijn in het zuiden van de provincie. Uitgaande van de straal van 30 kilometer betekent dit dat er geen aanbod aan provinciale recreatiedomeinen is voor de inwoners in het noorden van de provincie.

Dan iets verder zegt u er zal hoogwaardige recreatie, hoogdynamische liever, recreatie worden voorzien in de Schorre, De Nekker en het Zilvermeer. Maar op het bijgevoegde kaartje zien we dan slechts twee cirkels met een straal van 30 kilometer, één rond De Nekker en één rond het Zilvermeer. Met de Schorre wordt blijkbaar geen rekening gehouden en het domein Lilse Bergen wordt totaal niet vermeld. Worden in deze recreatiegebieden geen hoogdynamische recreatiemogelijkheden voorzien en waarom niet?

Dank u.

VOORZITTER.- Dank u wel, mijnheer De Quick. Mijnheer Anciaux heeft het woord.

De heer ANCIAUX.- Voorzitter, ondervoorzitter, mijnheer de griffier, collega's, ik heb de voorbije twee jaar de meeste recreatie- en groendomeinen van onze provincie eens bezocht. Meestal gewoon als bezoeker, soms een keer als lid van de Commissie Vrije Tijd, Leefmilieu en Personeel, als we op bezoek gingen en één enkele keer als actief sporter. Zoals al eerder gezegd, was ook voor onze recreatie- en groendomeinen 2020 een moeilijk jaar. Maar ik wil vanop deze tribune alle medewerkers van hoog tot laag feliciteren met de werking van onze parken. Open VLD is tevreden dat er blijvend wordt geïnvesteerd in kwaliteit, duurzaamheid en in het verhogen van het aanbod.

Ook de oppervlakte-uitbreiding van sommige domeinen, ik denk maar aan het Arboretum in Kalmthout en het wegwerken van de historische bodemvervuiling die er al meerdere keren ter sprake was in de Schorre te Boom, steunen we volop. Het is daarstraks al gezegd met het Zilvermeer, De Nekker, De Schorre en dan nu de overname van de Lilse Bergen in de Noorderkempen is er over de hele provincie een kwalitatief aanbod, misschien niet volgens wat mijnheer De Quick vindt, maar alleszins toch een voldoende kwalitatief aanbod met sterke infrastructuur voor recreatie en toerisme.

Ik vind het heel belangrijk dat de provincie in deze begroting ook heel wat geld gaat investeren in de Lilse Bergen. Het is daarstraks ook al gezegd door collega Cuylaerts thuis. Wij vinden dat goed, dus tot daar allemaal geen probleem, onze domeinen worden eigenlijk heel goed beheerd. En toch. Maar het kan natuurlijk niet anders, alles kan beter.

Drie vragen of drie aandachtspunten die we graag toch even belichten, is de aandacht voor blijvende preventie naar overdreven alcohol- en drugsgebruik bij evenementen, maar ook door recreanten, meer aandacht voor het gebruik van het Nederlands. Ik moet het blijven

zeggen, het valt mij op, zeker bij grote sportwedstrijden, bij festivals, maar ook bij gewone kampeerdere die soms een vorm van faciliteit krijgen van mensen die frituren opendoen bijvoorbeeld. Je wordt daar gemakkelijk in een andere taal bediend. En blijvende investeringen in een duurzame energie, dat vinden we toch ook belangrijk en afvalvoorkoming.

Dus mijn vraag is eigenlijk heel eenvoudig, hoe zal de deputatie voor die drie aandachtspunten een actieplan opmaken of een plan van aanpak en wanneer kan dat besproken worden in de provincieraad of in de bevoegde commissie?

Dank u.

VOORZITTER.- Dank u wel mijnheer Anciaux. Gedeputeerde De Haes heeft het woord.

De heer DE HAES, gedeputeerde.- Mevrouw Cuylaerts, dank voor uw vraag. Want het enthousiasme waarmee u over de Lilse Bergen spreekt, ik denk dat ik u ga engageren van zodra dat we een promofilm moeten maken. Maar ik kan natuurlijk ook alleen maar beamen dat het recreatiedomein echt heel wat troeven heeft, dat er nog werk aan is ook natuurlijk, maar het heeft nu al reeds een mooi aanbod aan infrastructuur, recreatieve voorzieningen, zowel dagrecreatie als verblijfsrecreatie als de avontuurlijke activiteiten voor groepen en ook zelfs evenementen, waarover sebiet nog meer.

Nu in het verleden financierde het domein de uitbouw en het onderhoud altijd met eigen middelen en met eenmalige investeringssubsidies. Een deel van de infrastructuur is ook al vervangen of gerenoveerd. Er is nieuwbouw van de drie van de zes sanitaire gebouwen. Het aanbod voor de overnachtingsmogelijkheden werd opgebouwd, de speeltuin is goed uitgebouwd, maar er ontbraken inderdaad de middelen om grote vervangingsinvesteringen uit te voeren. De grote gebouwen op het domein zijn uit de jaren '80 en '90, van de vorige eeuw, en het ene is al wat meer aan renovatie toe dan het andere.

Dat is zeker een grote uitdaging en we proberen daarom het aanbod heel actueel en vernieuwend te maken, zowel voor verblijfs- als recreatieve infrastructuur, maar we gaan op een bepaald plan door. Het is duidelijk dat een structurele aanpak dus noodzakelijk is en om die beschikbare middelen optimaal in te zetten. Dat doen we in samenspraak met het departement Logistiek die stilletjes aan bezig zijn met het maken van een masterplan. En met zo een masterplan, dat is eigenlijk een toekomstplan, kijken we wat er allemaal bouwtechnisch en aan de inhoudelijke kant nodig is om dat allemaal in elkaar te haken.

We hebben daar wel een klein dingetje bij aangezet, namelijk de Lilse Bergen werd door Toerisme Vlaanderen geselecteerd om deel te nemen aan wat men noemt een begeleidingstraject toeristische kampeerbeleving. Het domein zal begeleid worden door een gespecialiseerd extern architectenbureau met als doel om de kampeerbeleving op het domein te verbeteren. Dat zowel op vlak van werking, indeling van het domein als infrastructuur aanbod. Dat traject gaan we natuurlijk mee passen, daar moeten we niet voor betalen. Dat is een wedstrijd eigenlijk waaraan we deelgenomen hebben en dat traject

wordt mee ingepast in het proces van het masterplan en ik denk dat we daar veel gaan kunnen uithalen.

In onze legislatuur hadden we inderdaad een totaal investeringsbedrag voorzien van een 1 500 000 EUR in 2020 en 2021 550 000 EUR en dat is voor de meest dringende investeringen. De overige staan eerder op het einde van de legislatuur ingeschreven, heeft twee redenen, ten eerste maken we natuurlijk dat masterplan op, dat vraagt nog wat tijd en dan gaan we dat uitvoeren. De tweede reden is natuurlijk dat het aandeel dat het domein in het verleden voor zijn herinvesteringen voorzag en dat zelf konden dragen, dat wordt op peil gehouden. Die investeringsbedragen die we voorzien zijn voor de extra investeringen daarbovenop. Op korte termijn, die 550 000 EUR gaat voor de meest dringende grote investeringen. Concreet zijn dat gebouwen op het eiland. Voor degenen die het domein kennen, dat is het eilandje tussen de grote vijver en de kindervijver. Daar staat een gebouw op dat echt wel dringend toe is aan totaalrenovatie, lees afbreken en nieuw zetten. Daar zit nu een horeca-uitbating in, de centrale reddersposten, EHBO, toiletten en animatie, maar gezien de grootte van deze gebouwen en het aantal functies zal een belangrijk deel van de middelen daar naartoe gaan op korte termijn.

Wat de werking betreft en dat is met het aanhaken aan de provincie niet onbelangrijk, is er redelijk wat al geïnvesteerd op korte termijn en wordt er nog verder geïnvesteerd dit jaar in IT-infrastructuur. Maar dat gebeurt dan onder coördinatie van onze IT-dienst. Dus gebouwen, het eiland, het sanitair gebouw zes, het strandgebouw zit eraan te komen, de inkom van de dagrecreatie, de surfhal, het administratief gebouw met kleedkamers voor personeel. Het' energetisch duurzaam maken zit eraan te komen, IT-voorzieningen en dan ook nog blijvend aanbod vernieuwen, wat verhuureenheden betreft avonturengedeelte en attracties, maar zoals u weet, zowel de Lilse Bergen als het Zilvermeer zijn fantastische en prachtige locaties om vakantie te nemen. Er waren ooit tijden dat ik dat nog incognito kon doen, maar sinds ik gedeputeerd ben, word ik te vaak herkend.

Mijnheer De Quick, graag antwoord op uw vraag. Want u verwijst naar de omgevingsanalyse uit het beleidsrapport Vrije Tijd. Zo een beleidsrapport is eigenlijk een voorbereiding die onze diensten maken voorafgaand aan het bestuursakkoord. Dat beleidsrapport is dus ook opgemaakt op het moment dat het onderzoek naar een eventuele mogelijke overname van de Lilse Bergen nog volop liep. Daaruit is inderdaad naar voren gekomen dat het toenmalige provinciale aanbod aan hoogdynamische recreatie het noorden van de provincie niet dekt.

Dat zag je in het kaartje, u zal daar ook naar verwezen hebben, dat is dit kaartje met de twee rode bollen. Dat is de 30 kilometer perimeter die daarop staat en dan zie je meteen dat eigenlijk het boven van de provincie niet afgedekt wordt. Misschien moet ik toch wel iets verduidelijken. Wanneer we het hier hebben over hoogdynamische recreatie, dan gaat dat over domeinen die omwille van een vaste infrastructuur doorheen het jaar een zeer groot aantal bezoeker aantrekken en waarbij toegangsgelden worden gevraagd om van de infrastructuur te kunnen genieten. Het aanbod van het recreatiedomein Zilvermeer, De Nekker en Lilse Bergen is een stuk gelijkwaardig, het gaat altijd over watergebonden recreatie, het plezier aan het water en op het water. Het zijn grote speeltuinen en zelfs attracties. De Schorre is inderdaad ook een recreatiedomein, maar de hoog dynamische

activiteit is daar maar ten dele van het jaar, is dat ook super dynamisch. In de Lilse Bergen is dat anders. Dat is doorheen het jaar of toch voor een groot deel doorheen het jaar, het seizoen, is er wel degelijk een aanbod van hoogdynamische recreatie. Als je dan de 30 kilometer perimeter erbij opzet, dan zie je de drie bollen, dan zie je dat het noorden ook afgedekt wordt. Eigenlijk, als we dat zeggen, met abstractie van Essen, dat valt er een beetje uit, maar daar ligt een goede fietsostrade naartoe, dekken we zo heel onze provincie af. Voor iedere inwoner is er dus binnen een redelijk afstand een aanbod van wat ik zou noemen laagdrempelig, hoogdynamische recreatie.

Ik ga eerst nog antwoorden op collega Anciaux. Ik moet u natuurlijk bedanken voor de waardering die u uitspreekt voor onze medewerkers, maar misschien moeten we die waardering nog wat optillen, want ze geven al heel veel aandacht aan de vragen die u stelt, want dat zit eigenlijk reeds ingebakken in hun dagelijkse werking. Preventie overdreven alcohol- en druggebruik bij evenementen. In de contracten die we afsluiten met organisatoren zit altijd een standaardbepaling dat alle wettelijke bepalingen moeten gerespecteerd worden. Dat kan een huurovereenkomst zijn, een gebruiksovereenkomst, een samenwerkingsovereenkomst, maar het zit er altijd in. Dan zijn er daarnaast natuurlijk ook nog domeinreglementen, die bepalingen bevatten rond alcohol en druggebruik. Bovendien is er dikwijls afhankelijk van het evenement een voorafgaande toelating nodig van het lokaal bestuur en wordt er veiligheidsoverleg georganiseerd, samengewerkt met de lokale of federale politie, maar dat hangt allemaal af van de dimensie van het evenement, maar er is altijd aandacht voor alcohol- en drugsgebruik. Er is heel veel aandacht naar preventie naar jongeren toe en het spreekt natuurlijk voor zich dat op Pennenzakkenrock geen alcohol wordt verkocht, ook niet aan de volwassenen.

Het taalgebruik tijdens sport en evenementen, ook alle contracten en afspraken gebeuren in het Nederlands. Het taalgebruik tijdens de wedstrijd is een stuk vrijheid van de organisator of tijdens het evenement en hangt natuurlijk ook een stuk af van welk publiek en welke dimensie het evenement heeft. De benaming van een evenement kan soms ook buigen op een jarenlang anderstalige traditie waarvan omwille van die naambekendheid niet wordt afgeweken. Soms, ik geef het toe, hebben eigen evenementen per uitzondering geen Nederlandstalige naam, maar dat heeft dan te maken met de aard van het gebeuren. Alleen kamperen in Arboretum voor één nacht dat heette One Night Stand. Maar dat was natuurlijk de joke, daar ga ik niet over struikelen.

Wat uw derde vraag betreft, blijven investeren in duurzame energie- en afvalvoorkoming, dat is ook voor ons departement, we zijn daar partner in, zowel in het globale ISO-traject dat de provincie loopt, dat focust op duurzaamheid en bijna alle domeinen zijn erin geslaagd hun certificaat te halen. Het ISO-certificaat hebben we allemaal gehaald, maar dan zijn er ook nog andere initiatieven, de Groene Sleutel, de Blauwe Vlag wat betreft de waterrecreatie, de Groene Vlag voor de groendomeinen. Die worden ook regelmatig door verschillende domeinen gehaald. De Groene Vlag, Rivierenhof, Averegten ondertussen weet ik. Die focussen dan op één of meerdere duurzaamheidsaspecten.

Wat betreft afvalvoorkoming wordt er samengewerkt bijvoorbeeld met OVAM, met betrekking tot de Mooimakers, de nieuwe bepalingen rond herbruikbare bekertjes. Ik heb

daar hierover gesproken vorig jaar. Normaal gesproken had dat voor alle evenementen in 2020 van kracht geweest, maar dat zal dus volledig uitgerold worden in 2021, wordt ook in de concessies opgenomen. Tot zover mijn antwoord.

Nr. 3/1 van de agenda

APB Provinciaal Recreatiedomein Zilvermeer. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 26 september 2013 de oprichting van het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Recreatiedomein Zilvermeer goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2014 operationeel.

Het autonoom provinciebedrijf heeft als kernopdracht: "Aanbieden en promoten van een laagdrempelige, duurzame en bovenlokale vrijetijdsbesteding".

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt de jaarlijks vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2021 is een budgettaire personeelsbehoefte van 62,50 VTE voorzien. Het organogram werd toegevoegd als bijlage.

Tevens bevatten de kredieten 2021 de nodige middelen voor o.a.: een nieuw reddersvlot, de vernieuwing van sanitair west en de vervanging van de graafmachine.

De jaarlijkse dotatie, die door het provinciebestuur ten behoeve van het autonoom provinciebedrijf dient voorzien te worden om haar missie en activiteiten te ontwikkelen bedraagt in het meerjarenplan :

- 2021 : 3 705 580,00 EUR
- 2022 : 3 779 398,00 EUR
- 2023 : 3 854 692,00 EUR
- 2024 : 3 931 492,00 EUR
- 2025 : 4 009 828,00 EUR

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 12 november 2020.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf werd door de raad van bestuur van het APB vastgesteld op 26 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 225 tot 237 van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 26 september 2013 houdende goedkeuring van de statuten van het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Recreatiedomein Zilvermeer;

Gelet op de beheersovereenkomst met het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Recreatiedomein Zilvermeer;

Gelet op de vaststelling van het meerjarenplan 2020 -2025 en de kredieten 2021 door de raad van bestuur van het APB Provinciaal Recreatiedomein Zilvermeer in zitting van 26 november 2020;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2020 van het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Recreatiedomein Zilvermeer.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het autonoom provinciebedrijf Provinciaal Recreatiedomein Zilvermeer voor de realisatie van de doelstellingen in 2021 een dotatie van 3 705 580,00 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- Dank u wel. Als er geen tussenkomsten meer zijn, dan gaat we verder naar de stemming. Stemming van punt 3/1 van de agenda. De stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

34 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

25 leden hebben ja gestemd;

9 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 25 stemmen ja, bij 9 onthoudingen.

Nr. 3/2 van de agenda

APB Provinciaal Recreatiedomein De Schorre. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 26 september 2013 oprichting van het autonoom provinciebedrijf goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2014 operationeel.

Het autonoom provinciebedrijf heeft als kernopdracht: De Schorre heeft tot doel een provinciaal domein met regionale uitstraling te beheren dat voorziet in de behoefte aan betaalbaar en kwaliteitsvol aanbod van recreatie, animatie, educatie, sport en evenementen. Dit alles overwegend in openlucht en in een groene omgeving.

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt de jaarlijks vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2021 is een budgettaire personeelsbehoefte van 31,52 VTE voorzien. Een organogram is digitaal toegevoegd.

Tevens bevatten de kredieten 2021 de nodige middelen om een laagdrempelige, kwalitatieve dienstverlening te kunnen garanderen, ook zijn er nog enkele roerende investeringen gepland doorheen het komende jaar.

De jaarlijkse dotatie, die door het provinciebestuur ten behoeve van het autonoom provinciebedrijf dient voorzien te worden om haar missie en activiteiten te ontwikkelen bedraagt in het meerjarenplan :

- 2021 : 1.904.378 EUR
- 2022 : 1.942.362 EUR
- 2023 : 1.981.104 EUR
- 2024 : 2.020.622 EUR
- 2025 : 2.060.932 EUR

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 12 november 2020.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf werd door de raad van bestuur van het APB vastgesteld op 26 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 225 tot 237 van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 26 september 2013, onder rubriek 7, houdende goedkeuring van de statuten van het autonoom provinciebedrijf De Schorre;

Gelet op de beheersovereenkomst met het autonoom provinciebedrijf De Schorre;

Gelet op de vaststelling van het meerjarenplan 2020 -2025 en de kredieten 2021 door de raad van bestuur van het APB De Schorre in zitting van 26 november 2020;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf De Schorre.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het autonoom provinciebedrijf De Schorre voor de realisatie van de doelstellingen in 2021 een dotatie van 1.904.378 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- Punt 3/2 van de agenda, het APB De Schorre. Excuseer mijnheer Schoofs heeft het woord.

De heer SCHOOFS.- Gewoon even de opmerking maken dat op mijn vraag de communicatie rond toen nog mogelijk meerdere weekends in 2021. Het zal misschien toch weer anders zijn. Gewoon de opmerking, het gaat hier om veel plus financieel of veel min financieel, afhankelijk van wat er gebeurt. Het is ook een belangrijk draagvlak dat je moet houden, dus ik heb de tijdige communicatie rond wat er gebeurt met het event Tomorrowland op het domein De Schorre gewaardeerd en ik denk dat het belangrijk is dat die communicatie zoals dit jaar ook altijd tijdig gebeurt.

VOORZITTER.- Dan kunnen we verdergaan met de stemming van punt 3/2 van de agenda, de stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

34 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

25 leden hebben ja gestemd;

9 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 25 stemmen ja, bij 9 onthoudingen.

Nr. 3/4 van de agenda

**EVAP Provinciaal Sport en Recreatiedomein De Nekker vzw. Meerjarenplan
2020 - 2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.**

Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 22 november 2012 de oprichting van het extern verzelfstandigd agentschap Provinciaal Sport- en Recreatiecentrum De Nekker goedgekeurd. Dit agentschap werd met ingang van 1 januari 2013 operationeel.

Het extern verzelfstandigd agentschap heeft als kernopdracht: "Aanbieden en promoten van een laagdrempelige, duurzame en bovenlokale vrijetijdsbeleving".

De samenwerkingsovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het EVAp ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt de jaarlijks vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2021 is een budgettaire personeelsbehoefte van 82,5 VTE voorzien. Een organogram werd toegevoegd als bijlage van dit besluit.

Tevens bevatten de kredieten 2021 de nodige middelen voor de operationele werking.

De jaarlijkse dotatie, die het provinciebestuur aan het extern verzelfstandigd agentschap uitkeert om haar kernopdrachten te ontwikkelen, vindt uw raad terug in het budget van de provincie. Deze dotatie bedraagt in voorliggend meerjarenplan :

- 2021 : 3 028 650,00 EUR
- 2022 : 3 089 024,00 EUR
- 2023 : 3 150 604,00 EUR
- 2024 : 3 213 416,00 EUR
- 2025 : 3 277 484,00 EUR

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 12 november 2020.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2021 van het extern verzelfstandigd agentschap werd door de algemene vergadering van het EVAp vastgesteld op 24 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 238 tot 240bis van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 22 november 2012 houdende goedkeuring van de statuten van het extern verzelfstandigd agentschap Provinciaal Sport- en Recreatiecentrum De Nekker;

Gelet op de samenwerkingsovereenkomst met het extern verzelfstandigd agentschap Provinciaal Sport- en Recreatiecentrum De Nekker;

Gelet op de vaststelling van het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 door de algemene vergadering van het EVAp Provinciaal Sport- en Recreatiecentrum De Nekker in zitting van 24 november 2020;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 van het extern verzelfstandigd agentschap Provinciaal Sport- en Recreatiecentrum De Nekker.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het extern verzelfstandigd agentschap Provinciaal Sport- en Recreatiecentrum De Nekker voor de realisatie van de doelstellingen in 2021 een dotatie van 3.028.650,00 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- Punt 3/4, dan moeten we twee puntjes opschuiven. De stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

33 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

30 leden hebben ja gestemd;

3 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 30 stemmen ja, bij 3 onthoudingen.

Nr. 3/5 van de agenda

EVAP Arboretum Kalmthout vzw. Meerjarenplan 2020 - 2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 22 november 2012 de oprichting van het extern verzelfstandigd agentschap "Arboretum Kalmthout vzw" goedgekeurd. Dit agentschap werd met ingang van 1 januari 2013 operationeel.

Het extern verzelfstandigd agentschap heeft als kernopdracht: "Aanbieden en promoten van een laagdrempelig, duurzaam en bovenlokaal vrijetijdsaanbod."

De samenwerkingsovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het EVAp ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt de jaarlijks vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2021 is een budgettaire personeelsbehoefte van 15 VTE voorzien. Een organogram is digitaal bijgevoegd.

In de kredieten 2021 zijn geen middelen voorzien voor onroerende investeringen.

De jaarlijkse dotatie, die het provinciebestuur aan het extern verzelfstandigd agentschap uitkeert om haar kernopdrachten te ontwikkelen, vindt uw raad terug in het budget van de provincie. Deze dotatie bedraagt in voorliggend meerjarenplan :

2021 : 585.014 EUR

2022 : 668.640 EUR

2023 : 682.012 EUR

2024 : 695.652 EUR

2025 : 709.566 EUR

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 12 november 2020.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2021 van het extern verzelfstandigd agentschap werd door de algemene vergadering van het EVAp vastgesteld op 24 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 238 tot 240bis van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 22 november 2012 houdende goedkeuring van de statuten van het extern verzelfstandigd agentschap "Arboretum Kalmthout vzw";

Gelet op de samenwerkingsovereenkomst met het extern verzelfstandigd agentschap "Arboretum Kalmthout vzw";

Gelet op de vaststelling van het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 door de algemene vergadering van het EVAp "Arboretum Kalmthout vzw" in zitting van 24 november 2020;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 van het extern verzelfstandigd agentschap "Arboretum Kalmthout vzw".

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het extern verzelfstandigd agentschap "Arboretum Kalmthout vzw" voor de realisatie van de doelstellingen in 2021 een dotatie van 585.014 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- 3/5 van de agenda. Stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

32 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

29 leden hebben ja gestemd;

3 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 29 stemmen ja, bij 3 onthoudingen.

Nr. 3/7 van de agenda

Meerjarenplan 2020 - 2025 en kredieten. vzw De Lilse Bergen. Inschrijving dotatie bij start EVAP de Lilse Bergen. Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 22 oktober 2020 de oprichting van het extern verzelfstandigd agentschap De Lilse Bergen vzw goedgekeurd. Dit agentschap wordt met ingang van 1 januari 2021 operationeel.

Het extern verzelfstandigd agentschap zal als kernopdracht hebben: De vereniging heeft als belangeloos doel de beleidsuitvoerende taken van het provinciaal recreatiebeleid op te nemen.

Dit provinciaal recreatiebeleid richt zich op:

- Versterken van het betaalbaar en kwaliteitsvol aanbod aan recreatieve, verblijfs- en sportieve accommodatie binnen de recreatiedomeinen van de provincie Antwerpen met de bedoeling de belevings- en amusementswaarde van zowel de dag- als de verblijfsrecreanten op te drijven;
- Versterken van de provinciale identiteit van de eigen recreatie- en groendomeinen rekening houdende per locatie met het regionale profiel en de lokale fysieke potenties en mogelijke samenwerkingsverbanden.

In het kader van het proces van overname van de vzw De Lilse Bergen door de provincie Antwerpen, werd in zitting van 6 december 2019 door de provincieraad het meerjarenplan 2020-2025 en de subsidie van 400.000 EUR aan de Lilse Bergen vzw goedgekeurd.

Tevens bevatten de kredieten 2021 de nodige middelen voor prioritaire onroerende investeringen

De ingeschreven jaarlijkse subsidie zal vanaf de effectieve oprichting van EVAp de Lilse Bergen vzw op 1 januari 2021 ingeschreven worden als een dotatie die het provinciebestuur aan het extern verzelfstandigd agentschap uitkeert om haar kernopdrachten te ontwikkelen. Deze dotatie bedraagt in voorliggend meerjarenplan :

- 2021 : 400.000 EUR
- 2022 : 400.000 EUR
- 2023 : 400.000 EUR
- 2024 : 400.000 EUR
- 2025 : 400.000 EUR

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 12 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 238 tot 240bis van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 22 oktober 2020 houdende goedkeuring van de statuten van het extern verzelfstandigd agentschap Provinciaal Recreatiedomein Lilse Bergen vzw;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 6 december 2019 m.b.t. de goedkeuring van het meerjarenplan 2020-2025 en de nominatieve toelage 2020 aan De Lilse Bergen vzw;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 van het extern verzelfstandigd agentschap Provinciaal Recreatiedomein Lilse Bergen vzw.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het extern verzelfstandigd agentschap Provinciaal Recreatiedomein Lilse Bergen vzw voor de realisatie van de doelstellingen in 2021 een dotatie van 400.000 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- punt 3/7 van de agenda. Stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.
34 leden hebben deelgenomen aan de stemming;
25 leden hebben ja gestemd;
9 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 25 stemmen ja, bij 9 onthoudingen.

Personeel, communicatie en organisatie:

VOORZITTER.- Dan gaan we verder met personeel, communicatie en organisatie. Mijnheer Schoofs heeft het woord.

De heer SCHOOFS.- Ik ga hier blijven zitten, het is een korte vraag. De Vlaamse regering maakt werk van de modal shift met een belangrijke focus op woon-werkverkeer. Onder andere door een versnelde groei in fietsinfrastructuur, maar ook door de aanpassing van de rechtspositionering. Onder andere financiële modaliteiten naar het personeel toe. De Vlaamse regering heeft die na vergadering van 18 september jongstleden een ontwerpbesluit principieel goedgekeurd met het oog op de mogelijkheid van fietsleasing. Het ontwerpbesluit maakt mogelijk dat personeelsleden op vrijwillige basis vakantiedagen en of een gedeelte of geheel van hun vakantietoelage en of een gedeelte of geheel van hun eindejaartoeslag in te laten ruilen tegen voordelen ter bevordering van de fietsmobiliteit.

Mijn vraag is hoe dat de deputatie de provinciale medewerkers ondersteunt betreffende de fietsmobiliteit? Maar je mag hier meer naar intenties vragen, dus is mijn vraag ook een stuk hoe kijkt u naar de Vlaamse regering dat het ontwerpbesluit van 18 september en de toepasbaarheid in de provincie?

VOORZITTER.- Dank u wel mijnheer Schoofs. Mevrouw Verhaert. Nog eventjes zeggen dat u wel geen namen mag noemen in deze omdat het over leidinggeven misschien gaat. Dat er zeker geen namen genoemd worden, daar moeten we voor naar de besloten vergadering gaan. Aan u het woord.

VOORZITTER.- De micro mevrouw Verhaert. Ik dacht dat uw tussenkomst al gedaan was, maar u was nog bezig.

Mevrouw VERHAERT.- Excuus, excuus, de micro staat aan. Jullie horen me nu?

VOORZITTER.- Oké, aan u het woord.

Mevrouw VERHAERT.- Collega, tijdens de commissie vergadering over parken en domeinen stelde ik een vraag aan een medewerker die in haar presentatie bij herhaling zei dat medewerkers uitkeken naar de komst van een nieuwe leidinggevende. Toen ik haar dan vroeg, wat is er aan de hand met de huidige, dan bleek dat betrokkene al van in mei of zo weg was en dat er een zoektocht was naar een vervanging. Eén commissie later gebeurde hetzelfde. Ik voegde spontaan de naam van een leidinggevende toe, bij een opsomming die gemaakt werd, en dan werd mij duidelijk gemaakt dat ook deze persoon niet langer op post was. Ik werd naar een andere commissie verwezen, fair enough. Ik heb dan aan collega Talhaoui gevraagd om in die commissie te vragen of er nog leidinggevendens vertrokken waren of vervangen waren deze legislatuur. Dat ging in die vraag alleen over de beleidsdomeinen die collega Helsen bestiert. Ik heb hetzelfde in mijn commissie gevraagd voor Onderwijs. Ik denk niet dat ik formeel tot op vandaag die informatie heb ontvangen, maar na wat speurwerk heb ik intussen toch al door dat er op tal van domeinen leidinggevendens weg zijn sinds de start van deze legislatuur.

Voor alle duidelijkheid collega's, op zich is beweging in het bestand van medewerkers in een grote organisatie als de provincie, dat is perfect normaal. Mensen vinden nu éénmaal andere uitdagingen, misschien dichterbij huis of aan betere voorwaarden of ze gaan met welverdiend pensioen. Dat is allemaal geen probleem. Van sommige medewerkers moet een organisatie ook afscheid nemen na besparingen bijvoorbeeld of na een andere beleidskeuze of bij niet functioneren van een medewerker in kwestie. Nogmaals dat is allemaal volstrekt normaal.

Mijn fractie heeft daar ook niet het minste probleem mee, maar wat we wel heel erg vervelend vinden dat is het gebrek aan transparantie in deze. Wanneer ik nu "we" zeg, dan heb ik het echt ook niet alleen over mijn fractie maar meerdere raadsleden van oppositie en meerderheid. Een ander raadslid die verwoordde het in die relevante commissievergadering heel treffend, hij zei, dit is gewoon pijnlijk, als ik door een buitenstaander bevraagd zou zijn over deze bepaalde organisatie, een grote organisatie in de Kempen, dan zou ik van niks geweten hebben. En dat terwijl wij geacht worden ambassadeurs te zijn van het bestuur.

In de portefeuille van collega Helsen, mogen we volgens de aangeleverde informatie, toch een vertrek noteren van zeven leidinggevendens. Dat is dan nog zonder een recent aangekondigde switch in werking rond De Merode, geloof ik. Bij Campus Vesta is ook een zoektocht nodig voor zowel de leidinggevende tout court als voor een afdeling. Al moet gezegd dat we daar als lid van de raad van bestuur keurig van op de hoogte zijn gebracht.

Binnen onderwijs komen we toch ook al gauw aan een stuk of acht directies die vertrokken zijn, directieleden, teamleden. Van sommige zoals op PIVA worden we dan in de varia van mijn commissie op de hoogte gebracht. Maar dat PITO Stabroek, toch een hele grote werkgever in de streek, met zo een 1300 leerlingen, de manier waarop dat daar dit schooljaar is moeten gaan starten, dat heb ik eigenlijk maar via via moeten vernemen. Wij, raadsleden, wisten van niks.

Collega's, tenzij er dus al dingen in de pers verschijnen, zijn raadsleden, dat is alleszins onze indruk, vandaag zo ongeveer de laatste personen op aarde die worden ingelicht van nakend vertrek van directies. Ik hoef, echt niet, echt niet, van naald tot draad te weten wat elke directeur voor plannen heeft met zijn of haar carrière en als er pijnpunten zijn in de werking, dan hoef ik zelfs die niet in detail te kennen. Maar ik wens wel geïnformeerd te worden en dat kan perfect in een besloten zitting als dat nodig is, daar zijn precedenten genoeg van.

Ik aanvaard niet, dat we pas na de feiten en eigenlijk maar al stoemelings te weten komen dat bijvoorbeeld de leiding van een Zilvermeer, toch ook een heel grote werkgever in de Kempen, niet langer leiding geeft. En dat geldt evenzeer voor centrale diensten als voor scholen, voor cultuurtempels, enzovoort. Dus mijn vraag en eis is helder, informeer ons raadsleden opnieuw en tijdig over al dit soort bewegingen.

Dank u wel.

VOORZITTER.- Dank u wel. Dan mag u ondertussen ook de volgende vraag stellen mevrouw Verhaert.

Mevrouw VERHAERT.- Dat gaat over de communicatie en meer bepaald naar aanleiding van COVID-19. Ik verwijs eventjes naar het bestuursakkoord waarin wij te lezen hebben gekregen dat het communicatie beleid voortaan anders zou gaan en dat is perfect legitiem voor een nieuwe bestuursploeg.

Het moest, hoe kan het ook anders, in het Nederlands, evident. Voortaan zou men de focus gaan leggen op communicatie met andere overheden. B2B heet dat blijkbaar, geen be to see meer maar B2B. De focus zou ook komen op grote thema's, minder op lichte rand verschijnselen. De deputatie, zo lezen we in het akkoord, kiest volmondig voor meer bestuurlijke informatie, dus minder fait-divers, workshops, kleinere evenementen die worden geëvacueerd naar een vrijetijdskalender of zoiets. Het moest allemaal digitaal, weg met de papieren. Nogmaals, dit kunnen heel legitieme keuzes zijn.

Wat ik mij intussen afvraag, is of men daar nog aan vasthoudt want als je naar de feiten kijkt dan zie je dat de communicatie van die kleine fait-divers, de lichte rand verschijnselen, die floreren eigenlijk wel als nooit tevoren. Versta me niet verkeerd collega, ik word echt graag op de hoogte gebracht van koekjes die gebakken worden door leerlingen van PIVA, van bloeiende emmenopterys in het Arboretum, een groepsaankoop streekeigen beplanting of korte keten producten die je dan op de parking van het provinciehuis kan kopen. Maar natuurlijk, bestuurlijke communicatie kan je dat bezwaarlijk noemen.

Wanneer we dan in commissie luisteren naar heel gedreven medewerkers van parken en domeinen en toerisme, dan vertellen ze heel spontaan over hun intensieve communicatie met mensen, met bezoekers, de burgers, de klanten. Die medewerkers zijn vol van goeie ideeën en willen dan nieuwe kaarten maken van het park want dat vragen de mensen nu

éénmaal. Ik zie u dan, collega De Haes, instemmend zitten knikken, logisch want dat is effectief wat mensen vragen. Dus toch weer wat papier denk ik dan.

Natuurlijk, ik ga daar ook heel eerlijk in zijn er wordt vanzelfsprekend ook bestuurlijk gecommuniceerd, naar aanleiding van de pandemie bijvoorbeeld. Alleen vind ik dat de communicatie daar wat mager is geweest. De boodschap Vlaamse overheid, geef ons een plek aan de tafel, we willen graag meepraten, ik heb dat in de pers gezien, ik vond dat een beetje vreemd want het zijn nu partijgenoten, moet je dat dan via een persbericht vragen?

Goed, ieder zijn stijl, no hard feelings, dat is allemaal zoals u dat wil, maar de andere COVID communicatie die gaat over gewijzigde openingsuren van provinciale instellingen, inspanningen voor een goed doel door leerlingen van provinciale scholen en de campagne met UNIZO ter ondersteuning van de fel geplaagde horeca.

Ik vind dat wel een hemelsbreed verschil met de communicatie van onze gouverneur. Ik vind die zeer recht door zee, of het nu een moeilijke boodschap is of niet met een heel helder onderscheid tussen hoofd- en bijzaak. Vriend en vijand geeft het aan, haar communicatie is gewoon raak. Ik heb mij de afgelopen maanden meermaals afgevraagd waarom we deze kans laten liggen. De kans om de boodschap van de gouverneur nog een extra megafoon te bieden, want ons bestuur heeft een ongeziene toegang tot kanalen bij gemeentebesturen. Wie vroeger de gemeentelijke infobladen doornam die moest eigenlijk vaststellen dat pakweg de helft van de berichten eigenlijk van de provincie kwamen.

Wat een verschil hadden we kunnen maken door de informatie van gouverneur Berx meteen ook door te geven aan de lokale besturen. Deze week hoorde ik een politicus uit Turnhout zeggen dat ze regelmatig in het ongewisse waren gebleven dat de gouverneur x zei, dat een Vlaams minister y zei, en dat de communicatie van beiden wat moeizaam tot bij de bestuurder geraakte. Stel je nu voor dat we de gouverneur hierin hadden geholpen. Dat we haar boodschap, bij wijze van spreken, door één druk op de knop ook verspreid hadden naar alle besturen in hapklare artikels voor de inwoners.

Ik denk dat dat veel verwarring had kunnen wegnemen. Maar het goede nieuws is dit collega, dit is niet te laat! Jammer, want de pandemie blijft nog een tijd bij ons en vandaar mijn vraag, mijn oproep, focus nu eens echt op dat bestuurlijk inhoudelijke en lever aan de lokale besturen de info aan van de gouverneur. De lokale besturen kunnen die dan, op uniforme wijze, aan hun burgers delen op websites, op social en ook op papier en ik denk dat we daar onze inwoners, de volksgezondheid, de lokale besturen, de gouverneur en uiteindelijk ook ons eigen bestuur een dienst mee zouden bijwijken.

Dank u wel.

VOORZITTER.- Dank u wel mevrouw Verhaert. Mijnheer Sohier heeft het woord.

De heer SOHIER.- Ik ga mijn tussenkomst ook van hier doen, dat bespaart wat tijd. Geachte voorzitter, waarde collega's, in 2021 wordt een nieuwe rechtspositieregeling

opgesteld, tevens het gevolg van het feit dat meer dan twee op drie van onze werknemers inmiddels contractueel zijn, stelt gedeputeerde Lemmens in zijn toelichting. Sinds wij hier in de raad de PVDA-kiezers kunnen vertegenwoordigen, hebben wij altijd de vaste benoeming van ambtenaren verdedigd. Dit samen met de vakbonden van de publieke sector.

Het ambtenarenstatuut biedt vele voordelen voor het personeel, niet in het minst zekerheid. Zekerheid is vooral belangrijk voor personeel in de lagere looncategorieën. Het geeft hen de zekerheid om hun rekeningen te kunnen betalen. Als je een huis koopt en je moet gaan lenen bij een bank is een vaste benoeming een pluspunt om een lening te verkrijgen. Een vaste benoeming is ook een rem op het groot verloop in het personeelsbestand.

Laat ons eerlijk zijn, we worden in het provinciebestuur en zijn APB's nogal geconfronteerd met het verloop in het personeelsbestand. Niet in het minst leidinggevende functies zoals de voorgaande spreker al aanhaalde. Meer dan eens werden wij geconfronteerd met projecten die on hold werden gezet omdat we niet de geschikte personen vinden. We denken daarbij bijvoorbeeld aan Toerisme Provincie Antwerpen, waar een aanwerving afsprong omdat er geen statutaire job beschikbaar was. Geen goede zaak voor de continuïteit van het project en de dienstverlening daarmee verbonden. En nog minder voor de overdracht van de nodige kennis.

We weten ook wel dat de private sector een valse concurrent is als het over verloning en extralegale voordelen gaat. Zeker omdat het provinciebestuur omzichtig moet omgaan met het geld van de belastingbetaler. We moeten het dus meer hebben van motivatie van personeel en leidinggevende en zorgen voor een goede werksituatie. De zekerheid van de vastheid van betrekking is daar een aspect van.

Toen in 1937 het statuut Camus met de vaste benoeming tot stand kwam, is het aspect neutraliteit een doorslaggevend argument geweest. Dat is nu bijna honderd jaar later nog altijd het geval. Je gaat ons hier niet horen zeggen dat contractueel leidinggevend en personeel niet neutraal kunnen staan tegenover het politiek provinciaal bestuur, zeker weten, maar zeg nooit nooit. De vaste benoeming is terzake een extra garantie. Men schermt vaak met het antwoord dat dat statuut met vaste benoeming te stug, niet flexibel en niet dynamisch genoeg is. Men geeft ons dan altijd het voorbeeld van een moeilijke afdankingsprocedure. Maar laat ons eerlijk zijn, het zijn ook uitzonderingen als er een afzetting moet ingezet worden.

Dan hebben we het tot slot nog niet gehad over de kosten van de responsabiliseringsbijdragen voor de pensioenen, omdat er in verhouding te weinig vaste benoemingen zijn. We hopen dan ook dat er bij de opmaak van de nieuwe rechtspositieregeling met die argumenten rekening zal worden gehouden en de vaste benoeming niet het kind wordt dat met het badwater wordt weggegooid.

Dank u wel voor uw aandacht.

VOORZITTER.- Dank u wel. Gedeputeerde De Haes.

De heer DE HAES, gedeputeerde.- Dank u. Dank u mijnheer Schoofs voor uw vraag over de fietsleasing. Het zal u niet verwonderen, we leggen niet alleen fietsautostrades aan, maar we zorgen er ook voor dat onze eigen mensen met de fiets naar het werk kunnen komen.

We willen dan nog meer en nog fermer inzetten op het versterken van de fietsmobiliteit van onze medewerkers. Dat doen we natuurlijk ook met het woon-werkverkeer per fiets verder te stimuleren. De deputatie keurde in juni 2018, na de verhuis naar de nieuwbouw, al een actualisatie van het bedrijfsvervoerplan goed. Eén van de elementen was inderdaad een hernieuwd aanbod aan de medewerkers van een fietsleaseproject. We wensten daarbij een plan uit te werken dat tegemoet kwam aan alle provinciale medewerkers en dat gebruik zou maken van de techniek van de loonruil. Het idee van de loonruil is dat je bijvoorbeeld een eindejaartoeelage of extralegale vakantie kan gebruiken voor de fietsleasing.

De voorbije jaren was het echter omwille van de Vlaamse regelgeving nog niet meteen mogelijk om zo een loonruil te realiseren. De Vlaamse regering werkte aan een besluit, waar die mogelijkheid toch zou voorzien worden, en we hebben dat dossier heel nauwgezet opgevolgd. Zo nauwgezet dat ik u kan vertellen dat volgende week het nieuwe besluit van de Vlaamse regering zal worden voorgelegd aan de Vlaamse regering waardoor de ruil van eindejaarspremie, vakantiegeld of extralegale vakantiedagen zou kunnen ingebracht worden door een werknemer in het kader van die loonruil.

Het is dus ook ons engagement om vanaf dan, want het lag eigenlijk ook al klaar om aan de vakbonden voor te leggen, in de rechtspositieregeling te voorzien dat een fietsleaseproject mogelijk wordt. Maar ik wil toch nog heel even daarbij vermelden dat we toch ook wel een niet onbelangrijk bedrijfsvervoerplan hebben, waarbij we eigenlijk als organisatie al 70-30 hebben. De meesten hebben 30-70. We gaan tegen 2024 naar 80, waar de auto dan 20 vertegenwoordigt. En we waren de eerste werkgever in Vlaanderen die op zulke grote schaal met fietsleasing was gestart en wat woon-werkverkeer betreft, vergoeden wij elke duurzame verplaatsingswijze. Bovendien wie met de fiets komt, kan gebruik maken van extra fietsvoorzieningen. Fietsenstallingen, maar ook douches, kleedruimte, droogruimte, lockers, fietshersteldienst. Autogebruikers krijgen geen financiële vergoeding tenzij bij carpooling. Ook zelfs voor dienstverplaatsingen gebruiken we het STOP-principe.

Ik denk dat we daar heel ver in staan. We hebben een beetje moeten wachten, maar dat houdt ons niet tegen om in de nabije toekomst daarin heel snel te schakelen.

Wat betreft de vraag van mevrouw Verhaert over vertrek, vervanging, leidinggevenden. Ik had inderdaad ook maar een vraag van drie woorden, dus ik moet mij een stukje baseren op wat er zich in de commissie waar ik aanwezig was ook heeft afgespeeld.

We kunnen u in ieder geval geruststellen, als ik dat als begin mag zeggen, dat we slechts in heel uitzonderlijke gevallen overgaan tot ontslag, van onzentwege, van een leidinggevende. Dat is één keer voorgevallen in de leidinggevende, wat dan N tot N-3, dus griffier, departement, diensthoofd, teamleden. Ik denk dat alle anderen inderdaad uit eigen

beweging naar andere uitdagingen zijn vertrokken en het is zelfs zo dat wij hen dan een stuk als ambassadeur van de provincie beschouwen. Maar ik kom op dat verhaal nog even elders op terug.

Ik begreep inderdaad, en u hebt het vandaag bevestigd, dat uit uw tussenkomst in de raadscommissie Vrije Tijd dat het zou gaan over communicatie. Wel, laat ons daar heel heel duidelijk in zijn. Er bestaat geen formele rapporteringsverplichting, noch een gewoonte. Dat gaat over het wat. Wanneer en dat is nog veel belangrijker, want ik hoor u daarnet zeggen, ik wil vooraf geïnformeerd worden over een nakend ontslag. Nu breekt mijn klomp. Het is trouwens heel essentieel dat de communicatie pas kan gebeuren na het aflopen van een procedure. We zouden gek zijn als we dat anders zouden doen.

Rumoer in de zaal.

Tweede ingrediënt en u zou dat moeten weten, wanneer het over een APB-structuur gaat met derden, dan is het aan de Raad van Bestuur toegemeten om over ontslag te beslissen en over te rapporteren. Wanneer het gaat over een APB zonder derden, is het het directiecomité. In die gevallen is altijd de deputatie het directiecomité. U weet dat, want u was erbij toen dat het zo op gang getrokken werd. Het is een gebruikelijke delegatie van personeelsaangelegenheden binnen een APB en die is conform aan de delegatie in het bestuur. Maar dan nog en nog veel moeilijker, ook dan, dan dienen we aandacht te hebben voor de mogelijkheid dat er een dading kan worden afgesloten waarbij er afspraken gemaakt worden rond communicatie. Rond communicatie die altijd gaat in het belang van de vertrekkende. Als we dat niet zouden doen, dan schaden wij de vertrekkende.

Wat u vraagt, is eigenlijk ongehoord. Die afspraken moeten wij dan respecteren. U hebt verwezen naar POA, ik heb cijfers hier bij mij en dan wil ik toch ook over de algemene cijfers praten, want ook mijnheer Sohier komt daarop terug, die zegt het verloopt dit of het verloopt dat. Eigenlijk is dat allemaal schele zever. Als we de cijfers bekijken, zien wij dat wij in benchmark geen andere cijfers hebben dan gelijk welke organisatie of bestuur. En bovendien, maar daar kom ik straks misschien ineens in mijn antwoord aan collega Sohier, als u mij toestaat, mag ik ineens met Sohier verder doen en dan over communicatie antwoorden?

VOORZITTER.- Jawel.

De heer DE HAES, gedeputeerde.- Wanneer mijnheer Sohier een pleidooi houdt voor de vastheid van betrekking, het niet meer aanbieden van de statutaire aanstelling heeft geen negatieve effecten op onze positie op de arbeidsmarkt. Onze employer branding zit nog altijd goed, we hebben nog altijd veel kandidaten, mensen die komen werken. Ik kan er zelfs bij vertellen, als je vandaag tegen een jongere die komt solliciteren zou zeggen, wij gaan u een statutaire overeenkomst aanbieden, die valt van zijn stoel.

Maar het heeft ook geen effect op het verloop, waar u beweert dat dat hoger zou zijn dan in een contractuele organisatie, dat is dus niet. We zijn een aantrekkelijke werkgever waar mensen graag werken en graag komen werken. Daarvoor doen we aan een modern HR-beleid.

We vallen niet terug op vooroorlogse logica van 1937 die zagezegd onze werknemers zou moeten motiveren. Die tijden zijn wel wat veranderd. Het bestuur heeft immers al in 2008 gekozen om geen statutairen meer aan te stellen. Ik moet daar wel bij vertellen dat alle mensen die al statutair waren dit statuut behouden bij bevordering of mutatie. De vaste benoemingen in onze organisatie hangt dus nog alleen aan de persoon, niet aan de stoel of de functie waarop hij zit.

Zo is inderdaad in twaalf jaar tijd de verhouding van één derde contractanten en twee derde statutairen omgedraaid naar 67% contractanten. Maar wij hebben er altijd naar gestreefd, dat is ook belangrijk, om de beide groepen maximaal gelijk te behandelen. Ik kom terug op dat zogenaamde grote verloop, het is echt niet onze keuze om mensen op te sluiten in een gouden kooi, want dat is een statutair statuut. Dat is een gouden kooi, maar integendeel en dan zou ik willen zeggen, de provincie geeft hen vleugels. We willen onze mensen een rugzakje meegeven, nee, geen rugzakje met stenen om te verdrinken ter plekke, maar een rugzakje met ervaringen en goesting. We doen dat ook door die twee systemen op elkaar af te leggen. Bijvoorbeeld de tweede pensioenpijler hebben we gemaakt. We hebben ook een paar jaar geleden, nog niet zo lang geleden, een systeem opgezet om de langdurig zieke contractanten vanaf de derde maand een aanvulling te geven zodanig dat dat toch een beetje aanleunt bij de statutaire situatie.

Kortom, ik kan zeggen dat de huidige en de nieuwe werknemers tevreden zijn en dat we een oplossing nog zoeken voor de toekomstige pensioenproblemen, dat weet u, de OFP, daar heb ik daarstraks naar verwezen.

Nu wat betreft de cijfers, we hebben een verloop, we moeten even abstractie maken van de afslanking, die cijfers moet je eruit halen, hebben we een verloop van 2,5. Dat is niet zo groot. De laatste welzijnsbevraging of de exitgesprekken geven ons niet mee ... We hebben veertig vertrekkers waarvan dertig gerespondeerd hebben op de exitgesprekken. Ja, soms is de relatie met de leidinggevende als een reden van vertrek, maar ook dat kan twee zijden hebben. Wanneer heb je problemen met uw leidinggevende? Ik zou zeggen, iemand die in onze organisatie op de juiste stoel terechtgekomen is, want het kan ... Het is niet altijd kwade wil of slechte prestaties. Soms gebeurt er inderdaad een mismatch, dat moeten we dan ook durven doen. Dat gebeurt ook bij leidinggevendens, die mismatch. Dat is wat ik wou zeggen. Ik kan u de cijfers van het verloop meegeven, maar die zijn natuurlijk niet bijzonder.

Nog een ding, wij steken ook heel veel tijd in de capaciteiten, in de competenties van onze leidinggevendens. Ook daar wordt aandacht aan gegeven. Ik denk dat we daardoor toch nog altijd een warme organisatie zijn en het regeltje van het grote verloop is totaal fout.

Dan heb ik nog het antwoord op de communicatievraag. Daar had ik al iets meer woorden in de vraag. Anderhalve zin. Nu wat betreft blijft die stelling overeind? Ja, die stelling blijft overeind. Daar kan ik eigenlijk heel kort in zijn. Wij communiceren, ja. Dat hebben van meet af aan bij ons meerjarenplan gezegd, wanneer wij in onze parken communiceren, dan communiceren wij naar de bezoekers van onze parken. Dat klopt, dat zijn dan consumenten. Dat hadden we van meet af aan gezegd. Maar de rest van de communicatie is B2B en dat

blijft B2B. Wanneer u verwijst naar de Tuurlijk dat-campagne, wel dat is een campagne van 7250 EUR op de social media. Dat was gericht naar de bezoeker, maar dat had te maken met reputatiemanagement. Reputatie van onze provincie, niet van ons provinciebestuur, maar van onze provincie as such en het afgeleide effect was om onze ondernemers, niet alleen van de horeca, maar van alle ondernemers in heel onze provincie een hart onder de riem steken. Dat heeft ook gewerkt. Het was niet alleen met UNIZO of met horeca, er zaten andere ondernemersorganisaties bij.

Wanneer u dan zegt dat de communicatie van de gouverneur was recht door zee en duidelijk, haalt u tezelfdertijd het voorbeeld aan dat ze het in Turnhout niet hadden begrepen en dat we dan die communicatie nog een megafoon moeten geven, dan begrijp ik het helemaal niet, want de gouverneur heeft a, een totaal andere boodschap te brengen dan die wij te brengen hebben en b, ze heeft elke week één of op sommige weken soms meer, een burgemeesteroverleg online waar zij alles kan toelichten en waar de burgemeesters alle vragen kunnen stellen. Dus die communicatie over COVID is correct, dat is niet aan ons om die te geven. Dat gaat over het juridische, over veiligheid, daar zijn wij niet voor bevoegd. Dus wij moeten die niet doen. U draait daar een heleboel dingen door elkaar en u weet in communicatie, als je dat door elkaar begint te halen, dan heb je gehakt en dan komt er niets van bij waar het moet zijn.

Dank u.

VOORZITTER.- Dank u wel gedeputeerde De Haes. Mijnheer Valkeniers heeft het woord.

De heer VALKENIERS.- Dank u voorzitter. Als ik het juist verstaan heb, dan zegt mevrouw Verhaert dat we de kans gemist hebben, of de deputatie, provincieraad, de provincie, om zich in te schrijven in de communicatie van de gouverneur. Ik wil wel hoor, maar twee bedenkingen daarrond. Eén, ik meen te weten dat de gouverneur handelt hier als federaal ambtenaar of hoe moet ik het noemen? En twee, mag ik de vraag stellen of de deputatie of de raad betrokken is geweest bij de beslissingen van de gouverneur? En ik ga mij proberen kalm te houden in deze, of er zelfs mee akkoord gaat? Ik denk bijvoorbeeld alleen maar aan de beslissing van vandaag, dat er drones gaan ingezet worden met Kerstmis en met oudejaar. Moeten we ons daar ook misschien inschrijven in die communicatie, staan we daarachter? Ik ben de eerste om toe te geven dat de mensen zich aan alle maatregelen moeten houden, want er hangen levens vanaf. Maar moeten we ons daar echt mee inschrijven? Wij alleszins niet. Ik heb de indruk dat we stilaan echt aan het afglijden zijn naar een verklikkersmaatschappij en naar een big brother watching you, met heel Antwerpen, maar niet met mij.

VOORZITTER.- Dank u wel mijnheer Valkeniers. Mevrouw Verhaert heeft het woord.

Mevrouw VERHAERT.- Dank u wel voor het antwoord. Eerst over de leidinggevenden. Collega De Haes, u moet wel goed luisteren. Ik heb het niet gehad zozeer over de mensen

die ontslagen worden. Ik heb gevraagd, mensen die vertrekken. Dat kan om tal van redenen zoals ik ook heb aangehaald.

Ik heb ook gezegd dat wij de eerste zijn om te zeggen, in een grote organisatie zoals de provincie, dan kan dat gebeuren dat er meerdere mensen vertrekken uit eigen beweging, daar is niets mis mee. Ook wanneer men moet gaan vertrekken, hoeft daar niets mis mee te zijn, maar ik had begrepen in de commissie dat u toch wel wat gas terug nam en zei van : "ja, inderdaad we hadden dat misschien beter moeten melden aan jullie.". Dat is de enige vraag die ik heb gesteld. Ik was daar overigens niet alleen mee collega De Haes, daar moet u ook fair in zijn, dat werd door oppositie en meerderheid mee onderschreven. Dat wij wensen mee op de hoogte gebracht te worden van bewegingen binnen het personeelsbestand van de provincie. Zeker wanneer het gaat om leidinggevenden.

U mag nu doen alsof ik het over iets helemaal anders heb gehad, dat is dan voor u rekening, maar dat maakt onze zaak niet natuurlijk.

Wat communicatie betreft, ook daar... Ik heb gezegd dat wij over een aantal kanalen beschikken, richting B2B zoals u dat graag zegt, naar de lokale besturen en dat wij een traditie hebben gehad van hapklare artikels aan te leveren aan lokale overheden. Die kanalen had je ter beschikking kunnen stellen van de gouverneur. Ik weet niet of de deputatie het eens is met de inhoudelijke communicatie van de gouverneur. Ik heb nooit begrepen dat u daar tegen was, als dat zo is, dan moet u het gewoon zeggen. Mijn boodschap ging over kanalen die wij hebben, richting lokale besturen. Dat lijkt mij B2B.

VOORZITTER.- Gedeputeerde De Haes heeft het woord.

De heer DE HAES, gedeputeerde.- U hebt wel degelijk gezegd dat u wenst geïnformeerd te worden over nakend ontslag.

Mevrouw VERHAERT- Nee, nakend vertrek, dat is iets anders.

De heer DE HAES, gedeputeerde.- Wel ja, maar een nakend vertrek, daar kan ik u niet over, daar mag ik u niet over communiceren over een nakend ... Ten eerste, iemand die zelf vertrekt dat nakend is, dat weten we pas op het moment dat een ontslagbrief binnen is. En ten tweede, ik heb wel gezegd: we kunnen daar beter over rapporteren of vertellen, maar dat kunnen we dan op het moment dat we dat mogen en kunnen doen. Daar wil ik mij ook al toe engageren, maar we gaan dat niet doen op manieren dat het de procedure die zou kunnen lopen kan bezwaren.

Wat de communicatie betreft, ja, als u vindt dat wij over COVID hapklare artikels moeten maken die dan verschijnen in de gemeentebleden, ja, dan zijn waarschijnlijk die artikels al lang achterhaald op het moment dat die gepubliceerd worden. Dus ook dat is niets. Maar ik denk dat mijnheer Lemmens misschien nog ...?

VOORZITTER.- *Gedeputeerde Lemmens heeft het woord.*

De heer LEMMENS, *gedeputeerde.*- Ja, ik wil daar toch nog het volgende over zeggen wat de communicatie betreft van de gouverneur. Wel, de communicatie van de gouverneur is de communicatie van de gouverneur en zij doet dat, zoals hier al is gezegd, als commissaris van de federale regering. Daar is ze voor aangesteld.

Wij hebben heel duidelijk gemaakt - en collega De Haes heeft er al naar verwezen - met onze 'Tuurlijk Da'-campagne, omdat we zijn aangesproken door heel wat mensen dat er een verschil is tussen de gouverneur en de deputatie. Daarom hebben wij ook een ondersteuningsactie gedaan in de 'Tuurlijk Da'-campagne naar horeca, naar UNIZO, naar NSZ, naar iedereen die inderdaad toch wel het slachtoffer geworden is van de lockdown. We hebben die mensen een hart onder de riem willen steken, op vraag van al die mensen die nadat de gouverneur inderdaad om redenen die zij had op dat moment de lockdown in Antwerpen heeft doen tot stand gebracht. Ja, daar hebben wij inderdaad dan enorme vragen gekregen van de middenstandsorganisatie, enorme vragen gekregen van het NSZ, van UNIZO, van al die mensen, om te zeggen: kijk, help ons, want wij hebben het moeilijk. Dan hebben wij inderdaad de 'Tuurlijk Da'-campagne georganiseerd en ik denk nog altijd dat dat een goede zaak is, maar er is een duidelijk verschil - en u zou dat moeten weten, collega Verhaert - tussen de gouverneur als instituut en tussen de deputatie. Dat willen wij ook duidelijk maken, dat hebben we ook duidelijk gemaakt. Trouwens op een raadscommissie, of was het een provincieraad, hebben wij dat hier ook duidelijk gezegd en heeft de gouverneur ook duidelijk standpunt ingenomen en hebben wij als deputatie een duidelijk standpunt ingenomen. Ik denk dat dat heel duidelijk geweest is en gezegd is geworden. Ieder zijn taak, ieder zijn job.

VOORZITTER.- Dank u wel. Als er geen reacties meer komen ... Mijnheer Sohier heeft het woord.

De heer SOHIER.- Ja, heel kort. *Gedeputeerde De Haes*, dank u voor uw antwoord. Het is enkel een bezorgdheid vanuit onze kant over die vaste benoemingen dat we hier naar voren brengen. U heeft een andere mening, dat mag, maar wij hebben ook overleg daarover met de vakbonden en in het gesprek waar u naar verwijst, in het overleg met de vakbonden rond rechtspositieregelingen zal daar ook over gepraat worden. Dus wij staan in contact met de vakbonden erover.

VOORZITTER.- *Gedeputeerde De Haes heeft het woord.*

De heer DE HAES, *gedeputeerde.*- Ik doe het vakbondsoverleg en ik heb daar geen vraag om meer statutairen. Ik weet niet met welke vakbond dat u praat? Maar die vraag leeft niet.

Campus Vesta:

Nr. 3/9 van de agenda

**APB Campus Vesta. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021.
Goedkeuring.**

Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 19 februari 2009 de oprichting van het autonoom provinciebedrijf Campus Vesta goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2010 operationeel.

Het autonoom provinciebedrijf heeft als kernopdracht: "Wij dragen samen bij tot een optimale werking van de hulpverlening en het verhogen van de veiligheid in de samenleving."

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt de jaarlijks vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2021 is een budgettaire personeelsbehoefte van 85,9 VTE voorzien. Het organogram wordt als bijlage toegevoegd.

Tevens zijn de kredieten 2021 gericht op voor onder meer een stijging van het personeelsbestand, net als de vorige jaren, gelet op de groei van Campus Vesta.

De jaarlijkse dotatie, die door het provinciebestuur ten behoeve van het autonoom provinciebedrijf dient voorzien te worden om haar missie en activiteiten te ontwikkelen bedraagt in het meerjarenplan :

- 2021 : 974 356 EUR
- 2022 : 996 552 EUR
- 2023 : 1 019 194 EUR
- 2024 : 1 042 288 EUR
- 2025 : 1 065 844 EUR

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 12 november 2020.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf werd door de raad van bestuur van het APB vastgesteld op 18 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 225 tot 237 van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 19 februari 2009 houdende goedkeuring van de statuten van het autonoom provinciebedrijf Campus Vesta;

Gelet op de beheersovereenkomst met het autonoom provinciebedrijf Campus Vesta;

Gelet op de vaststelling van het meerjarenplan 2020 -2025 en de kredieten 2021 door de raad van bestuur van het APB Campus Vesta in zitting van 18 november 2020;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf Campus Vesta.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het autonoom provinciebedrijf Campus Vesta voor de realisatie van de doelstellingen in 2021 een dotatie van 974.356 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- *Goed, als we rond deze punten niets meer te zeggen hebben, dan gaan we verder tot de stemming van punt 3/9 van de agenda. De stemming kan starten.*

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

35 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

34 leden hebben ja gestemd;

1 lid heeft zich onthouden.

Goedgekeurd met 34 stemmen ja, bij 1 onthouding.

VOORZITTER.- *Dan zijn we aan het volgende onderdeel en gedeputeerde Caluwé zit al op hete kolen. Mijnheer Caluwé, aan u het woord. Ondertussen zal ik ook al mededelen dat punt 4/9 een kennisname is, maar dat u dan voor 4/2 al uw ABM kan juist zetten. 4/2 is het volgende punt om te stemmen. Gedeputeerde Caluwé heeft het woord.*

Tijdens de tussenkomst van de gedeputeerde worden begeleidende slides getoond.

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- *Mijnheer de voorzitter, mevrouw ondervoorzitter, mijnheer de griffier, collega's, ik denk niet dat u mij kwalijk gaat nemen als ik ... Ik had al een aantal dia's uit de presentatie uitgehaald, maar dat ik ook heel snel ga over die dingen waar vragen over zijn en eigenlijk enkel iets meer en dan nog relatief kort zeg over wat niet in de vragen aan bod komt.*

Maar toch nog eerst even zeggen, vooral wie het zou mogen vergeten zijn, dat onze economie toch wel de belangrijkste is van het land - daarvoor zijn we tenslotte Antwerpenaars om dat te zeggen - met 33 procent van het product, terwijl we maar 28 procent van de Vlaamse bevolking uitmaken. Wat natuurlijk betekent dat ook de verantwoordelijkheid bij ons sterk is om ervoor te zorgen dat economische wederopbouw, waar dat we hopelijk zo snel mogelijk kunnen aan beginnen op de moment dat de toestand opnieuw veilig is, dat we dan ook er moeten voor zorgen dat zowel de COVID als de

uitdagingen die er wellicht ook komen door de Brexit, dat die zo goed mogelijk worden opgevangen.

Ik ga niet nader in over de beleidsdoelstellingen, er zijn ook verschillende vragen met betrekking tot detailhandel, die zal ik daar dan op terugkomen. Toch meegeven, het belang van het ondersteunen vanuit onze provincie voor innovatie en ondernemerschap. We hebben een keer eigenlijk alles op een rijtje gezet van wat we doen op het vlak van het ondersteunen van innovatie, elk jaar opnieuw. Dan komen we toch uit op 5 miljoen, waarbij dat de samenwerkingsprogramma's die we hebben met VITO, met de Universiteit Antwerpen, plus onze eigen initiatieven zoals Kamp C en datgene wat dat uitgewerkt wordt door de POM.

Even tussendoor, we hebben twee buitenland. In ons buitenlands beleid zijn China, waar dat we een aantal activiteiten ontwikkelen, en Nederland - wat de plek is heb ik begrepen voor mij om te gaan wandelen, collega De Haes. Tenminste, als ik dat mag, hè, als de grens niet opnieuw wordt afgezet, dan maak ik daar wel graag van gebruik. Maar we werken daar ook op een aantal punten mee samen.

Even een paar woorden over de POM. De belangrijkste activiteiten het komende jaar, de projecten die op stapel staan, de uitrol van het warmtenet in Terbekehof, de Veiling Zuid, een aantal bijkomende ontwikkelingen, het Zandhoven Vaartstraat, Brecht Kloosterstraat, het bedrijventerrein Rijkmaker in Kalmthout - hopelijk kan het zijn naam verwezenlijken - en glastuinbouwproject in Putte. Plus natuurlijk het belang van het verder uitbouwen van het Wetenschapspark in Niel, waar dat via een aantal samenwerkingen waar dat we eigenlijk zelf niet zo veel geld moeten insteken, daar zal binnenkort ViTalent opengaan, waar dat het een opleidingscentrum wordt voor de life sciences voor de farmaceutische sector. Ook Log!Ville zal opengaan, het centrum waar dat nieuwe logistieke ontwikkelingen kunnen worden uitgetest. Dat is een investering van 3,6 miljoen, maar wat ons betreft is dat een veel kleinere bijdrage, maar via datgene wat door andere partners wordt binnengebracht. En we zullen daar nu ook na, omdat onze incubator en ons bedrijfsgebouw vol zit, zal daar een nieuw centrumgebouw worden opgericht. Op het Havencentrum, daar is een vraag van Ann Bakelants en ik zal op het Havencentrum nader ingaan in antwoord op de vraag van mevrouw Bakelants.

Dan landbouw. Ja, even toch nog even de omgevingsanalyse. De echte primaire sector, er is nog één iemand in onze provincie op 500 inwoners die landbouwproducent is. Die ene heeft de taak op zijn schouders om die 499 anderen te voeden. Toen mijn twee grootvaders met pensioen gingen begin van de jaren zeventig als boer, die moesten ieder dertig à veertig mensen voeden. Ondertussen is dat zodanig geëvolueerd en we verwachten daar heel veel van. We verwachten dat die veilig voedsel, met respect voor de dieren, met respect voor de natuur, het landschap behagend. Dus de verwachtingen in die richting zijn bijzonder hoog en wij proberen mee vorm te geven aan de verwachtingen die vanuit de samenleving in die richting worden uitgewerkt. En waarbij dat ik over twee dingen iets meer ga zeggen. We zitten in het proces om te kijken, we horen natuurlijk de maatschappelijke discussie met betrekking tot de ontwikkelingen in de Noorderkempen, waarbij dat een van de ontwikkelingen, of een van de mogelijkheden om een stuk oplossing te bieden, dat is te

zeggen dat nieuwe bedrijven zich enkel nog zouden vestigen op bestaande sites, zodanig dat er geen nieuwe open ruimte moet worden aangesneden. We zijn daar al twee jaar aan het project bezig, we zijn daar tot besluitvorming aan het komen, maar we moeten ten volle beseffen dat dit ook middelen vraagt, dat op een bestaand bedrijf ontwikkelen duurder is dan op een nieuwe site te ontwikkelen. Dat moet mogen, dat er toch een discussie is of dat in maatschappelijk waardevol gebied een bestaand bedrijf zich verder mag ontwikkelen, dan wel dat dat eigenlijk wordt bevroren in de huidige situatie. Daar gaan we toch moeten uit geraken uit die discussie.

Dan van landbouw over tenslotte tot de ondersteunende diensten. Onze dienst Logistiek heeft een heel programma, maar creatieve deputatie, we hebben daar nog een aantal dingen aan toegevoegd bij het opmaken van de aanpassingen van het meerjarenplan, in die zin - en dat komt volgende raad nog, 16 december - dat het voor het Provinciaal Instituut voor Hygiëne, dat waar we eerst dachten om dat gebouw te renoveren, dat we nu zeggen: neen, we gaan het gebouw niet renoveren, we gaan een nieuwbouw zetten. We gaan die zetten op de site van Blue Gate, omdat er op die manier ook heel wat synergiën te ontwikkelen zijn en zodanig dat we ook geen tijdelijke oplossing moeten vinden voor de periode waarin dat, als we het renoveren, de laboratoria en dergelijke zouden moeten worden ondergebracht. Plus de aanpassing van het Lozanagebouw, uitwerking van nieuwe mogelijkheden voor Maalboot en voor ILSA en de aanpassingen in de Hooibeekhoeve.

We hebben daarvoor dan ook wel een aantal bijkomende investeringsmiddelen, in die zin dat de naakte eigendom van de hogescholen AP, dat die verkocht is aan AP, waardoor dat wij een aantal verse middelen kunnen binnenkrijgen het komende jaar. De middelen die voorzien waren voor de Kronenburgsite te renoveren, die hoeven daarvoor niet meer gebruikt te worden en we kunnen op het einde van de legislatuur het gebouw van het PIH ook ten gelde maken. Maar dat maakt dat er heel wat werk op de plank ligt voor ons departement logistiek. Dit was hetgeen dat afgewerkt is in het voorgaande jaar, maar dus als je kijkt waar er allemaal moet aan gewerkt worden, dan zie je daar toch een hele lijst van activiteiten die moeten ontwikkeld worden.

Helemaal tenslotte, ICT, waar ik toch nog even in herinnering breng de uitdaging die daar ook loopt om eigenlijk op onze werkingskosten te besparen door minder extern uit te geven en door dat dan op te lossen door personeel te werven. Maar het is uiteraard geen gemakkelijke zaak om die op de arbeidsmarkt allemaal te vinden en als dat niet voor alles gaat lukken, dan kunnen daar wel een aantal extra uitdagingen tot stand komen.

Tot daar zeer snel doorlopend mijn bevoegdheden, zodanig dat we sneller aan de vraagstelling kunnen beginnen.

Ik dank u.

Economie:

VOORZITTER.- Dank u wel, gedeputeerde Caluwé. U had mijn boodschap enorm goed begrepen om het iets wat in te korten. Ik geef graag het woord aan mijnheer Gys voor twee tussenkomsten. Mijnheer Gys, aan u het woord.

De heer GYS.- Dank u wel voorzitter. Goedemiddag collega's, ook van mijn kant. Ik zou graag zonder een al te lange inleiding enkele vragen stellen aan gedeputeerde Caluwé over coachingstrajecten detailhandel. Ik zie dat er nog collega's vragen over stellen hieromtrent en dat stemt mij gelukkig, ik vind dat een belangrijk item.

Ik geloof dat dit een dienst is vanuit de provincie waar wij meer dan eens onze meerwaarde als bovenlokale overheid kunnen tonen. Wij kunnen hier vanuit een professionele omgeving een traject opzetten waar kleinere lokale niveaus niet de tijd, centen en de know-how voor in huis hebben. De gemeenten en steden kunnen, al dan niet geclusterd, bij ons terecht voor hun vragen en suggesties waar wij dan als provincie mee aan de slag kunnen gaan om zo de gemeenten en steden hun visie te helpen ontwikkelen en waarmaken en dit steeds op een doordachte en professionele manier eigen aan de huidige omgeving en tijd.

Ik stel dan ook vanuit een gemeente interesse volgende vragen. Merken we sinds COVID een verschil in vragen zowel qua inhoud als in getalen? Wensen de gemeenten andere aspecten naar voor te schuiven, bijvoorbeeld winkels in de dorpskern. Hebben lopende trajecten vertraging opgelopen? Zal de toename van online aankopen de laatste maanden zorgen voor een wijziging in de inhoud en aanpak van lopende en toekomstige trajecten?

Ik dank u alvast voor uw antwoord.

VOORZITTER.- Dank u wel. Dan mag u de volgende tussenkomst ook ineens doen.

De heer GYS.- Ik had die misschien beter bij logistiek laten agenderen maar omdat ze nu hier staat, zal ik ze brengen.

Beste gedeputeerde, bij het begin van deze legislatuur heeft deze deputatie een ambitieus investeringsprogramma uitgerold. Ik som er graag enkele op: 45 miljoen aan investeringen in onze scholen, 30 miljoen in onze groen- en recreatiedomeinen, 20 miljoen voor het beheer van onze waterlopen, 8,4 miljoen voor een nieuw Havenbelevingscentrum en uiteraard de uitschieter is de verdubbeling van onze investering in fietsostrades en bovenlokale fietsinfrastructuur. Goed voor een budget van 117 miljoen EUR.

In totaal wil dat zeggen dat de deputatie 256 miljoen EUR aan onroerende investeringen voorziet. Het opmaken van budgetten en plannen is één, zoals we weten is het uitvoeren twee.

Corona heeft de afgelopen maanden onze investeringsmotor wat doen sputteren. Projecten liepen vertraging op. Nu het einde, laten we dat hopen binnen de komende maanden, van de

pandemie stilaan in zicht is, is het zaak om zo snel mogelijk ons investeringsritme terug op pijl te krijgen en zelfs een aantal tandjes bij te steken waar mogelijk.

Investeren is immers de beste manier om de relance aan te zwengelen en als overheid moeten wij hier een voortrekkersrol spelen. Er bieden zich bovendien heel wat opportuniteiten aan. Zo heeft de Vlaamse regering een relanceplan van maar liefst 4,3 miljard op het spoor gezet. Het versneld investeren in infrastructuur is daarbij één van de speerpunten. De komende twee jaar worden de subsidies voor onder meer scholenbouw, fietsinfrastructuur, de restauratie van erfgoed, onderzoek infrastructuur en ook de toeristische infrastructuur aanzienlijk verhoogd. Onze provincie kan en zou hier eigenlijk mee op de kar moeten springen.

Mijn vraag aan u is dan ook: is het departement logistiek klaar om deze doorstart te maken? Welke maatregelen gaat u nemen om ervoor te zorgen dat de achterstand ingehaald wordt en welke ambitie heeft de deputatie om extra Vlaamse subsidies voor infrastructuur naar Antwerpen te halen?

Ik dank u wederom voor uw antwoord.

VOORZITTER.- Dank u wel, mijnheer Gys. Mijnheer Claessen, aan u het woord.

De heer CLAESSEN.- Goedenavond ondertussen, voorzitter. Ik ga het ook kort maken, zodat we nog voor de avondklok zullen thuis zijn.

Collega's, van de ene op de andere dag zaten we midden maart in een lockdown ten gevolge van een niet aflatende gezondheids crisis. Terwijl de pandemie wild om zich heen sloeg, reageerde de overheid met de sluiting van quasi alle handelszaken, met uitzondering van supermarkten, apotheken en tankstations. Onze provincie ging tijdens de eerste coronagolf zo goed als op slot. Ook marktkramers konden eveneens hun koopwaar niet meer openbaar aanbieden. Met het sluiten van onze plaatselijke openbare markten kwam er een verontrustend pijnpunt aan de oppervlakte, namelijk: inwoners van dunbevolkte gebieden waar weinig of geen voedselwinkels meer zijn, geen bakker, geen slager, geen buurtwinkel, konden niet meer hun dagdagelijkse aankopen doen. Met andere woorden, voedselwoestijnen waar inwoners afhankelijk zijn om hun levensnoodzakelijke aankopen te doen op de plaatselijke markt.

Onder druk van de lokale burgemeesters mochten voedingskramen uiteindelijk blijven staan als ze onmisbaar geacht werden. In West-Vlaanderen was het zo verontrustend dat het provinciebestuur nu leegstaande panden wil kopen in dorpen waar geen voedingswinkels meer zijn en bovendien ondernemers zoekt om deze winkels uit te baten. Als een provincie panden kan aankopen in kleinere dorpen, betekent dit veel minder risico voor de ondernemer. Benieuwd of het Antwerps provinciebestuur West-Vlaams gedeputeerde Jean de Bethune volgt met dit initiatief.

Daarom graag antwoord op nog enkele vragen. Welke maatregelen ziet de deputatie op korte en op lange termijn om het probleem van het gebrek van voedingswinkels in kleinere dorpen op te lossen? Volgt de deputatie het initiatief van het West-Vlaams provinciebestuur? Gaat de provincie Antwerpen eveneens investeren in lokale buurtwinkels? En tot slot, kan de provincie Antwerpen ondernemers financieel aanmoedigen die een winkel openen in een zogenaamde voedselwoestijn?

Dank u wel.

VOORZITTER.- Dank u wel, mijnheer Claessen. Mijnheer Schoofs heeft het woord.

De heer SCHOOFS.- Ja, ik zal mijn vraag van hier ook stellen. Ik had mijn vraag in twee deelvragen gezet. Het gaat eigenlijk ook om die versterking van finaal die detailhandel. Op mijn eerste vraag, je kunt geen detailhandel ontwikkelen en je kunt wel de kretologie ontwikkelen: hier moeten winkels komen. Maar je moet heel goed weten, waar zit enerzijds de behoefte en wanneer wil de lokale ondernemer, een heel kleine lokale ondernemer, in een dorpskern komen, of wil die van die baanlegging weg, of naar die baanligging gaan?

Maar mijn vraag was dan ook: hoe gaan we die visie ontwikkelen, en is daar niet een overkoepelende visie nodig? Maar daar heb ik gisteren een stuk een antwoord op gekregen: in die slagkrachtige streekplatformen. Dus daar vind ik denk ik toch dat mijn vraag een antwoord heeft gekregen en dat de antwoorden die daar geformuleerd worden allicht een impact zullen hebben op die ontwikkeling van die detailhandel.

Een tweede deelvraag, die stel ik eigenlijk omdat als ik ook door de website van de provincie kijk, rond onder andere de experimenten die we hebben gedaan rond die baanwinkel Lier-Aarschot, de N10, klopt dat? Dan zie ik daar, als ik die rapporten nog eens doorneem, dan zijn dat rapporten die stevig zijn, want dat gaat over 2018 en vervolgens merk ik niks.

Mijn vraag is daar, een stukje krijg ik dan wel een gevoel: ligt dat project stil, is men daar hard bezig? De complexiteit is inderdaad niet simpel, maar ergens dringt er toch wel een stuk een tijd. En wat is mijn punt daar eigenlijk?

Bankkantoren verdwijnen, kledingswinkels zijn al verdwenen, dus er komt toch wel wat leegstand in die gemeenten. Daar moeten antwoorden komen. Die lege panden, ja, die zullen verhuurd worden en men blijft niet wachten, want een huiseigenaar wil dat verhuren. En de dorpskernen, die gaan niet herleven met alleen - met alle respect - nachtwinkels, dus daar is wel wat meer nodig.

Mijn vraag was hier: zitten we met de voldoende versnelling en met de voldoende capaciteit in die detailhandel bezig? Dat zijn mijn twee vragen, want de eerste is een stuk beantwoord.

VOORZITTER.- Dank u wel. Mevrouw Talhaoui heeft het woord.

Mevrouw TALHAOUI.- Dank u wel, voorzitter. Mijnheer de gedeputeerde, ik had graag ook een vraag in dit chapter gesteld over starters tijdens corona, en meer bepaald of wij provinciale ondersteuningsinstrumenten hebben voor deze groep. We weten dat COVID de samenleving niet alleen heeft overhoopgehaald, maar ook het ondernemend deel van die samenleving heeft een bittere les geleerd, namelijk dat gezondheid en economie echt diametraal tegenover elkaar kunnen staan. Vooral voor jonge starters die nog maar net van het ondernemerschap hebben geproefd is het een zware teleurstelling en een financiële aderlating, want amper een omzet en aankijken tegen een schuldenberg bij banken, vrienden of familie, en natuurlijk al die bedrijfskosten die dan ook nog eens allemaal bij elkaar komen.

De federale en Vlaamse regering hebben met overbruggingskredieten en andere financiële ondersteuning traditionele ondernemers geholpen met het hoofd boven het water te houden, en dan nog. Starters, omdat ze bijvoorbeeld veel minder tot bijna geen omzet hebben gedraaid, genieten veel minder ondersteuning en geven het meestal op.

Vandaar hier een paar korte vragen. Hebben wij in de provincie een inventaris van het aantal starters van, laten we zeggen, drie jaar oud? Ik denk dat we dat gemakkelijk kunnen nagaan via onze provinciale belasting. Hoeveel onder hen hebben dit jaar al de boeken neergelegd? En misschien, waarschijnlijk komen er nog volgend jaar, gezien heel wat experts zeggen dat het toch nog een jaar, twee, drie jaar zal duren voordat we misschien terug economisch er bovenop gaan komen. En kunnen we als provincie deze vaak jonge starters, die vaak innoverend en toekomstgericht ondernemerschap incarneren, niet toch op een of andere manier ondersteunen? Dank u wel.

VOORZITTER.- Dank u wel. Gedeputeerde Caluwé heeft het woord.

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- Voorzitter, collega's, misschien eerst als één antwoord met betrekking tot de vragen inzake de detailhandel.

Ik kan zeggen dat de planning van onze detailhandelscoaches al voor de COVID-crisis vol zat. We hebben ook iemand extra moeten in dienst nemen om de vragen allen te kunnen aanpakken. Uiteraard, met datgene wat de detailhandel heeft ondergaan, mag verwacht worden dat de aandacht van de lokale besturen daarnaar alleen maar zal zijn toegenomen. We hebben ook heel wat bijkomende vragen, mensen hebben ook ondersteuning geboden, onder andere - wat dan een stukje antwoord is op de vraag van collega Claessen - met betrekking tot het openhouden van, het adviseren op welke plekken het wel interessant is dat er toch een voedselkraam aanwezig was.

Onze mensen konden analyseren in welke mate dat er in de buurt voeding aanwezig was in de winkels die bereikbaar waren. Onze mensen hebben mee geadviseerd waar dat het inderdaad een terechte vraag was om marktkramen te laten staan. Dus onze mensen werken vanuit de visie dat het van belang is dat er een levendige kern behouden wordt die veerkrachtig is om onder andere ook een crisis zoals deze te kunnen doorstaan en beschikken daartoe over heel wat cijfermateriaal en beschikken daartoe ook over de grote

databanken waar dat men vrij goed zicht heeft van hoe dat de consumentenvraag zich voordoet en wanneer dat men ergens iets inplant, al dan niet, of ergens een bepaalde winkel verdwijnt, welk effect dat dat dan heeft op de consumentenstroom. Dat is ook als lokaal bestuur wel heel nuttig bij het uitwerken van het beleid dat men over die gegevens beschikt. Dat zijn gewoon dezelfde gegevens als waar dat de grote ketens als zij kiezen, uitzoeken waar dat ze al dan niet een inplanting doen. Dat zijn die gegevens waar dat de grote ketens zich op baseren.

Voor wat betreft het effect van corona op hoe het zal evolueren met betrekking tot onze detailhandel en de leegstandcijfers, is het vandaag te vroeg om dat in te schatten. Ik denk dat we dat maar echt goed gaan weten op het moment dat we het beestje de baas zijn.

Uiteindelijk gebeurt ook vandaag het winkelen nog onder zeer grote beperkingen, dus om dat op een juiste manier in te schatten is nog te vroeg. Hopelijk kunnen we zo snel mogelijk terugkeren naar de lopende situatie. Het is inderdaad zo dat wel ten gevolge van de coronamaatregelen wij wel een aantal van de coachingstrajecten hebben moeten on hold zetten, omdat het natuurlijk moeilijker was om vergaderingen te beleggen, moeilijker is om grote vergaderingen met verschillende winkeliers te beleggen. Je kan wel een aantal dingen online doen, maar daar zitten toch zeker wat belemmeringen op. En onder andere het project met betrekking tot de steenweg Lier-Aarschot is daardoor echt wel gehinderd. Waarbij ik ook wel moet zeggen dat men daar toch ook wel op een aantal ... En we gaan dus een verlenging vragen, zodanig dat we daar toch wel kunnen doortrekken op het moment dat we opnieuw op een normale manier met mensen kunnen functioneren. Maar wellicht zal daar wel blijken - en daarvoor dient een project ook - dat om werkelijk de doelstellingen die het project heeft, namelijk ervoor te zorgen dat men het aantal grote winkels, baanwinkels kan terugdringen en dat men ze kan samenbrengen in een aantal clusters, dat men kan bepalen welke soort van assortimenten daar worden aangeboden, zodanig dat andere assortimenten in de kernen worden aangeboden. Wellicht gaat blijken dat - maar daarvoor dient het project juist om dat te laten blijken - dat het decretaal kader vandaag voor de overheden niet voldoende instrumenten bevat om dat echt helemaal gedaan te krijgen. Maar goed, dat zijn dan de lessons learned, zodanig dat je daar dan ook beleid op kan gaan ontwikkelen om dat aan te passen.

Ik moet zeggen dat de mensen voor een stuk ook wel, dat toch iets hielp dat er wat vertraging zat op een aantal projecten, zeggen ze me, want dat gaf de gelegenheid om toch opnieuw wat te studeren en wat bij te lezen en in de boeiende wereld van de detailhandel bij te blijven. Eén van de grote vragen gaat zijn: hoe gaat de consument verder omgaan met de online aankopen? Hij heeft dat nu geleerd. Voor diegenen die het nog niet geleerd hadden, is daar nu thuis mee. De vraag is: wat gaat daarvan eens de winkels op een terug normale wijze open zijn en men normaal kan communiceren en men tussen twee winkelbezoeken ook een koffie kan gaan drinken en men dus een dorp gezellig kan maken, hoe gaat op dat moment de consument daarmee omgaan? Ik hoop, maar ik ben daar niet zeker van, ik hoop dat heel wat mensen dat juist door het coronagebeuren meer gaan appreciëren. Het feit dat winkelen een aangenaam gebeuren is waar dat je mensen kan ontmoeten en waar dat je, ook als je iets wil kopen, waar dat je een stuk uitleg kan bij vragen, waar dat je wat deskundige informatie rond krijgt. En twee, hoop ik dat veel meer

detailhandelaren ook volop het besef hebben gekregen dat het belangrijk is om ook digitaal aanwezig zijn en zich daar goed op te organiseren. Want dit gaat niet weg en dus wie vandaag goed wil functioneren als handelaar moet in de twee werelden voldoende actief zijn.

Meteen nog een paar elementen van antwoord met betrekking tot de voedselwoestijnen. We hebben daar het project buurtwinkelen lopen. En bij ons denken we dat de situatie niet van die aard is zoals in de provincie West-Vlaanderen. Trouwens, bij de uittekening ooit van wat echt platteland was in Vlaanderen, dan kwam er nauwelijks een gemeente uit de provincie Antwerpen naar voren. Maar wat niet wil zeggen dat onze coaches dat wel als aandachtspunt hebben wanneer ze een gemeente begeleiden, dat men ook er moet voor zorgen als gemeente dat er in elke kern, gehucht, oude deelgemeente, essentiële winkels een aanbod bestaat en dat er mogelijkerwijze gekeken wordt in het kader van het dorpenbeleid of dat er dorpspunten zouden kunnen worden opgezet. Het onderzoek van de Universiteit Antwerpen met betrekking tot voedselwoestijnen in onze provincie bracht eerder stedelijke omgevingen aan als zijnde waar de problematieken zich voordoen. De Luchtbal kwam naar voren met één kleine supermarkt voor een heel grote gemeenschap als toch wel een aandachtspunt waar dat extra winkels zich zouden moeten gaan vestigen. Tot daar een aantal elementen, ik hoop dat ik alles heb behandeld met betrekking tot detailhandel.

Met betrekking tot het relancebeleid. Collega Gys, ik denk dat u terecht aangeeft dat er heel wat werk op de plank ligt voor onze dienst Logistiek en dat we inderdaad moeten bekijken of die voldoende stevig staat om al dat werk aan te kunnen. Want ik heb aangegeven dat er wel heel veel verschillende projecten zijn en het komt er toch op aan om dat goed van start te laten gaan, waarbij ook alle verschillende diensten kijken of dat men kan inspelen op het kader dat gekeerd wordt door Vlaanderen om investeringen naar zowel de provincie als grondgebied, als de provincie als entiteit te laten komen.

Tenslotte de vraag met betrekking tot de starters. Ja, het is zo dat normaal hebben wij het hoogste aantal starters van Vlaanderen, maar we hebben ook het hoogste - dat heeft er voor een stuk te maken - ook het hoogste aantal stoppende ondernemingen, elk jaar opnieuw. De ondernemingsdynamiek is bij ons het grootste. Het is vandaag nog niet in te schatten welk effect dat dat COVID gaat hebben op de starters en de faillissementen dit jaar. Uit de cijfers blijkt dat vandaag nog niet, maar goed, er zijn vanaf vandaag nog zoveel begeleidende maatregelen dat we, dit vrees ik, pas binnen enkele weken en maanden echt gaan zien. We hebben een aantal activiteiten ontwikkeld om de starters te begeleiden. We hebben dat gedaan met APBC in de creatieve sector, we hebben dat gedaan in samenwerking met Voka en UNIZO ten aanzien van andere ondernemingen en we zullen in 2021 bekijken of dat we opnieuw - en we denken dat een 100.000 EUR daar wel kan worden voor uitgetrokken - dat we opnieuw met de werkgevers en de zelfstandige organisaties een traject kunnen opzetten, opdat zij op een goede manier starters in onze provincie zouden kunnen begeleiden.

Tot daar, en men moet mij maar corrigeren als ik niet volledig op alle vragen heb geantwoord.

VOORZITTER.- Als er geen vragen meer zijn, dan kunnen we ... Mijnheer Schoofs heeft het woord.

De heer SCHOOFS.- Heel kort. Ik heb ook gezien dat in de agenda van de POM maandag die coaches geagendeerd staan. Dat heb ik nu pas gezien, dus daar kijk ik naar uit, dat wil ik toch even zeggen.

Twee, ik ben niet honderd procent overtuigd of dat we toch niet meer - en ik prikkel nu, hè - meer mensen en middelen moeten op die visie van die detailhandel zetten. Dat zijn goede rapporten die van 2018, echt waar. Er zit één goede analyse in, en twee, er zijn ook zeer goede aanbevelingen in. En u hebt het zelf gezegd: waar moet de lokalisatie zijn van goederen en diensten? Maar dat kunt u goed begeleiden en sturen. En dan denk ik, ik hoop dat die coaches dat dan goed begrepen hebben. Maar er zijn twee nieuwe evoluties en ik denk dat we daar in kunnen en in moeten investeren. Dat is, er is een digitalisering en dat is een grote valkuil. Dat is een kans, maar ook een valkuil voor retail. En twee, dat is gisteren wel aangehaald, dat is die dorpskernen. Daar gaat een veel grotere behoefte aan zorginvulling komen, en wat is daar de plek in de dorpskernen? Ik wil dat niet direct met detailhandel daar zetten, want daar zit wel een groot verlengstuk. Dat is de korte opmerking die ik nog wou maken.

VOORZITTER.- Mijnheer Gys, aan u het woord.

De heer GYS.- Dank u wel voorzitter, ook gedeputeerde Caluwé, dank voor uw duidelijk antwoord. Ik mis misschien bij het punt van investeren, nog een antwoord op mijn laatste vraag, daar heb ik, denk ik, geen antwoord op ontvangen. Welke ambitie dat de deputatie heeft om eventueel extra Vlaamse subsidies voor infrastructuur naar Antwerpen te halen. Kan u daar nog even kort over berichten alstublieft, dank u wel.

VOORZITTER.- Gedeputeerde Caluwé heeft het woord.

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- Wel, we hebben die. Maar het is op dit moment, als het bijvoorbeeld gaat - want dan gaan we van sector tot sector - het is bijvoorbeeld op dit moment nog niet duidelijk hoe de Vlaamse regering als het dan bijvoorbeeld gaat over fietsbeleid precies de volgende paragraaf wil invullen. We voorzien een enveloppe voor cofinanciering via trekkingsrechten per gemeente, waarbij we elke twee EUR die lokale besturen inzetten voor investeringen in fietsinfrastructuur met één EUR versterken. Ik begrijp dat daar overleg over zal plaatsvinden in de loop van volgende week. En de dienst Waterbeleid kijkt ook zeer goed hoe op welke manier kan worden ingespeeld op de Blue Deal.

Financiën

VOORZITTER.- Dank u wel gedeputeerde. Als er geen vragen meer zijn rond deze tussenkomst, dan geef ik het woord aan mijnheer Schoofs voor Financiën. Mijnheer Schoofs heeft het woord.

De heer SCHOOFS.- Ja, het was eventjes een andere insteek, niet direct economie, maar wel geld. Ik had een schriftelijke vraag gesteld op 10 februari, ik heb daar een antwoord op gekregen. In de aanpassing van het Meerjarenplan 2020-2025 staat dat de beleggingen gebeuren in producten die het hoogst mogelijk rendement genereren in combinatie met het laagst mogelijke renterisico, maar die altijd garanderen dat kapitaal volledig gewaarborgd is op de vervaldag, en dat lijkt me zeer verstandig.

10-02 stelde ik schriftelijke vragen over de samenstelling van de financiële producten waarin de financiële reserves van deze provincie geplaatst worden en ik kreeg daarin duidelijke antwoorden. Ik stelde specifiek de vraag naar de ethische modaliteiten bij de keuze van de financiële producten, criteria en dergelijke. U antwoordde dat de reserves op lange termijn, dus meer dan één jaar, relatief beperkt zijn omwille van een strak thesauriebeheer en deze zijn ondergebracht in een Tak 26-product van Belfius en dat deze belegging door Belfius Insurance wordt beheerd, overeenkomstig duurzame criteria die men zichzelf heeft opgelegd. Het bestuur, stelt u, zal ethische aspecten steeds in overweging nemen bij de beleggingsbeslissingen, zodat geen controversiële activiteiten worden ondersteund. Duidelijk, helder en goed, denk ik.

Mijn vraag gaat eigenlijk dan - en dan leg ik de lat misschien een stapje verder - op korte termijn zijn er wel, en dat zegt u in uw antwoord, belangrijke sommen omwille van de voorschotten van de opcentiemen, dat is de tweede jaarhelft die op korte termijn, minder dan één jaar, dienen aangehouden te worden. U verwijst naar Belfius-spaarrekeningen, KBC-spaarrekeningen, ABN AMRO-spaarrekeningen.

Liquide middelen op deze rekeningen zijn zeer volatiel, belangrijk en stellen financiële instellingen in staat om deze gelden te investeren volgens de Europese regelgeving. Dat is weinig gekend: banken zijn verplicht om de gelden op zichtrekeningen binnen de drie maanden te investeren in projecten. Dat is weinig gekend, dus die gelden op die zichtrekeningen zijn ook zeer belangrijk. Maar ook deze gelden op die korte termijn liquiditeit en op die zichtrekeningen en korte spaarrekeningen kunnen getoetst worden aan duurzaamheidscriteria. Het gaat over belangrijke volumes.

Dat is dan toch mijn vraag: kan de deputatie ook die gelden op korte termijn, die rekeningen, ook die financiële aanbieders toetsen of dat zij in zijn globaliteit die korte termijn gelden niet in controversiële activiteiten en toch duurzame projecten investeren?

VOORZITTER.- Dank u wel, mijnheer Schoofs. Mevrouw Talhaoui heeft het woord.

Mevrouw TALHAOUI.- Dank u wel, voorzitter. Collega's, tijdens de vorige lockdown trad onze provincie bij monde van de deputatie op als facilitator om bedrijven binnen en buiten de provincie aan te schrijven. Die hadden bekendgemaakt een productie op te starten van

mondmaskers, ook al betekende dat een omgooien van hun traditionele productielijn. De nood was hoog en groot op dat ogenblik en veel gemeentebesturen spraken de wens uit om aan hun burgers een mondmasker aan te bieden.

Terecht hebben wij als provincie onze verantwoordelijkheid genomen en ik heb volgende vragen. Hoeveel bedrijven zijn uiteindelijk ingegaan op de oproep van de deputatie? Kwamen ze allemaal uit de provincie Antwerpen, of is daaraan de voorkeur gegeven? Hoeveel gemeentebesturen hebben hierop ingetekend, als het al niet te laat was voor sommige? De hoeveelheid maskers dat op die manier bij de burgers is geraakt? En op welke manier hebben wij eigenlijk met die bedrijven ons geëngageerd, welke rechtsfiguur, was het bij wege van convenant en voor welke duur?

VOORZITTER.- Mevrouw Talhaoui, ik denk dat u een aantal tussenkomsten verder bent over mondmaskers. Dat staat hier bij Logistiek, maar het was normaal een tussenkomst over de Europese begroting.

Mevrouw TALHAOUI.- Dat hebben wij gisteren gedaan.

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- Misschien mondmaskers. Collega Talhaoui heeft straks ook nog een vraag met betrekking tot vaccinatie, dan zal ik die samennemen.

Voor wat betreft de vraag van mijnheer Schoofs, ik breng wat onze financieel beheerder me daarover bezorgd heeft. Het gaat dus specifiek over het geld geplaatst op spaarrekeningen, aan nul procent. Hij zegt dus dat door het tijdelijke karakter, één, er is niet te verwachten dat we voordelig een 0,001 meer rendement zouden halen bij iemand anders. Maar het is ook zo dat eigenlijk niet verder wordt getoetst hoe dat financiële instellingen omgaan met die korte termijn liquiditeiten. Die zitten dus meestal bij Belfius. Belfius heeft wel een algemeen duurzaamheidsengagement onderschreven, dus wij gaan ervan uit dat het grootste gedeelte van onze middelen tijdelijk staan op een spaarrekening bij Belfius en Belfius heeft een duurzaamheidsstrategie onderschreven.

Economie, Landbouw en Interne ondersteuning

Nr. 4/9 van de agenda

Goedkeuring door Vlaanderen van de jaarrekeningen 2019. Kennisname. Verslag van de deputatie

Overeenkomstig artikel 248, §1, tweede lid van het Provinciedecreet, dienen alle besluiten en opmerkingen van de toezichthoudende overheid ter kennis gebracht te worden op de eerstvolgende vergadering van de provincieraad.

Thans worden de goedkeuring en opmerkingen van Vlaanderen met betrekking tot de jaarrekeningen 2019 aan de provincieraad ter kennisname voorgelegd.

Bij de jaarrekening van het bestuur zelf worden geen bijkomende opmerkingen geformuleerd. Er is enkel een verwijzing naar het verslag van het Rekenhof.

Bij de jaarrekeningen van de verzelfstandigde entiteiten zijn er enkele technische opmerkingen. Deze zullen door het departement Financiën met de betrokken entiteiten bekeken worden.

Bijlagen raadpleegbaar in Sindala:

- Zendbrieven Minister Bart Somers
- Goedkeuringsbesluiten

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd op 19 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op artikel 248, §1, tweede lid van het Provinciedecreet;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Enig artikel:

De provincieraad neemt kennis van de goedkeuring door Vlaanderen van de jaarrekeningen 2019 van het provinciebestuur en de extern verzelfstandigde agentschappen.

VOORZITTER.- Dank u wel. Nr. 4/9 van de agenda. Dit is een kennisname. Zijn daar tussenkomsten over? *Geen.*

Kennis wordt genomen.

Landbouw

VOORZITTER.- Mijnheer De Quick, voor landbouw, heeft het woord.

De heer DE QUICK.- Dank u wel, voorzitter. In de zitting van 12 december 2019 stelde ik de vraag naar het aanplanten van voedselbossen. Hierop antwoordde de heer Caluwé, ik citeer: "Wel, ik wil graag bomen planten als ik ze kan opeten." Vermoedelijk was ik niet duidelijk genoeg en is de inhoud van mijn vraag aan hem voorbijgegaan. Voor alle duidelijkheid, voedselbossen zijn bossen met vruchtbomen zoals appelaars en perelaars, perzikbomen, pruimelaars en dies meer, maar ook notelaars. Ook bessenstruiken zoals braam en framboos vinden hun plaats in voedselbossen. Kortom, voedselbossen zijn bossen met eetbare vruchten.

Voedselbossen hebben niet alleen een milieuwaaarde vanuit het oogpunt als luchtzuiverende en water regulerende loofbomen, maar ze hebben vooral een sociale, verbindende functie. Ze zijn bovendien niet alleen nuttig voor de omwonenden die van de vruchten kunnen genieten en tussendoor een lekker appeltje voor de dorst kunnen eten, maar deze bomen

zijn ook van essentieel belang voor de biodiversiteit, want ze zijn de voornaamste bron van voedsel voor de bijen en andere insecten. En we weten allemaal dat bijen onmisbaar zijn voor ons ecosysteem. Om de bijenpopulatie die het voorbije jaren heel moeilijk heeft gehad in stand te houden worden trouwens diverse initiatieven genomen op allerlei echelons. Het belang van deze bomen en struiken overstijgt dus wel degelijk de ruimte waar ze aangeplant zijn, vooral rekening houdend met het feit dat bijen tot wel zeven kilometer van hun korf kunnen vliegen.

U meldde vorig jaar dat er een project in ontwikkeling was om die keuzewijze in de praktijk toe te passen. Het project werd opgezet met een aantal gemeenten, met RURANT, met het veld. Het is het project Voedsel + Dorp dat werd ingediend bij de VDBO, maar het was toen af te wachten of het al dan niet zou erkend worden als project. De gedeputeerde meldde toen ook dat de dienst Landbouw betrokken was bij de realisatie van een voedsellandschap in Zwijndrecht en de VLM was bezig met het voorbereiden van een project 'Oproep rond Voedsellandschappen'. Er zou ook worden bekeken of we in het kader daarvan op een of andere wijze zouden kunnen participeren, daarom volgende vragen.

Werd het project Voedsel en Dorp goedgekeurd, wat is de stand van zaken? Wat is het resultaat van de realisatie in Zwijndrecht? Wat is het resultaat van de voorbereiding van VLM met betrekking tot het project 'Oproep rond Voedsellandschappen'? Welke initiatieven nam de provincie het voorbije jaar in functie van eetbaar groen en voedselbossen? Heeft de provincie geparticipeerd in een project rond voedselbossen, waar en wanneer? Waarom wordt de aanplant van voedselbossen zo weinig benut in het kader van de aanleg van parken en groen in onze provinciale domeinen?

En ik wil hier toch ook even verwijzen naar het antwoord van gedeputeerde Lemmens op de vraag van mevrouw Van Dienderen van gisteren waarin hij beloofde dat er werk zou gemaakt worden om van de fietsostrades ook groene linten te maken, of minstens fietsvriendelijke groene berm, en dit zou gebeuren in het kader van een EU-project Bees, Bikes and Berms. Ik stel dus ook voor om ook hier eetbaar groen te voorzien. Want wat is heerlijker dan tussendoor even te stoppen met fietsen en tijdens de rustpauze enkele bessen of een stukje vers geplukt fruit te nuttigen?

Dank u.

VOORZITTER.- Dank u wel. Dan geef ik het woord aan mijnheer Schoofs.

De heer SCHOOFS.- Dus het gaat over kleinschalige land- en tuinbouw. Ik zal het wat ophouden. Het gaat om de kredieten, bestemming kredieten landbouw en tuinbouw. We denken vanuit onze fractie dat er nood is aan een bredere focus. Er is een consumentontwikkeling heel duidelijk en er is een groei van lokale, kleinschalige ondernemers in de bio landbouw. Het verduurzamen van onze economie, het versterken van de lokale economie en handel, het innoveren en ondersteunen hiervan is een belangrijke en terechte bezorgdheid van de provincie.

Er wordt ingezet op de korte keten, het versterken van detailhandel, het ondersteunen van de gemeente B2B-benadering. En specifiek - en nu ga ik naar land- en tuinbouw - zet het bestuur in op volgende activiteiten, en dan kijk ik even naar de grote getallen. De prioritaire beleidsdoelstelling, BDS: .0017. Het gaat in totaal in 2021 om net geen 2,7 miljoen en het gaat dan een beetje naar boven de komende jaren. In concreto dan, dan gaat het over de prioritaire actieplannen, dan gaat het over verduurzamen van melkveehouderij, zitten we aan een 857 en dat stijgt dan ligt. Dan actieplan met het nummer 51, innovatie cross-sectorale samenwerking, 178 duizend. Dan de glastuinbouw, 178 duizend. En duurzame ontwikkeling van de veeteeltsector 15 duizend EUR. Dan hebben we het nog over de pluimveehouderij, 1 miljoen 466 duizend.

Deze aanzienlijke budgetten betreffen de landbouw en veeteelt met focus op vooral pluimveehouderij en melkveehouderij. Heeft allicht een historische grond en ook een actuele grond. Maar de vraag stelt zich anno 2021 of de ontwikkelingen naar een kleinschalige en meer bio gedreven landbouw geen nieuwe prioriteiten stelt waarop de provincie in het kader van haar innovativiteit best tijdig en met haar knowhow, die er absoluut is, op inzet. Deze kleinschalige en allicht kwetsbare ondernemingen in hun businessplan hebben behoefte aan een ondersteuning die de provincie heeft en onder andere geeft aan pluimveehouderij, melkveehouderij.

Haar knowhow, expertise in onderzoeksmethoden, subsidieverwerving, netwerken kan een plus zijn voor deze nieuwe, prille, kwetsbare kleinschalige tuinbouwbedrijfjes. Het is geen verhaal van het één of het ander. Het is de expertise van de provincie inzetten waar behoeften en kiemen ontstaan in het sociaaleconomisch ruimtelijk landschap dat zich differentieert en innoveert. Er zijn duidelijke economische en maatschappelijke evoluties die een andere businessbenadering beogen dan de agrobédrijven alleen. Het gedifferentieerd benutten van de landbouwgronden voor lokale ontwikkelingen van streekproducten, een intensievere tewerkstelling in deze productieteeltenmethoden, de microfinancieringsbehoefte voor investeringen in materialen en verwerven van gronden, knowhow voor het verbeteren van de biologische teeltmethoden.

Kortom, een innovatieve evolutie tekent zich af. Het is immers ook een realiteit dat er minder vlees wordt gebruikt en dat er een grotere verzuchting is voor bioteelt. Het zou jammer zijn als deze verzuchting van de consument, die erg lokaal kan worden ingevuld, dat is belangrijk, helaas zo straks wordt ingevuld met importproducten. En het zou doodjammer zijn voor de korte keten, dat heb ik toch ook gisteren of eergisteren gehoord.

Lokale kleinschalige landbouw is in opkomst, vooral in de veeteelt, kennen nichemarkten zoals de biologische- en korte keten landbouw een sterke groei. In de periode 2018-2019 is de biologische pluimveestapel in één jaar tijd met 13,2 procent gegroeid en voor de biologische varkenssector was de groei maar liefst 24,9 procent. In totaal is de biosector in Vlaanderen goed voor 7 procent van het landbouwareaal.

Ik verwijs nog heel even naar de natuurgebieden met de hoge stikstofnormen waar dat we allemaal tegenaan lopen. Ik verwijs naar het ministerieel besluit van Demir waarbij alle stallen tegen 2030 AEA moeten zijn, Ammoniak Emissie Arm.

Daarom zeg ik: hoe zal de provincie ook deze evolutie, met die geweldige expertise heeft, een plaats geven in haar ambitieuze economische doelstellingen? Momenteel gaat dacht ik, als ik het goed heb bekeken, minder dan 0,1 procent van de subsidies of van de investeringen naar kleinschalige, duurzame landbouw. Ik kijk uit naar uw antwoord.

VOORZITTER.- Dank u wel en ondertussen mag iedereen punt 4/2 op ABM al klaarzetten. Gedeputeerde Caluwé heeft het woord.

De heer CALUWÉ.- Voorzitter, collega's, eerst met betrekking tot de voedselbossen. Ik wil graag mijn citaat van een jaar geleden corrigeren: ik wil graag bomen planten als ik ervan kan eten - ik ga ze niet helemaal opeten. Maar de bomen die in mijn tuin staan, die produceren appels, noten, kersen ... Ja, het kan eens gebeuren dat ik ze meebreng. Ik hoop dat we dat dus inderdaad nog wel meer kunnen doen en we zetten daar ook op in.

Dus voor wat betreft uw vragen, het project Voedsel + Dorp werd goedgekeurd, maar de definitieve opstart is uitgesteld tot 2021 en dan zullen we starten in Schelle, Edegem, Herentals en Grobbendonk.

We hebben ook meegewerkt aan de opstart van een Landbouwpark in Zwijndrecht, maar dit werd stopgezet door de initiatiefnemers.

Dan de oproep rond voedsellandschappen van de VLM werd voorgesteld aan de diensthoofden van de Landbouwdiensten van de verschillende provincies, maar werd door de VLM mogelijkerwijze ook om coronaredenen nog niet gelanceerd. Mocht die er wel komen, dan gaan we daar uiteraard wel op inspelen.

De initiatieven die rond eetbaar groen zijn gelanceerd. Dat is een studie aan de Universiteit Antwerpen die leidde tot de keuzewijzer Eetbaar Groen, dan het voorgenoemde project Voedsel + Dorp wat ik al vermeldde, en dan die keuzewijzer is voor alle geïnteresseerden beschikbaar op de website van de provincie.

Dan kan ik ook al zeggen dat er ook - maar ik mag daar eigenlijk niet in de besluitvorming op vooruitlopen - maar er zijn projecten ingediend in de subsidiekorf Landbouw voor 2021, waarbij dat ook een voedselbosproject wordt opgestart, maar dus de besluitvorming daaromtrent moet nog plaatsvinden.

Dan denk ik dat ik voor verder het woord kan doorgeven aan collega De Haes voor de vragen met betrekking tot onze eigen domeinen.

De heer DE HAES, gedeputeerde.- De micro zag al groen. Waarom de aanplant van voedselbossen zo weinig in onze parken en onze provinciale domeinen? Nu, er zijn heel veel verschillende factoren waarom de provinciale domeinen op dit moment geen voedselbossen aanleggen, maar dan in de strikte zin van het woord. Ten eerste, heel veel van onze

domeinen worden wel echt druk bezocht, waarbij eigenlijk die bezoekersdruk natuurlijk gewoonweg te groot zou zijn voor een traditioneel voedselbos.

Wat niet wegneemt dat bijvoorbeeld in het Rivierenhof, in een aparte zone, concrete plannen zijn om een voedselbos aan te planten. Er wordt wel ingezet op eetbaar groen, bijvoorbeeld met activiteiten in de educatieve tuinen, bijvoorbeeld de Nutstuin in het Vrijbroekpark, de moestuin in het Rivierenhof, de kruidentuin in de Averegten. En wel, dan via workshops en rondleidingen wordt er gewerkt rond de eetbare tuin, zoals koken met bloemen, onkruiden op je bord, of in het kader van de Week van het Bos werd enkele jaren geleden het eetbare bos toen gelanceerd en werden bezoekers op eetbare planten gewezen.

Bijzondere rol in heel dit verhaal van eetbaar groen speelt de rode tuin in het Arboretum, die aangelegd is om de bezoekers te tonen hoe je in een siertuin voedsel kunt produceren. We waren er ooit in de rode tuin met onze commissie en toen heb ik de voorganger van mijnheer Sohier, Kris Merckx, een gele bloem laten opeten - hij heeft dat overleefd. Nu, een extra probleem is ... Ja, hij heeft dat overleefd, maar hij is alleen niet meer herverkozen. In het parkreglement is het eigenlijk meestal ook verboden om de vruchten te verwijderen, wat niet belet dat sommige bramen, lindebloesems, vlierbloesem, klein fruit, kastanjes, noten, dat die toch geplukt worden of meegenomen worden.

Maar we moeten daar toch ook altijd wijzen, bijvoorbeeld in het geval van de bramen, op het gevaar dat tot op één meter hoogte de eitjes van de gevaarlijke vossenlintworm kunnen zitten. Dus wassen, of niet plukken is de boodschap. Een andere kwestie die zich daar voordoet is paddenstoelen plukken. Wij hebben in de herfst heel wat paddenstoelenplukkers, ik hoop dat zij allemaal voldoende kennis in huis hebben om de juiste paddenstoelen te plukken, toch als het gaat over eetbare paddenstoelen of niet met andere finaliteit paddenstoelen.

Een paar domeinen zijn bovendien gelegen op de historisch vervuilde gronden. We weten dat. Het Vrijbroekpark, waar wij bijvoorbeeld ook laten onderzoeken, de appelen die uit de bomen komen, die aan de bomen staan in het Vrijbroekpark, wat dat daar aan materiaal inzit. Maar er is nog een ander probleem en dat is dat een aantal van onze domeinen juridisch als bos worden aanzien en het bosdecreet en de beheersvisie van ANB zijn daar van toepassing. En volgens die beheersvisie van ANB is het niet aangewezen om niet-inheemse soorten aan te planten en dat kan raar klinken, maar daar zitten dan appelaars, perelaars, de perzikbomen en de notelaars onder. In de meeste bossen wordt er wel en dat is wat we toch wel doen, ingezet als voedselbossen voor de fauna. Er wordt in het bijzonder aandacht gegeven aan het voorzien van voldoende voedsel voor bijen en insecten en zo start dan de hele keten. Daarom wordt er ook extra ingezet op de aanleg van bloemenweiden, op pesticide-vrije bloembollen en op bij-vriendelijke bomen.

Ik heb nog een lange lijst van de verschillende domeinen, maar dat zou ons misschien te ver leiden, om dat helemaal te overlopen, tenzij... Ik zie collega Anciaux knikken, is de bedoeling...

VOORZITTER.- U kunt die misschien doorsturen.

De heer DE HAES.- Ja, ik kan die... Of in de commissie eens een keer over gaan. Van blauwe bloemen heb ik nog niet gesproken. Dat was de blauwe halte.

VOORZITTER.- Dank u wel mijnheer De Haes. Gedeputeerde Caluwé heeft het woord.

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- Nee, de vraag van collega Schoofs, het is inderdaad zo, zeker in de maatschappelijke discussie. Want ik denk dat de facto eigenlijk het landschap wel wat genuanceerder is, maar dat men voor de evolutie in de landbouw in Vlaanderen zo twee belangrijke stromen ziet. Enerzijds het lokale model, korte ketens, CSA, stadslandbouw en anderzijds het groeimodel, technologische vernieuwingen die rekening houden met omgevingen met hogere efficiëntie, de meer intensieve sector. In ons beleid erkennen wij die verschillende vormen, die verschillende landbouwmodellen en geven wij kansen aan het volledige spectrum van landbouwbedrijven, voor zover ze een economische landbouwactiviteit uitoefenen in een hoofd- of nevenberoep, voor zover het dus gaat over professionele landbouw. Ik ben eigenlijk blij dat u dat ook zegt, dat het niet het een of het andere is, maar dat je dus op, dat je beide paden moet bewandelen, omdat dat eigenlijk ook wel gezond boerenverstand is. Dat je niet al je eieren in één mand legt, maar dat je de verschillende ontwikkelingen ziet en dat goede evoluties in beide sectoren elkaar kunnen beïnvloeden dat de één van het ander kan leren en dat je niet één daarvan als dusdanig verliest.

Maar dus om aan te geven dat wij dus ook zeker wat betreft dat ene bepaalde type bedrijf toch wel een aantal activiteiten hebben. Als we het hebben over het zoeken naar ruimte voor landbouw, dan is dat ook het zoeken naar ruimte voor de korte keten voor de CSA voor de stadslandbouw, voor de bio landbouw, die veel ruimte vraagt. En als wij dus zoeken naar, hoe kunnen wij bestaande landbouwzetels die stoppen, omzetten naar nieuwe landbouwactiviteiten, dan horen die daar ook in thuis. En in onze begeleiding zeggen we vaak van, dit is een landbouwbedrijf dat kans maakt op CSA, wanneer het zich bevindt relatief dicht bij woonkernen en dergelijke.

Als ik ga kijken naar onze subsidiekorf, goed, dat is een relatief beperkt bedrag, maar de activiteiten die vanuit de subsidiekorf worden gefinancierd, zitten eigenlijk overwegend in die sector. Dan gaat het over Duurzaam Samenboeren, CSA, dan gaat het over Funghi vent kweek paddenstoelen. Dan kan het mogelijkwijze, als dat beslist wordt gaan over de ontwikkeling van een voedselbos, dat komt daar toch wel vrij sterk uit naar voren. En het is juist dat wij een specifiek beleid voeren voor glastuinbouw en veeteelt. En dat is ontstaan vanuit de nood bij grootschalige bedrijven, maar dat is ook relevant voor kleinere bedrijven, alle glastuinbouwers kunnen bij dat loket terecht en we hebben een specifieke lijn ontwikkeld om hoe dat je omschakelingen kan doen naar bepaalde teelten die wel mogelijk zijn in relatief kleine serres. Tomaten heeft niet veel zin om in een serre van een halve hectare te ontwikkelen, maar er zijn wel bepaalde niches die wel zinvol zijn om in die serres te ontwikkelen.

En we hebben een specifiek traject om daarbij te begeleiden. Er was ook op een gegeven moment een ondersteund project. We hebben ook aangedrongen bij het proefcentrum Katelijne-Waver om een landbio te gaan ontwikkelen. We hebben de financiering gedaan van een nieuwe serre die daar gezet wordt. En dat is mee gemotiveerd vanuit het feit dat er een biolijn ontwikkeld werd. Een aantal elementen kun je nog meegeven dat ook de Hooibeekhoeve deelneemt aan het creëren van droogresistente maaimengsels voor de biomelkveehouderij. En dat Proefbedrijf Pluimveehouderij een brochure over pluimvee binnen korte keten-initiatieven heeft ontwikkeld. En dat we natuurlijk en dat speelt er toch ook wel op in, dat we natuurlijk heel veel aandacht besteden via onze communicatiecampagnes met betrekking tot de Week/Zomer van de Korte Keten.

Nr. 4/2 van de agenda

**APB Hooibeekhoeve. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021.
Goedkeuring.**

Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 26 september 2013 de oprichting van het autonoom provinciebedrijf Hooibeekhoeve goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2014 operationeel.

Het autonoom provinciebedrijf heeft als kernopdracht:

"De provincie streeft naar slimme economische en innovatieve specialisaties en speelt hiermee in op zowel het Europese als het Vlaamse beleid. We moedigen innovatie en ondernemerschap aan door kennisontwikkeling en innovatie te ondersteunen via de eigen provinciale instellingen, samenwerkingen met kennisinstellingen en door het uitwerken van de bestuurlijke randvoorwaarden. We vertrekken hierbij steeds vanuit een maatschappelijke of economische uitdaging en streven via samenwerking een doelmatige oplossing na.

De acties omvatten het praktijkgericht onderzoek op melkvee en voedergewassen met het oog op de verduurzaming van de sector op economisch, ecologisch en sociaal vlak. Daarnaast wordt ingezet op gebiedsgerichte werking, vb adviesverlening bodem en bemesting met het oog op het behalen van de doelstellingen van de nitraatrichtlijn water.

Een breed maatschappelijk draagvlak is een essentiële voedingsbodem om verdere economische ontwikkeling in balans met het maatschappelijk welzijn te realiseren. De provincie is het intermediair bestuur bij uitstek om het imago van de economische spelers te ondersteunen. De provincie informeert en sensibiliseert burgers, lokale besturen en onderwijsinstellingen over de maatschappelijke relevantie van het socio-economisch weefsel. Door middel van een educatief programma, gericht op scholieren, burgers en andere geïnteresseerden werkt de Hooibeekhoeve mee om een objectief en realistisch beeld weer te geven van de melkveehouderij in al haar facetten. Gegidste rondleidingen op de site zelf maken steeds onderdeel uit van dit programma.

Door het opmaken van erfbeplantings- en landschapsbedrijfsplannen voor professionele land- en tuinbouwers in onze provincie zorgt de Hooibeekhoeve ervoor dat de beeldkwaliteit op het platteland verhoogt met aandacht voor kennisoverdracht naar en interactie met andere overheden."

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt de jaarlijks vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2021 is een budgettaire personeelsbehoefte van 20,7 VTE voorzien. Het organogram wordt als bijlage toegevoegd.

Tevens bevatten de kredieten 2021 de nodige middelen voor voor de aankoop van ventilatoren en sturing en een nieuwe voederschuiif.

De jaarlijkse dotatie, die door het provinciebestuur ten behoeve van het autonoom provinciebedrijf dient voorzien te worden om haar missie en activiteiten te ontwikkelen bedraagt in het meerjarenplan :

- 2021 : 857.632 EUR
- 2022 : 874.714 EUR
- 2023 : 892.136 EUR
- 2024 : 909.906 EUR
- 2025 : 928.032 EUR

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 12 november 2020.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf werd door de raad van bestuur van het APB vastgesteld op 26 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 225 tot 237 van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 26 september 2013 houdende goedkeuring van de statuten van het autonoom provinciebedrijf Hooibeekhoeve;

Gelet op de beheersovereenkomst met het autonoom provinciebedrijf Hooibeekhoeve;

Gelet op de vaststelling van het meerjarenplan 2020 -2025 en de kredieten 2021 door de raad van bestuur van het APB HH in zitting van 26 november 2020;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf HH.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het autonoom provinciebedrijf HH voor de realisatie van de doelstellingen in 2021 een dotatie van 857.632 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- Dank u wel, gedeputeerde Caluwé. Ik kijk eventjes rond. Als er geen vragen meer zijn, dan kunnen we overgaan naar de stemming van punt 4/2 van de agenda. Stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Mijnheer Schoofs nog niet. Dan doet u uw stem anders zo. Dan zal ik het erbij optellen, mijnheer Schoofs. Neen? Oké.

Mevrouw BAKELANTS.- Ik krijg ook een foutmelding.

VOORZITTER.- Ja, die computers slapen allemaal ondertussen al.

Mevrouw BAKELANTS.- Ik wil mij onthouden op dit punt.

VOORZITTER.- Onthouden?

Mevrouw BAKELANTS.- Ja.

VOORZITTER.- Dus dan zijn er 34 aanwezigen, 27 ja, 4 nee en 3 onthouding, als ik het goed heb.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

32 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

27 leden hebben ja gestemd;

3 leden hebben nee gestemd;

2 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 27 stemmen ja, bij 3 stemmen nee en 2 onthoudingen.

De heer SCHOOFs laat weten dat er nog een extra nee-stem voor hem genoteerd mag worden.

Mevrouw BAKELANTS wil een extra onthouding laten noteren.

Nr. 4/3 van de agenda

EVAp Proefbedrijf Pluimveehouderij vzw. Meerjarenplan 2020 - 2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 27 oktober 2011 de oprichting van het extern verzelfstandigd agentschap Proefbedrijf Pluimveehouderij vzw goedgekeurd. Dit agentschap werd met ingang van 1 januari 2012 operationeel.

Het extern verzelfstandigd agentschap heeft als kernopdracht:

"De vereniging heeft tot doel de beleidsuitvoerende taken van het provinciaal landbouwbeleid en in het bijzonder van de sector van de pluimveehouderij op te nemen. Deze beleidsuitvoerende taken hebben tot doel de economische welvaart en de tewerkstelling bij de Vlaamse vleeskuikenhouders en de Vlaamse leghennenhouders te bevorderen door:

-het opzetten van objectief en praktijkgericht onderzoek in samenwerking met Vlaamse, Federale, Europese en internationale partners met betrekking tot relevante productietechnische bedrijfsaspecten;

-het opzetten van objectief en praktijkgericht onderzoek in samenwerking met Vlaamse, Federale, Europese en internationale partners met betrekking op klimaat en ecologie en de impact op de pluimveesector en de burger;

-het opzetten van objectief en praktijkgericht onderzoek in samenwerking met Vlaamse, Federale, Europese en internationale partners rondom hergebruik van grondstoffen en het bevorderen van een circulaire economie;

-een efficiënte en zinvolle communicatie en een intensieve dialoog met de volledige Vlaamse pluimveesector en 3de aanbelangende partijen.

De vereniging kan vanuit deze beleidsuitvoerende taken betrokken worden bij de beleidsvoorbereiding."

De samenwerkingsovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het EVAP ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt de jaarlijks vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2021 is een budgettaire personeelsbehoefte van 19.9 VTE voorzien. Het organogram wordt als bijlage toegevoegd.

Tevens bevatten de kredieten 2021 de nodige middelen voor opschaling van de projectwerking en enkele vernieuwingen binnen de stallen.

De jaarlijkse dotatie, die het provinciebestuur aan het extern verzelfstandigd agentschap uitkeert om haar kernopdrachten te ontwikkelen, vindt uw raad terug in het budget van de provincie. Deze dotatie bedraagt in voorliggend meerjarenplan :

- 2021 : 1.466.552 EUR
- 2022 : 1.495.834 EUR

- 2023 : 1.525.700 EUR
- 2024 : 1.556.164 EUR
- 2025 : 1.587.238 EUR

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 12 november 2020.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2021 van het extern verzelfstandigd agentschap werd door de algemene vergadering van het EVAP vastgesteld op 24 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 238 tot 240bis van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 27 oktober 2011 houdende goedkeuring van de statuten van het extern verzelfstandigd agentschap Proefbedrijf Pluimveehouderij vzw;

Gelet op de samenwerkingsovereenkomst met het extern verzelfstandigd agentschap Proefbedrijf Pluimveehouderij vzw;

Gelet op de vaststelling van het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 door de algemene vergadering van het EVAP PV in zitting van 24 november 2020;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 van het extern verzelfstandigd agentschap Proefbedrijf Pluimveehouderij vzw.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het extern verzelfstandigd agentschap Proefbedrijf Pluimveehouderij vzw voor de realisatie van de doelstellingen in 2021 een dotatie van 1.466.552 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- Punt 4/3 van de agenda. De stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht behalve mijnheer Schoofs en mevrouw Bakelants.

Mevrouw BAKELANTS.- Terug onthouden, alsjeblieft.

VOORZITTER.- Ja. En mijnheer Schoofs?

Mijnheer SCHOOFS.- Onthouden.

VOORZITTER.- Goed.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

32 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

27 leden hebben ja gestemd;

3 leden hebben neen gestemd;

2 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 27 stemmen ja, bij 3 stemmen nee en 2 onthoudingen.

De heer SCHOOFS en mevrouw BAKELANTS laten weten dat er voor hen een extra onthouding genoteerd mag worden.

Innovatie

VOORZITTER.- Ja. En mijnheer Schoofs? En dan gaan we verder met het punt van innovatie. Mijnheer Sohier heeft het woord.

De heer SOHIER.- Dank u wel, voorzitter, collega's. Een klein virus, dat is al een paar keer gezegd, heeft onze hele maatschappij doorheen geschud en ons voor onverwacht nieuwe uitdagingen geplaatst. Bovenop een gezondheids crisis zitten we nu ook in een economische crisis en een klimaatcrisis. Als ik goed luisterde naar één van de sprekers op de openingsrede van de gouverneur, dan is waterstoftechnologie een deel van de oplossing voor energie en het klimaatprobleem.

Volgens mij heeft de provinciale overheid hier een kans om op de voorgrond te treden wat betreft innovatie en milieuvriendelijke energie en mobiliteit. In onze provincie staat een fabriek die wereldtop is in waterstoftechnologie, en die milieuvriendelijk openbaar vervoer kan bouwen. Het is eigenlijk de Tesla van Antwerpen, namelijk Van Hool. Ze bouwen bussen die rijden op elektriciteit of op volledig zuivere waterstof. Ze leveren die bussen aan vervoersmaatschappijen in heel de wereld. Maar vandaag is de sector in crisis en Van Hool is zwaar getroffen. Er werken 3200 werknemers van wie momenteel meer dan de helft in coronawerkeloosheid zit, op zeventig procent van hun loon. Natuurlijk heeft deze crisis ook zijn impact op heel wat kleinere ondernemers en zelfstandigen die rechtstreeks of onrechtstreeks te maken hebben met de fabriek.

Gaan we toekijken hoe zo'n Antwerps bedrijf met de beste milieutechnologie van Europa verdwijnt? Gaan we afwachten tot er 3200 werknemers en hun gezin op straat staan? Ik mag hopen van niet. De vraag die zich dringend stelt, is, wat kan de provincie hieraan doen?

En wij zien twee concrete pistes. De eerste is, bouw een waterstoftankstation. Waterstof wordt algemeen erkend als de ideale energieoplossing. De provincie Antwerpen wil terecht een voortrekkersrol spelen in de transitie naar nieuwe energievormen. Laten we dan de daad bij het woord voegen en investeren in laadinfrastructuur voor waterstofbussen, vrachtwagens en auto's. Begin alvast met één waterstoftankstation volgend jaar, stimuleer die technologie en de rest zal volgen, net zoals in Nederland. Daar is men volop bezig met het uitbouwen van de infrastructuur. Elke week is er wel een nieuwe investering in waterstoftankstations, in autobussen, vrachtwagens voor de stadsdiensten of voor afvalhophaling.

Ten tweede, vervang snel de oude diesebussen. De Lijn moet een groot deel van haar bussen vervangen, want de meeste zijn nog oude, vuile diesebussen. Er wordt momenteel een aanbesteding voorbereid voor 970 nieuwe bussen. Maar ze zijn niet gehaast bij De Lijn, het gaat tergend langzaam, terwijl op dit moment de fabriek zonder werk zit. Laten we die bestelling en de bouw van die bussen versnellen. De provincie kan daar, denk ik, als medeaandeelhouder van De Lijn op aandringen. Laten we die nieuwe bussen uiteraard lokaal bouwen zoals alle partijen hier aanwezig ook promoten, koop lokaal, ondersteun onze lokale economie.

Dank u wel voor uw aandacht.

VOORZITTER.- Dank u wel, mijnheer Sohier. Gedeputeerde Caluwé heeft het woord.

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- Voorzitter, collega's, ik kan mijnheer Sohier zeker verzekeren namens heel de deputatie dat wij zeer bekommerd zijn over de economische crisis die ten gevolge van de pandemie onze provincie treft en verder zal treffen.

Daarbij denken wij zeker aan de werknemers van Van Hool en aan alle onderaannemers van Van Hool.

Wij geloven ook sterk in waterstof. Wij onderschrijven de Vlaamse Waterstofvisie die naar buiten is gebracht door de minister op 13 november 2020. En begin deze week lanceerde het waterstofindustriecluster zijn waterstofstrategie voor 2025-2030. We zullen met hen bekijken hoe we de uitrol van waterstofeconomie in onze provincie kunnen helpen faciliteren. Want we willen terecht mee hier Europees koploper in zijn en daar Vlaanderen ook mee in bijdragen en we doen dat ook al. Het ondersteunen vanuit de provincie Antwerpen hebben we met 371.000 EUR cofinanciering gegeven aan waterstofprojecten in onze provincie. Daarvan was 250.000 EUR bestemd voor cofinanciering van het INTERREG-project Waterstofregio 2.0. In dat kader heeft ook de POM onderzocht of waterstofgebruik mogelijk was op twee bedrijventerreinen, Pullaar in Puurs en Rijkmaker in Essen, de Essense kant van het bedrijventerrein. Het is ook in dat kader dat er in 2021 een tankstation, watertankstation zal open gaan in Wilrijk. Dat wordt gekoppeld aan de afvalenergiecentrale van ISVAG.

Dit is denk ik een nieuwe, belangrijke stap in de uitrol van de waterstofeconomie en de waterstofmobiliteit in onze provincie. Dus we zullen daar verder kijken of we kunnen bijdragen aan verdere projecten, zoals we dat gedaan hebben met Waterstofregio 2.0. En wij zullen ook bij De Lijn aandringen dat zij inderdaad snel zouden overgaan tot die bestellingen.

VOORZITTER.-Dank u wel. Mijnheer Sohier heeft het woord.

De heer SOHIER.- Dank u wel, mijnheer Caluwé, voor uw antwoord.

Logistiek

VOORZITTER.- Dan zijn we aan het punt gekomen van logistiek, een tussenkomst van mijnheer Schoofs. Mijnheer Schoofs heeft het woord.

De heer SCHOOFS.- Ja, het gaat over duurzaamheidsbeleid van de gebouwen in eigendom van de provincie. De provincie beschikt over gebouwen van diverse aard. Het antwoord wat ik gekregen heb op 12.12.2019 op mijn schriftelijke vraag. Bij benadering hebben wij een 180 gebouwen, een aantal zijn eerder schuilhutten, maar dat is een minderheid, worden benut door de provinciale diensten zelf. Een twintigtal worden verhuurd of gebruikt door diverse APB's, EVAp's. Ter informatie, het geschat kapitaal wat het waard is, zeshonderd miljoen EUR, boekwaarde 280 miljoen, maar dat is indicatief.

Gebouwen en vervoer zijn de belangrijkste bronnen van broeikasemissies. En de prestatie in het reduceren van deze emissies zijn het verduurzamen van de gebouwen zijn voor meerdere redenen significant in het verbeteren van onze omgeving. En de renovatietechnologie kan in Vlaanderen de CO₂-uitstoot met waarschijnlijkheid de helft verminderen, iets waar de provincie met de ondersteuning van Kamp C terecht op inzet. En ook het provinciehuis is een voorbeeld van duurzame renovatie.

Deze veelheid van gebouwen benut door de provincie of van zelfstandige entiteiten worden dan ook het best benaderd vanuit de modaliteiten van een provinciaal beleidsplan betreffende het verduurzamen van de gebouwen. Dat beleidsplan is er niet, dacht ik. Hiermee kan de provincie en haar gebruikers van de gebouwen een belangrijke voorbeeldrol spelen, zowel naar zichzelf als naar de lokale besturen als naar de inwoners van onze provincie. Want als particulier hebben we straks allemaal onze woningen te renoveren. Beleidsplannen kunnen niet altijd op korte termijn worden gerealiseerd, ingrepen vergen tijd en de financiering hiervoor opbouwen vergt ook de opbouw van een financieel kader, de opbouw van een ondersteunend netwerk. Maar een beleidsplan is een aanzet. Een duurzaamheidsplan voor de gebouwen focust op alle gebouwen. Het provinciehuis als vlaggenschip van duurzaamheid is een start, geen eindpunt.

En hierbij mijn vragen. Is er betreffende de gebouwen een classificatie gemaakt van het comfort toegankelijkheid, duurzaamheid? En ik verwijs hier naar de provincie Oost-Vlaanderen die dat wel heeft gedaan, die een classificatie heeft rond locatie, constructie, technische uitrusting, afwerking, ruimtelijke kenmerken, veiligheid, energie, water, buitenomgeving. Er zullen er ook andere zijn, Kamp C heeft er ook andere, dacht ik. Is er een beleidsplan, een financieel plan opgemaakt door de provincie in functie van de verbetering van de gebouwen? En ik weet ook dat je er een aantal verkoopt. De provincie heeft een belangrijke taak in het ondersteunen van de gemeente, haar B2B-functie. Een conditiestaatmeting van de eigen gebouwen kan voor heel wat lokale besturen een voorbeeld en een ondersteuning zijn. Expertise die men zelf opbouwt, loont. Welk beleid zet de provincie uit in haar B2B-benadering naar de gemeente? Dat zijn mijn vragen.

VOORZITTER.- Dank je wel. Mevrouw Bakelants heeft het woord.

Mevrouw BAKELANTS.- Mijn tussenkomst gaat over het provinciaal patrimonium, enerzijds over het Lozanagebouw en anderzijds over het Coveliersgebouw. Graag had ik vernomen hoe lang het Lozanagebouw nu al leegstaat en over hoeveel oppervlakte het nu gaat.

Ik heb begrepen dat er een verbouwing van het interieur zal plaatsvinden voor de diensten NT2, dus Nederlands voor anderstaligen en docAtlas, dus het Documentatiecentrum Atlas. In het verleden is er een studie gemaakt over de mogelijke invulling van dit gebouw. Kan die studie ons overgemaakt worden?

In de begroting is er twee miljoen EUR voorzien voor de renovatie. Dat is natuurlijk een groot budget. En ik vroeg me dan ook af wat die renovatie precies inhoudt. Ik weet dat jullie diensten het accent leggen op duurzame renovatie, kostenbewust zijn en met expertise werken.

Bij elke renovatie of bouw wordt er getracht om passief of energieneutraal te verbouwen. En hiervoor worden natuurlijk ook eisen in een bestek opgenomen. Tot op vandaag is er echter geen specifiek project of doelstelling rond energieprestatie van het provinciaal patrimonium. Misschien een suggestie voor deze renovatie.

Graag had ik ook de timing gekend van de renovatie en wanneer komen die diensten NT2 en docAtlas er in? En de provincie zal deze ruimte waarschijnlijk dan verhuren aan de stad, veronderstel ik, wat betreft de cursussen NT2 die nu bij Encora gegeven worden. En is er een idee van tegen welke prijs dat die worden verhuurd, die ruimten? Dus wat zijn de geschatte huurinkomsten?

Dan ook mijn tweede aspect gaat over het Coveliersgebouw. Graag ook een stand van zaken in de verkoop daar. Dit gebouw staat ook grotendeels leeg. Wanneer wordt dit gebouw te koop gesteld en wat is de schatting? En welke diensten gaan weg en wanneer? En waar verhuizen deze naartoe?

Tot hier mijn tussenkomst.

VOORZITTER.- Dank u wel. En dan geef ik nog graag het woord aan mevrouw Talhaoui.

Mevrouw TALHAOUI.- Dank u wel, voorzitter. Mijn vraag gaat over de uitrol van de vaccinatie en de logistieke organisatie daaromtrent. De laatste dagen worden we inderdaad om de oren geslagen met het verlossend nieuws dat er eindelijk licht is aan het eind van de tunnel en dat er niet één, maar verschillende vaccins onze coronastress komen verlichten. De federale regering is volop bezig met de uitrol van de vaccinatiestrategie te plannen. En het is echt alle hens aan dek op alle niveaus.

Miljoenen Belgen zullen vanaf januari in de rij staan om gevaccineerd te worden. Ouderen, zorgverleners, essentiële beroepen tot en met gewone burgers. Duitsland en andere ons omringende landen hebben heel der compacte en gigantische vaccinatiedorpen uitgebouwd. Congrescentra, evenementenhallen, sportzalen, alles wordt aangesproken en in gereedheid gebracht om grote groepen mensen tegelijkertijd te kunnen vaccineren.

Mijn vragen dan, zijn de gouverneur en de deputatie al bevraagd over de infrastructuur, het gebruik van onze infrastructuur in de vaccinatiestrategie? Ik heb begrepen, aangezien er een strikte scheiding is tussen de gouverneur en wat de deputatie doet, dat we daar voorzichtig moeten zijn met formulering. Komt er een provinciale vaccinatiestrategie? En bent u er al van op de hoogte, hoe snel zal die er zijn? Zal de provincie eventueel ook informatie en sensibiliseringscampagnes opzetten die de campagnes van het federaal en Vlaams niveau kunnen versterken om de burgers toch maar te overtuigen zich te laten vaccineren, gezien er ook burgers zijn die niet zo vlug overtuigd zullen worden. Misschien is het testdorp op Antwerpen-Oost ook een plaats waar dat er, en kan getest worden en kan gevaccineerd worden. En een laatste vraag naar de gedeputeerde personeel, gaan wij eventueel schikkingen treffen om ons eigen personeel te vaccineren? Ik heb gehoord dat er in sommige andere administraties toch wel een strategie daaromtrent zal kunnen opgezet worden, is dat voor ons ook zo?

VOORZITTER.- Gedeputeerde Caluwé heeft het woord.

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- Voorzitter, collega's. Eerst ten aanzien van de vragen van collega Schoofs. Is er een classificatie met betrekking tot comfort toegankelijkheid duurzaamheid? Er is in elk geval een duurzaamheidsscan, dat wordt uitgevoerd door DLOG met betrekking tot de verschillende gebouwen, aan de hand van 28 criteria worden de thema's water, energie, gezondheid en comfort een score opgesteld. Door opsomming van de scores van deze gebouwen verkrijgt je een score per site, of voor het ganse patrimonium, voor deze thema's. Die quickscan die gebeurt jaarlijks en dat laat ons toe op relatief eenvoudige manier sneller appreciatie te bekomen op de staat van duurzaamheid van de gebouwen en sites.

Het financieel plan, ja, alle significante nieuwbouwprojecten, vooral diegene die een totaalopdracht omvatten zijn opgenomen in de meerjarenbegroting. Al deze projecten zijn begroot met het oog op het realiseren van onze verplichte kwaliteits- en duurzaamheidseisen werken, gebouwen, infrastructuur. Bijkomend is er een extra budget voorzien voor het realiseren van projecten voor hernieuwbare energie en warmteproductie op diverse sites voor ongeveer 2.5 miljoen EUR in deze legislatuur. Dit budget wordt gebruikt voor stookplaatsrenovaties en energietransitie naar duurzame energie.

We kunnen wel niet ingaan op uw vraag om het B2B ook ondersteuning te bieden naar de gemeenten. We hebben net uitgelegd dat het departement logistiek zijn handen vol heeft en wellicht handen te weinig heeft om alle projecten die we zelf op de stapel hebben staan, om die te ontwikkelen. Er is me dan nog wat aanvullende info bezorgd, maar met betrekking tot energieprestatie, de juiste energiestandaard, hoe we inspelen op Green Deal, circulair

bouwen, wintercomfort, zomercomfort, de relatieve vochtigheid, hoe we doen aan verlichting van de werkplek, een aantal elementen met betrekking tot toegankelijkheid. Maar het lijkt me misschien toch wel het beste om dat schriftelijk over te maken. Maar het is anderzijds te interessant om het toch niet door te geven.

Met betrekking tot de vragen van mevrouw Bakelants. Met betrekking tot het Lozanagebouw, de leegstand, de laatste gebruiker is vertrokken in april 2020. In tussentijd hebben we dan het gebouw gebruikt voor extra vergaderaccommodatie om in het kader van de coronaproblematiek, wanneer er toch vergaderingen moeten gehouden worden, te beschikken over zalen met voldoende ruimten. We hadden er niet veel en daar hebben we er toch enkele.

We hebben in totaal daar een brute oppervlakte van 4000 vierkante meter. Er is een ontwerp bureau aangesteld en het voorontwerp wordt gefinaliseerd in samenspraak met docAtlas en NT2. Er is in het verleden inderdaad een studie gemaakt over de mogelijke invulling van het Lozanagebouw. Na de inhuizing in het nieuwe provinciehuis is een oefening gestart satellietgebouwen, waarbij diverse scenario's zijn bekeken in overleg met de deputatie. Deze high-leveloefening werd gemaakt met de op dat ogenblik openstaande ruimtevragen en de beschikbare vierkante meter. Door de beperkte oppervlakte waren er weinig mogelijkheden voor de invulling van het Lozanagebouw, slechts de Maalboot, NT2 en docAtlas waren potentiële mogelijkheden.

Aangezien het gebouw sterk verbonden is met het provinciehuis, door onder andere de parking, de nooduitgang van de parking en de IT-infrastructuur, was vermarkten geen optie. Finaal werd dan ook gekozen om NT2 uit het Coveliërs te halen en naar daar te brengen en docAtlas vanuit de locatie meer in het centrum van de stad, maar waar er ruimtetekort zich voordoet en die een huurlocatie is, om ook docAtlas naar daar over te brengen.

Dan het in de begroting voorziene budget, ik sprak van twee miljoen. We hebben dat moeten verhogen tot drie miljoen. Dit budget laat zelfs geen echt grondige renovatie toe, maar realiseert wel de optimalisatie van het huidige gebouw naar de behoefte van de gebruikers en een update van de technieken en veiligheid. Bijna de helft van het budget zal gebruikt worden voor technische installaties. De buitenschuld kan eventueel later aangepakt worden, als er budget ter beschikking is om het gebouw duurzamer te maken zonder het gebruik zwaar te hinderen.

De vraag met betrekking tot onze visie om passief en energieneutraal te bouwen en verbouwen. Het is toch wel zo dat wij wel degelijk daar een visie op hebben, op kwaliteitsvol en duurzame gebouwen. Alle ontwerp bureaus ontvangen bij de opmaak van de vraag om eisen het document verplichte kwaliteits- en duurzaamheidseisen werken, gebouw en infrastructuur. Dit document geeft onze visie weer over de te realiseren comfort toegankelijkheid en duurzaamheidseisen.

Wat is de timing van de renovatie en wanneer kunnen de diensten NT2 en docAtlas verhuizen? De planning zoals die er nu uitziet, is september 2022. Maar dus NT2 en

docAtlas zijn beide entiteiten van de provincie, we gaan aan onze eigen entiteiten geen huur vragen.

Dan de stand van zaken van de verkoop van het Coveliersgebouw. Dat is begroot op 10.100.000 EUR in de begroting van het komende jaar. Vandaag is nog een groot gedeelte daarvan in gebruik, het staat maar beperkt leeg. We optimaliseren de leegstand onder andere door tijdelijke verhuuring aan UNIZO. Inovant en PVI blijven in het gebouw tot ze kunnen verhuizen naar de nieuwe site die de AP op dit ogenblik aan het bouwen is. De afspraak is om te verhuizen tegen eind 2021. NT2 verhuist naar het Lozanagebouw, zoals daarnet gezegd, tegen, zoals nu gepland, september 2022. Het betekent dus dat er nog een bezetting zal zijn, ook al is het gebouw al verkocht, van negen maanden, maar we denken dat dat geen impact heeft op de verkoopprijs, omdat we toch vanuit de veronderstelling vertrekken dat een koper ook wel die tijd nodig zal hebben om dan zijn plannen met betrekking tot het gebouw te ontwikkelen. Voor wat de andere huurders betreft, die weten dat het gebouw verkocht zal worden en dat ze dus naar elders zullen moeten uitkijken voor hun huisvesting.

Dan de vragen van collega Talhaoui. Met betrekking tot de vaccinatie geef ik door wat de gouverneur ons heeft doorgegeven.

Zijn de gouverneur en de deputatie al bevraagd over de infrastructuur in het beheer van de provincie? De nationale vaccinatiestrategie zal in verschillende fasen verlopen. Voor de eerste fase, de vaccinatie in woon-zorgcentra en zorgpersoneel, werkt de federale en Vlaamse overheid een aanpak via de medische keten uit. Hiervoor is geen vraag gesteld aan de gouverneurs. Voor de volgende fasen plannen het Corona-commissariaat en het Nationaal Crisiscentrum een overleg om vaccinatiestrategie en de rol van de gouverneurs en de lokale overheden toe te lichten. Allicht ligt de focus daarbij vooral op organisatie en logistiek. Voor Vlaanderen coördineert Agentschap Zorg en Gezondheid al het medische. Het Federaal Geneesmiddelen agentschap en het Commissariaat nemen de leiding op het federale niveau.

Komt er een provinciale vaccinatiestrategie? Wel, zo zegt de gouverneur en dus ook met betrekking tot de vraag met betrekking tot de sensibiliseringscampagnes en het testdorp. Er komt geen specifieke provinciale strategie. De federale respectievelijk Vlaamse ministers van volksgezondheid bepalen de strategie. Voor zover en in de mate dat wij daarbij worden betrokken, voeren we uit wat ons wordt opgedragen. Wat die opdrachten mogelijk inhouden, zullen we te gepasten tijde vernemen en desgewenst met de raad delen. Het is te vroeg om op concrete vragen te antwoorden.

Mochten de gouverneurs een concrete opdracht krijgen, dan wordt die grondig besproken met het provinciaal crisiscomité en verder overlegd met de nationale crisisraad. We zullen de rol opnemen en uitvoeren die opgedragen wordt, rekening houdend met de beperkte middelen waarover we beschikken.

Vaccinatie zal belangrijk zijn om de immuniteit te verhogen en de impact van de ziekte die het virus kan veroorzaken, maximaal te beperken. Het spreekt voor zich dat we loyaal meewerken aan de uitvoering van de voorop gezette strategie. In de hoop en de verwachting dat de maatregelen voorzichtig en omzichtig kunnen worden versoepeld en het

min of meer normale leven kan hernemen. Laten we ervan uitgaan dat de overgrote meerderheid van mensen daar om de meest diverse redenen naar uitkijken.

Gaan wij schikkingen treffen om het eigen personeel te vaccineren? Uiteraard zullen we rekening moeten houden met de prioriteiten in de doelgroepen en de praktische organisatie van de vaccinatie, maar zoals we dat doen voor de griepvaccinatie, lijkt het me niet meer dan logisch dat we ook op z'n minst het personeel sensibiliseren om ook een vaccin te laten zetten, al moeten we daarbij ook de vrije keuze van iedereen respecteren.

Dan de vragen van collega Talhaoui met betrekking tot de mondmaskers. Hoeveel bedrijven zijn er ingegaan op de oproep? Dat waren zestien bedrijven, niet allemaal uit de provincie Antwerpen, waaraan het werd gegund. De wet op de overheidsopdrachten laat ons niet toe om keuzes te maken met betrekking tot vanuit welke provincie ze al dan niet voortkomen.

Hoeveel gemeentebesturen hebben daarop ingetekend? Wel veertien gemeenten hebben gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Ik kan ook zeggen dat een aantal gemeenten onze methodologie hebben overgenomen om zelf op pad te gaan.

Hoeveel maskers zijn er verdeeld? 221.500. Hoe heeft de deputatie zich geëngageerd? We hebben een raamcontract opgemaakt waarop steden en gemeenten gedurende beperkte tijd, we konden dat ook alleen maar volgens de wet op de overheidsopdrachten op beperkte tijd doen, maar daar autonoom konden van afnemen. Ook hier heb ik een vrij uitgebreid aanvullend overzicht, maar het lijkt me best om dat schriftelijk over te maken.

Tot daar.

VOORZITTER.- Dank u wel. En dan denk ik dat gedeputeerde De Haes nog een aanvulling voor personeel heeft. Gedeputeerde De Haes heeft het woord.

De heer DE HAES.- Ja, de vraag was ook een stuk aan mij gesteld, maar collega Caluwé heeft daar al een stuk op geantwoord. De collega heeft er al op gewezen dat er een scheiding is tussen gouverneur en deputatie. Ja, nou wil ik niet zeggen dat we niet praten, niet bellen, niet sms'en. Op informele manier hebben we natuurlijk ook wel gezegd, als het zinvol kan zijn, dan kan bijvoorbeeld ook Campus Vesta als vaccinatielocatie aangeboden worden. Maar de gouverneur heeft daarop geantwoord, ik neem dat mee. Ik kan niet in haar hoofd kijken, als u dat al zou willen, wat ze daarmee van zin is. We hebben dat aangeboden. Collega heeft al gezegd, als wij zouden gevraagd worden om te vaccineren ons personeel, wel, we hebben die ervaring om dat snel en efficiënt te organiseren, dus dat is geen enkel probleem, maar we wachten inderdaad op de regels.

ICT

VOORZITTER.- Dank je wel. Als er geen tussenkomsten meer zijn over deze punten, dan gaan we verder met de tussenkomst van mijnheer De Winter over ICT. De heer De Winter heeft het woord.

De heer DE WINTER.- Dank u wel, voorzitter. Het coronavirus heeft ons leven totaal ontregeld en de digitalisering is in een razend tempo versneld. IT'ers zijn helden in deze coronatijden. Doordat face-to-face contact wegviel, zorgen zij ervoor, ook in het provinciehuis, dat medewerkers van thuis uit hun job verder naar perfectie kunnen uitvoeren en wij zowel digitaal als hybride de belangen van de provincie kunnen volgen.

Naast hybride communicatievormen focussen we ons in 2021 op digitalisering. In een grote organisatie zoals de provincie kunnen er efficiëntiewinsten gemaakt worden door de wildgroei aan systemen in kaart te brengen en hierin strategie en architectuur te scheppen. Voor de commissies in de provincieraad vergaderen we bijvoorbeeld via Skype. Vele externe verzelfstandigde agentschappen gebruiken Teams en opleidingen en workshops gebeuren via Zoom. Sommige van onze EVA's beschikken over eigen ICT-oplossingen, zoals bijvoorbeeld een registratiesysteem, terwijl andere EVA's hierin nog dienen te investeren. In hoeverre worden alle verschillende technologieën die gebruikt worden binnen de ganse organisatie geharmoniseerd? Gaat de provincie zich aansluiten bij eBox, het platform waarmee overheidsberichten digitaal kunnen verzonden worden aan burgers? De Antwerpse provincieraad kan thuis gevolgd worden via livestreaming, zullen de openbare commissies in 2021 ook digitaal uitgezonden worden. Bij de aanpassing Meerjarenplan 2020-2025, vaststelling van de kredieten 2021, wordt er voor de dienst ICT-infrastructuur en operations geen budget voorzien. We hebben 305.000 EUR in 2020, nul EUR in 2021 en dan terug 225.000 vanaf 2022. Kunt u ons mededelen wat hiervan de reden is, alsjeblieft?

Dank u wel.

VOORZITTER.- Goed, dank u wel. Gedeputeerde Caluwé heeft het woord.

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- Voorzitter, collega's, in hoeverre worden alle verschillende technologieën die gebruikt worden binnen een ganse organisatie geharmoniseerd? Daar wordt sterk op ingezet, op verschillende niveaus. Zowel met betrekking tot het afdekken van verschillende functionaliteiten, of men dan toch gaat kijken of er geen introductie van sommige elementen kan gebeuren, zodanig dat men een aantal elementen kan afbouwen en uitsluiten. Dus bijvoorbeeld de introductie van Skype voor bedrijven, gebeurde ter vervanging van de klassieke telefonie en telefooncentrales.

Ook de citrix-thuiswerkomgeving werd afgebouwd, omdat het ook geïntegreerd kon worden in de bestaande VPN-thuiswerkomgeving, zodanig dat men voor wat men gebruikt dat men zo weinig mogelijk keuzestress heeft. Verder, wanneer dat we nieuwe ontwikkelingen zien, ogen we dat te doen via die nieuwe functionaliteiten te kijken of dat die kunnen worden uitgerold door die te doen in het kader van reeds geïntroduceerde technologie, zodanig dat men niet een extra element eraan moet toevoegen.

Voor wat betreft een heel concrete vraag met betrekking tot Skype, Teams en Zoom. Ik denk wel dat we die allemaal in de lucht op dit moment moeten houden, omdat, vandaag is Skype voor bedrijven de standaard voor klassieke telefonie, chat en online vergaderingen, maar wordt tegen 2024 vervangen door Teams. Zodanig dat we beiden momenteel toch wel moeten gebruiken, omdat de klassieke telefonie vandaag toch nog het best wordt afgedekt via Skype en nog niet beschikbaar is binnen Teams.

En anderzijds zien we dat specifiek voor opleidingen, grote events met het gebruik van plenaire sessies en aparte werksessies, Zoom weer meer aangewezen is. En daarom dat we ook Zoom ondersteunen en zo de mogelijkheid geven aan gans het provinciebestuur om licenties van Zoom te kunnen gebruiken. Omdat dat maar nodig is voor specifieke situaties, worden die licenties beheerd en betaald door het departement ICT. Voor elk van de drie tools voorzag het departement ook een duidelijke positioneringsmatrix en opleidingsmateriaal op het intranet. In het kader van corona kunnen alle diensten ook gratis gebruik maken van een online reservatiesysteem om de spreiding van bezoeken te garanderen en op te volgen. Ook daar worden geen kosten voor doorgerekend.

Met betrekking tot uw vraag met betrekking tot de eBox, ja, zoals ook uitgelegd in de raadscommissie van 1 december gaat de provincie zich aansluiten bij eBox. We denken dat we op die manier in elk geval meer burgers onze belastingen digitaal zullen betalen. Het feit dat we ze met onze aanslagbiljetten digitaal kunnen bereiken. In het voorjaar, zullen wij onze belastingbiljetten via eBox verzenden. Vermits dat vandaag reeds twintig procent van onze belastingplichtingen een actieve eBox heeft, denken we dat we daarmee toch 120.000 aanslagbiljetten zullen kunnen verzenden.

De vraag of dat de openbare commissies in 2021 ook digitaal uitgezonden worden. De opnames voor het digitaal uitzenden via tv provincieantwerpen.be, kunnen enkel gemaakt worden in de provincieraadszaal van het provinciehuis. Hiertoe werden bij de constructie en inrichting van het provinciehuis de nodige investeringen gedaan. Er is geen mogelijkheid om meerdere vergaderingen tegelijkertijd op te nemen en te streamen. De professionele opnameapparatuur nodig voor een kwalitatieve opname is enkel beschikbaar in de provincieraadszaal. Dus gezien dat de raadscommissies tegelijkertijd op dezelfde dagen doorgaan, is er geen mogelijkheid deze digitaal uit te zenden. Dat is wel het geval natuurlijk voor de verenigde raadscommissie, omdat die hier plaatsvindt.

Dan nog de vraag waarom er geen krediet is voor de dienst ICT-infrastructuur en operations. Het krediet voor die dienst is er wel, het is relatief groot, want het gaat over meer dan een miljoen, maar dat zit dus, dat gaat over gewone werkings- en personeelskosten die in de globale lijn verweven zit. De lijn waarover u spreekt, is een specifieke lijn met betrekking tot roerende investeringen en inderdaad is er geen nood het komende jaar om een roerende investering te doen. We voorzien die wel terug voor de periode 2022-2025. Dan worden de middelen ingeschreven om twee grote investeringen in het datacentrum van de provincie uit te voeren, het vervangen van de centrale opslagsystemen en de netwerkcomponenten. Die apparatuur dient vervangen te worden op het einde van de levensduur van vijf jaar en het buiten ondersteuning vallen ervan bij de

leveranciers. Dus je hebt het inderdaad goed opgemerkt, er gebeuren geen roerende investeringen voor die dienst in 2021, maar dat wil niet zeggen dat het personeel niet gaat betaald worden en dat ze ook niet over heel wat werkmiddelen beschikken.

Havencentrum

VOORZITTER.- Dank je wel, gedeputeerde. En dan gaan we naar de laatste tussenkomst voor vandaag. Mevrouw Bakelants heeft het woord.

Mevrouw BAKELANTS.- De laatste tussenkomst gaat over het nieuwe havenbelevingscentrum. Het havencentrum wil jongeren informeren en enthousiast maken voor de havenactiviteiten en hen de tewerkstellingskansen in de haven tonen. Naast fysieke excursies in het havengebied zal nu meer ingezet worden op de havenbeleving in de klas met digitaal ondersteunende lespakketten. Er zal nu en de komende jaren een grondige vernieuwing zijn van het educatief aanbod. Omwille van de slechte locatie van het havencentrum wordt in de toekomst een nieuw havenbelevingscentrum gebouwd op de Droogdokkensite, als samenwerkingsproject met het havenbedrijf. De doelgroep zijn jongeren, gezinnen, werkzoekenden en al wie de haven wil ontdekken. Zo'n nieuw havenbelevingscentrum, dat zal natuurlijk wel een serieus budget vergen. Er is 8,4 miljoen EUR voorzien voor het gebouw, 3 miljoen EUR voor de inrichting en men hoopt op 3,4 miljoen EUR externe financiering. Volgend jaar zou er een schetsontwerp moeten zijn op basis van een architectuurwedstrijd.

Onze fractie staat zeker positief tegen dit mooie project, maar er zijn natuurlijk ook wel wat risico's. Bijvoorbeeld, er kan geen akkoord zijn met het havenbedrijf, of geen akkoord, of een minder goede verstandhouding met de betrokken partijen op de Droogdokkensite, waarmee synergie moet gerealiseerd worden. Bijvoorbeeld Stormkop, Watererfgoed, Vrienden van het Scheepsvaartmuseum, de stadshavenmeester.

Zoals gezegd zal dus een samenwerkingsovereenkomst moeten opgemaakt worden met het havenbedrijf. Graag had ik de stand van zaken gekend van deze samenwerkingsovereenkomst. Positief is dat Vespa AG een faciliterende rol speelt bij uitwerking van dit project. Wat met de globale ruimtelijke planning en de randvoorwaarden van de Droogdokkensite, wat zegt de stad hierover? En hoe coördineert het havenbelevingscentrum dit met het waterplan 2020-2030 in verband met het stadshavengebied waar deze site middenin ligt? Mijn vragen gaan dus zo ja, wat zijn de volgende stappen de komende jaren en kan u er timingen op plakken? Hopelijk wordt die timing van 2024-2025 gehaald. Ik denk dat ook alles financieel zal afhangen van Europese subsidies en partnerships. En zou dit project ook kunnen gerealiseerd worden zonder derden?

VOORZITTER.- Dank je wel. En dan geef ik het woord aan gedeputeerde Caluwé. En u mag dan allemaal punt 4/1 klaarzetten op uw ABM. Gedeputeerde Caluwé heeft het woord.

De heer CALUWÉ, gedeputeerde.- Ja, collega's, collega Bakelants. Er zal inderdaad een samenwerkingsovereenkomst worden opgezet met het havenbedrijf naast de samenwerkingsovereenkomst met het Vespa. In de samenwerkingsovereenkomst met het havenbedrijf moeten afspraken gemaakt worden met betrekking tot het te volgen traject rond projectorganisaties en governance organisatie design en het personeelskader, rechtsvorm, belevingsrichting. De bedoeling is deze samenwerkingsovereenkomsten zo vlug mogelijk klaar te hebben. Het streefdoel is voor eind januari 2021 om daarmee rond te zijn.

Wat met een globale ruimtelijke planning en randvoorwaarden voor de Droogdokkensite? De stad voorziet in de architectuuropdracht een onderdeel masterplan dat een visie over de volledige Droogdokkensite beoogt. In de meerjarenbegroting van de stad zijn budgetten opgenomen voor een deel van buitenruimte en de gebouwen.

Wat zijn nu de volgende stappen? De samenwerkingsovereenkomst zal goedgekeurd worden begin '21, waarna een architectuurwedstrijd wordt uitgeschreven die eind '21 kan gegund worden. De start van de werken van het havenbelevingscentrum zal theoretisch voorjaar 2023 zijn. De inrichtingswerken zouden in 2025 kunnen starten. Er zijn nog heel wat afhankelijkheden met de andere stakeholders op de site, die bijvoorbeeld de omgevingsvergunningsprocedure nog kunnen beïnvloeden. De bouw van het havenbelevingscentrum kan gerealiseerd worden zonder subsidies. De businesscase is immers positief en die is voorgesteld in de raad van bestuur van het havencentrum, in die zin dat wij in de meerjarenbegroting van de provincie, dat we daar projectkosten van 8.4 miljoen EUR hebben opgenomen en dat er daar bovenop via een eenmalige extra donatie van 840.000 EUR gebeurt aan het havencentrum om eraan te besteden. Plus een structurele extra dotatie, elk jaar opnieuw, van 200.000 EUR. En dan nog eens 600.000 EUR uit de reserves. Dus bovenop zal er nog een lening worden afgesloten voor de loop van tien jaar om de resterende 3,38 miljoen EUR te dekken. Het gaat dus geen nood zijn om beroep te doen op subsidies of middelen van andere partijen. We denken dat we daarmee rond zullen zijn voor de bouw van het havencentrum zelf. Maar wel rekenen we erop dat met belangrijke stakeholders structurele partnerships, samenwerkingsovereenkomsten kunnen opgezet worden om op die manier in de business case voorziene vierkante meters voor de high-end belevingsinrichting nog te vergroten en het havenbelevingscentrum nog attractiever te maken. Dus met dit zitten we al goed. Maar, als we nog goede samenwerkingsovereenkomsten kunnen opzetten met partners uit de brede havengemeenschap, ja, dan kunnen we er nog veel meer toeters en bellen aan toevoegen.

Wat betreft de 600.000 EUR uit de reserves, die zitten vervat in het investeringsplan voor deze periode. Dat gaan we dus nog gebruiken in het Havencentrum in Lillo om de bestaande educatieve programma's, de apps, de lespakketten, om die up te graden. En die staan dus los van het havenbelevingscentrum zelf, maar die kunnen natuurlijk wel gebruikt worden in het nieuwe havencentrum ook op zich. En bijvoorbeeld 'Run Your Port' waarvoor al 500.000 EUR was voorzien van het havencentrum, die ontwikkeling gebeurt ook in functie van het nieuwe centrum naar 2025.

Voor het overige worden die middelen besteed aan de ontwikkeling van job discovery lab gericht op de derdegraads-secundair onderwijs, port export, gericht ook op de derde graad van het secundair onderwijs. We schakelen ons in, in de hybride leeromgevingen. En ook ten aanzien van de derde graad van het lager onderwijs, wordt er vernieuwd educatief aanbod ontwikkeld.

Plus, tenslotte, dat we ook zullen inspelen, we zullen samenwerken met het Havenland 2.0 om op die manier ook mee te werken aan het maatschappelijk draagvlak voor de economische activiteit in het ganse havengebied.

Tot daar een overzicht van een aantal elementen met betrekking tot het havencentrum.

Nr. 4/1 van de agenda

**APB Havencentrum. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021.
Goedkeuring.**

Verslag van de deputatie

Door uw raad werd in vergadering van 28 november 2013 de oprichting van het autonoom provinciebedrijf Havencentrum goedgekeurd. Dit provinciebedrijf werd met ingang van 1 januari 2014 operationeel.

Het autonoom provinciebedrijf heeft als kernopdracht:

“Sensibiliseren en enthousiasmeren op het terrein om het maatschappelijk draagvlak voor de haven (maritiem, industrie en logistiek) te versterken. Bijzondere aandacht gaat naar jongeren om hun interesse op te wekken en hen tewerkstellings-kansen te tonen.”

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer dat de deputatie jaarlijks aan de provincieraad het meerjarenplan van het APB ter goedkeuring voorlegt. Tevens wordt de jaarlijks vaststelling van de kredieten voor het komende werkingsjaar voorgelegd aan de provincieraad.

In het meerjarenplan worden de financiële consequenties voor de genomen beleidskeuzes opgenomen. De financiële documenten zijn digitaal toegevoegd.

In de kredieten 2021 is een budgettaire personeelsbehoefte van 9,9 VTE voorzien. Een organogram is digitaal toegevoegd.

Tevens bevatten de kredieten 2021 de nodige middelen voor onder meer investeringen te doen in het kader van het nieuw Havenbelevingscentrum en vernieuwingen in het lespakket.

De jaarlijkse dotatie, die door het provinciebestuur ten behoeve van het autonoom provinciebedrijf dient voorzien te worden om haar missie en activiteiten te ontwikkelen bedraagt in het meerjarenplan :

- 2021 : 1.890.824 EUR

- 2022 : 1.067.806 EUR
- 2023 : 1.085.130 EUR
- 2024 : 1.102.798 EUR
- 2025 : 1.120.820 EUR

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd in zitting van 12 november 2020.

Het ontwerp van het meerjarenplan 2020-2025, kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf werd door de raad van bestuur van het APB vastgesteld op 17 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 225 tot 237 van het provinciedecreet;

Gelet op het provincieraadsbesluit van 28 november 2013 houdende goedkeuring van de statuten van het autonoom provinciebedrijf Havencentrum;

Gelet op de beheersovereenkomst met het autonoom provinciebedrijf Havencentrum;

Gelet op de vaststelling van het meerjarenplan 2020 -2025 en de kredieten 2021 door de raad van bestuur van het APB HC in zitting van 17 november 2020;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Artikel 1:

Goedgekeurd wordt het meerjarenplan 2020-2025 en de kredieten 2021 van het autonoom provinciebedrijf Havencentrum.

Artikel 2:

Goedgekeurd wordt dat het autonoom provinciebedrijf Havencentrum voor de realisatie van de doelstellingen in 2021 een dotatie van 1.890.824 EUR zal ontvangen.

VOORZITTER.- Dank je wel, gedeputeerde Caluwé. Als er geen vragen meer zijn, dan kunnen we overgaan naar punt 4/1 van de agenda. De stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

31 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

28 leden hebben ja gestemd;

3 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 28 stemmen ja, bij 3 onthoudingen.

0. Provinciale overheid

Nr. 0/1 van de agenda

Aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2020). Vaststelling kredieten 2021. Advies van het Rekenhof. Kennisname.

Verslag van de deputatie

Van het voorgebracht verslag werd door de deputatie kennisgenomen op 19 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op het ontwerp van aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2020) en de vaststelling kredieten 2021 van de provincie Antwerpen en van de extern verzelfstandigde agentschappen, zoals aangenomen door de deputatie in zitting van 29 oktober 2020;

Gelet op het advies van het Rekenhof over het ontwerp van aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2020) en de vaststelling kredieten 2021 van de provincie Antwerpen en van de extern verzelfstandigde agentschappen, door de Nederlandse Kamer van het Rekenhof vastgesteld in zitting van 18 november 2020;

Gelet op artikel 66 van de Provinciewet dat stelt dat de deputatie het bijhorende advies van het Rekenhof aan de provincieraad dient voor te leggen;

BESLUIT:

Enig artikel:

Kennis wordt genomen van het advies over het ontwerp van aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2020) en de vaststelling kredieten 2021 van de provincie Antwerpen en van de extern verzelfstandigde agentschappen, door de Nederlandse Kamer van het Rekenhof vastgesteld in zitting van 18 november 2020.

VOORZITTER.- Dan gaan we naar punt 0/1 van de agenda.

Kennis wordt genomen.

Nr. 4/4 van de agenda

Aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2020). Aanpassing van de dotaties van de autonome provinciebedrijven en de extern verzelfstandigde agentschappen privaat met vzw-structuur. Vaststelling van de kredieten 2021. Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

Naar aanleiding van de aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2020 – maand december) werd door de deputatie in zitting van 29 oktober 2020 beslist tot

het wijzigen van dotaties van de autonome provinciebedrijven (APB's) en de extern verzelfstandigde agentschappen privaat met vzw-structuur (EVAP's).

Bij elke APB of EVAP blijft het evenwicht van het meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2020) bewaard na de aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2020 – maand december). De autonome provinciebedrijven (APB's) leggen de gedetailleerde informatie over hun dotatiewijzigingen in een apart verslag in dezelfde provincieraad voor.

APB De Warande (WAR)					
2020	2021	2022	2023	2024	2025
-	-	-	-	-	-

APB Provinciaal Onderwijs Antwerpen (POA)					
2020	2021	2022	2023	2024	2025
-	-	-	-	-	-

APB Provinciaal Vormingscentrum Malle (PVM)					
2020	2021	2022	2023	2024	2025
-	-	-	-	-	-

APB Campus Vesta (CVST)					
2020	2021	2022	2023	2024	2025
-	-	-	-	-	-

APB Inovant (INOV)					
2020	2021	2022	2023	2024	2025
-	-	-	-	-	-

APB Provinciaal Recreatiedomein Zilvermeer (PRZ)					
2020	2021	2022	2023	2024	2025
-	-	-	-	-	-

APB Provinciaal Recreatiedomein De Schorre (PRDS)					
2020	2021	2022	2023	2024	2025
-	-	-	-	-	-

EVAP Arboretum Kalmthout (AK)					
2020	2021	2022	2023	2024	2025
-	+ 100.122,00	+ 174.050,00	+ 177.530,00	+ 181.080,00	+ 184.702,00

EVAP Provinciaal Sport- en Recreatiedomein De Nekker (PSRN)					
2020	2021	2022	2023	2024	2025
-	-	-	-	-	-

APB Toerisme Provincie Antwerpen (TPA)					
2020	2021	2022	2023	2024	2025
-	-	-	-	-	-

EVAP Provinciaal Recreatiedomein De Lilse Bergen (PRLB)					
2020	2021	2022	2023	2024	2025
-	+ 400.000,00	+ 400.000,00	+ 400.000,00	+ 400.000,00	+ 400.000,00

EVAP Stichting Kempens Landschap (SKL)					
2020	2021	2022	2023	2024	2025
-	+ 2.188.166,00	+ 2.231.930,00	+ 2.276.568,00	+ 2.322.099,00	+ 2.368.541,00

APB Provinciaal Instituut voor Hygiëne (PIH)					
2020	2021	2022	2023	2024	2025
-	-	-	-	-	-

APB Provinciaal Secretariaat voor Europese Structuurfondsen (PSES)					
2020	2021	2022	2023	2024	2025

-	-	-	-	-	-
---	---	---	---	---	---

APB Kamp C (KMPC)					
2020	2021	2022	2023	2024	2025
-	-	-	-	-	-

APB Hooibeekhoeve (HH)					
2020	2021	2022	2023	2024	2025
-	+ 12.026,00	+ 12.266,00	+ 12.512,00	+ 12.762,00	+ 13.016,00

EVAP Proefbedrijf Pluimveehouderij (PV)					
2020	2021	2022	2023	2024	2025
-	-	-	-	-	-

APB Provinciaal Documentatiecentrum Atlas (PDA)					
2020	2021	2022	2023	2024	2025
-	-	-	-	-	-

APB Havencentrum (HC)					
2020	2021	2022	2023	2024	2025
-	+ 1.040.000,00	+ 200.000,00	+ 200.000,00	+ 200.000,00	+ 200.000,00

De wijzigingen in de dotaties van de respectievelijk autonome provinciebedrijven en extern verzelfstandigde agentschappen privaat met vzw-structuur dienen voorgelegd te worden aan de provincieraad.

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd op 12 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de artikelen 149 en 236 van het provinciedecreet, aangaande aanpassingen van het meerjarenplan;

Gelet op het artikel 180bis punten 3° en 4° van het provinciedecreet, aangaande de bekendmaking en inwerkingtreding van de besluiten van de provincie en van de autonome provinciebedrijven via de webtoepassing;

Gelet op de artikelen 14, 15 en 16 van het besluit van de Vlaamse regering betreffende BBC2020, aangaande aanpassingen van het meerjarenplan;

Gelet op de artikelen 1, 3 en 4 van het ministerieel besluit betreffende BBC2020, aangaande de voorschriften en toelichting inzake beleidsrapporten en de documentatie bij het meerjarenplan;

Overwegende de voorgestelde vermeerderingen en verminderingen van kredieten;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Enig artikel:

Goedgekeurd worden de wijzigingen van de dotaties van de autonome provinciebedrijven en de extern verzelfstandigde agentschappen privaat met vzw-structuur bij de aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2020).

VOORZITTER.- Punt 4/4 van de agenda. De stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

32 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

20 leden hebben ja gestemd;

3 leden hebben neen gestemd;

9 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 20 stemmen ja, bij 3 stemmen nee en 9 onthoudingen.

Nr. 4/5 van de agenda

Aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2020) - Beleidsrapporten en detail bij de aanpassing meerjarenplan. Vaststelling van de kredieten 2021. Goedkeuring.

Verslag van de deputatie

Naar aanleiding van de aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2020 – maand december) worden de vermeerderingen en verminderingen van kredieten gebundeld van het type 'Aanpassing meerjarenplan (AMJP)' in Mercurius-Beleidsbepaling.

Volgende rapporten worden bijgevoegd ter goedkeuring:

01 Strategische nota
02 Financiële nota:

M1 Financieel Doelstellingenplan
M2 Staat van het financieel evenwicht (geconsolideerd)
M3 Overzicht van de kredieten
03 Toelichting:
T1 Ontvangsten en uitgaven naar functionele aard
T2 Ontvangsten en uitgaven naar economische aard
T3 Investeringsproject
T4 Evolutie van de financiële schulden
Overzicht van de financiële risico's
Grondslagen en assumpties bij de opmaak
Plaats van de documentatie op internet
Detail van de aanpassing van het meerjarenplan

De aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2020 – maand december) leidt tot volgend financieel evenwicht:

BESCHIKBAAR BUDGETTAIR RESULTAAT			
Jaar	Vorig krediet	Aanpassing	Huidig krediet
2020	22.660.658,60	0,00	22.660.658,60
2021	19.512.950,60	11.889.928,50	31.402.879,10
2022	15.092.853,60	8.862.906,50	23.955.760,10
2023	10.723.649,20	-3.872.359,50	6.851.289,70
2024	6.447.179,20	7.556.255,50	14.003.434,70
2025	2.419.449,20	11.678.220,50	14.097.669,70

AUTOFINANCIERINGSMARGE			
Jaar	Vorig krediet	Aanpassing	Huidig krediet
2020	-126.798.696,13	0,00	-126.798.696,13
2021	1.142.249,50	-132.477,00	1.009.772,50

2022	114.926,50	1.103.131,00	1.218.057,50
2023	114.681,10	200.235,00	314.916,10
2024	210.232,50	197.371,00	407.603,50
2025	456.155,50	194.471,00	650.626,50

Het evenwicht in het meerjarenplan blijft bewaard in alle jaren. De autofinancieringsmarge blijft positief in 2025.

Tegelijk worden de kredieten 2021 vastgesteld door de provincieraad.

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd op 12 november 2020.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op het artikel 149 van het provinciedecreet, aangaande aanpassingen van het meerjarenplan en de vaststelling van kredieten;

Gelet op het artikel 43, punt 28° van het provinciedecreet, aangaande de bevoegdheid van de provincieraad tot het toekennen van nominatieve subsidies;

Gelet op de artikelen 14, 15 en 16 van het besluit van de Vlaamse regering betreffende BBC2020, aangaande aanpassingen van het meerjarenplan en het financieel evenwicht;

Gelet op de artikelen 1, 3 en 4 van het ministerieel besluit betreffende BBC2020, aangaande de voorschriften en toelichting inzake beleidsrapporten en de documentatie bij het meerjarenplan;

Gelet op de artikelen 11 en 12 van het ministerieel besluit betreffende BBC2020, aangaande de gecorrigeerde autofinancieringsmarge en de digitale rapportering van gegevens;

Overwegende de voorgestelde vermeerderingen en verminderingen van kredieten;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Enig artikel:

De aanpassing aan het meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2020 - maand december) wordt vastgesteld. Tegelijk worden de kredieten 2021 vastgesteld. De dotaties en nominatieve subsidies voor 2021 uit de lijst van de toegestane werkings- en investeringssubsidies worden goedgekeurd.

Bijlagen:

Beleidsrapporten en detail bij de aanpassing meerjarenplan 2020-2025 (boekjaar 2020 - maand december) - vaststelling kredieten 2021

VOORZITTER.- Punt 4/5 van de agenda. De stemming kan starten.

Heeft iedereen zijn stem uitgebracht? Einde van de stemming.

33 leden hebben deelgenomen aan de stemming;

19 leden hebben ja gestemd;

6 leden hebben neen gestemd;

8 leden hebben zich onthouden.

Goedgekeurd met 19 stemmen ja, bij 6 stemmen nee en 8 onthoudingen.

VOORZITTER.- Dan zijn we bijna aan het einde gekomen van deze toch wel iets langere zitting, maar ik geef nog graag het woord aan gedeputeerde Lemmens voor de afronding van deze bespreking. Gedeputeerde, aan u het woord.

De heer LEMMENS, gedeputeerde.- Dank u wel, voorzitter, mevrouw de ondervoorzitter, griffier, geachte aanwezigen. Ik wil toch nog even afronden. We zijn een uurtje over tijd, dus uiteindelijk is dat toch wel meegevallen. Het komt natuurlijk door de bondige antwoorden van onze deputatie en collega's.

In elk geval, het is, wat iedereen al heeft gezegd, een jaar in mineur geweest, maar natuurlijk, deze begroting, denk ik, geeft ons toch hoop op beterschap, geeft een perspectief. Dat is wat dat we toch doen met deze begroting en deze meerjarenplanning.

Ik wil de oppositie bedanken voor haar constructief optreden tijdens deze begroting. Ik heb mevrouw Van Dienderen nog nooit zo gelukkig gezien toen dat ze naar intenties kwam peilen. Dus voilà, dat is toch fantastisch? U heeft onmiddellijk gezien, mijnheer De Quick, dat de griffier de voedselbossen ter harte neemt en onmiddellijk een appeltje is beginnen te eten. Dus dat zijn allemaal zaken die vanuit de oppositie komen wat we niet kunnen doen, geachte collega Anciaux en Bakelants, dat de belastingen natuurlijk verminderen. Daar heeft collega Caluwé heel duidelijk op gedoeld.

Ik moet ook natuurlijk de meerderheid bedanken, want die waren zeer constructief. En dat is natuurlijk ook heel positief mee te nemen.

Collega's, Einstein heeft eens gezegd, een avond waarop iedereen het eens is, is een verloren avond. Dat is natuurlijk ook wel de bedoeling. Ik denk dat wij hier niet zijn om het altijd met alles eens te zijn, maar ik denk dat we hier zijn om ideeën uit te wisselen, en dat is ook wel goed. Ik denk dat wij als meerderheid toch wel hebben bewezen dat wij ook luisteren naar de oppositie. Ik denk dat dat toch wel enorm belangrijk is. Ik kan alleen maar zeggen van kijk, deze meerjarenplanning is een positief project gedreven door die SDG's willen wij er ook iets heel goeds van maken, werk maken van onze grond gebonden materies, ook samenwerking stimuleren en gebiedsgericht doen samenwerken. Dat is onze taak. En we gaan daar nog lang over discussieren, mijnheer Vandendriessche, of dat dat nu ooit in regio's of dat dat in de provincie zou blijven, maar dat kunnen ook nog interessante debatten worden. Dat kunnen nog interessante debatten worden.

Wij blijven investeren. Dat is ook duidelijk gezegd, dat zal de beste relance zijn. Ik geloof daar ook in. Ook volgend jaar, en dat is toch wel nog meer nodig dan anders, zullen wij de financies en de investeringen extra moeten monitoren.

Maar natuurlijk, iedereen hoopt en het is hier al gezegd door velen, dat die vaccins de oplossing zullen bieden, maar we zullen toch nog een paar maanden, met deze pandemie moeten leven, hoe spijtig dat we dat ook vinden.

In elk geval, ik wil toch nog een aantal mensen bedanken. De griffier, de financieel beheerder, ook de voorzitter en de ondervoorzitter, die heeft toch weer de ganse tijd meer dan wie ook aanwezig moeten zijn. Maar ook onze dienst ICT verdient toch wel een enorme waardering, absoluut. Ik denk dat dat mag.

APPLAUS

Voor het feit dat we dit hier toch op een hybride manier hebben kunnen organiseren. Onze dank en onze enorme waardering ook naar de mensen die er toch vanuit de bodediensten aanwezig zijn, de ganse tijd, om ons op onze wenken te bedienen, absoluut. Dank u wel daarvoor.

In elk geval, ik zou nog willen afsluiten, collega's, want het is nu toch al laat geworden, met een woord van wijlen president Kennedy. Die heeft het volgende gezegd. Het woord crisis wordt in het Chinees met twee karakters geschreven. Het ene staat voor gevaar, het andere staat voor mogelijkheden. En laat ons dit gebruiken naar de volgende maanden en jaren toe, de mogelijkheden die we vanuit een crisis toch wel kunnen zien en daardoor erbovenop te geraken. Ik dank u en we zien elkaar denk ik, voorzitter, volgende week terug.

Dank u wel.

APPLAUS

VOORZITTER.- Dank u wel, gedeputeerde, voor deze woorden. En toch zou ik nog graag heel, heel klein eventjes uw aandacht willen. Want er is iemand van de techniek en dit is zijn laatste provincieraad, omdat hij een verdiende rustpauze mag nemen. En vanaf 15 januari, dacht ik, Frank, gaat hij ons provinciebestuur verlaten. Hij gaat met welverdiende rust. Hij heeft jaren de techniek hier gedaan, heel veel jaren de techniek hier gedaan in de provincieraden. Frank, bedankt daarvoor. Je bent nog niet weg, maar moesten we je niet meer zien, want volgende week is de digitale provincieraad, hartelijk dank en hou u zeker goed.

APPLAUS

VOORZITTER.- Zo en dan zijn we aan het einde van de zitting en dan wensen wij jullie nog allemaal een prettige avond en wij zien elkaar volgende week terug op het scherm.

Goedenavond.

De vergadering wordt gesloten om 19.10 uur.